

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 peti vrst 1 D, od 10—15 peti vrst 1 D 50 p, večji inzerati peti vrst 2 D; notice, posilno, izjave, reklame, preklic peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročitih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Banka“ Knafljeva
 ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, L nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in sadostno frankovano.
 Rokopisov se ne vrata.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—	...
6	...	60—	72—	108—	...
3	...	30—	36—	54—	...
1	...	10—	12—	18—	...

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

OB JUBILEJU SOKOLSKEGA DELA IN USPEHA.

Danes zvečer se zbere ljubljanski Sokolstvo, da proslavi svojega jubilarja: brat dr. Viktor Murnik je dosegel 30letnico svojega sokolskega delovanja. Verujemo v iskrenost in hvaležnost, ki bo prekipela danes zvečer in ne dvomimo v ganotja slavljenčeva, kajti besede bodo prihajale iz srca in bodo pokazale bratu Murniku, kaj je človeška ljubezen, ki se hvaležno klanja velikemu možu...

Kako kratki so zunanji podatki njegovega življenja! Komaj 19leten visokošolec stopi v telovadnico Ljubljanskega Sokola, po enem letu postane predtelovadec, tekmuje leta 1894. na vsesokolskem zletu v Pragi in leta 1897. prevzame načelnštvo Ljubljanskega Sokola. Rastoče sokolsko gibanje omogoči drugi vsesokolski zlet leta 1904 v Ljubljani. Kako jadrno je šlo sedaj naprej, tja do mogočnih priprav za III. vsesokolski zlet, ki se je imel vršiti leta 1914. in ki ga je bivša avstrijska vlada prepovedala. Prepoved nam še kliče v spomin jakost sokolskega nacionalizma, ki je torej prekršil vrste slovenskega naroda. Na tem zletu so se imeli položiti odločilni temelji sokolske organizacije kot borbene ustanove slovenskega stremeljenja po politični osvoboditvi. To veliko sokolsko gibanje, ki je poleg telesne telovadbe bistveno spojeno z duševno vero v posebno poslanstvo slovanskih narodov, je izhajalo od brata Murnika. Koliko rodov je šlo mimo njega, koliko radostnega, zdravega in kulturno važnega življenja je vzbrstelo po njegovi inicijativi in delu na slovenski zemlji. Izločimo neugodne razmere, gmojne skrbi in pogledimo, kaj je zanašalo v naša mesta v omladino, v slovenski narod kot celoto pobude, prostovoljno javno delo in moralni napredek? Sokolsko gibanje si lahko lasti zaslug, da je tvorilo glavno duševno gibanje slovenskega nacionalnega napredka. Ta družaben pojav pa ima svoje posebne vzroke. Ni bil osebna posledica družabnih naprav, kakor uči zgodovinski materializem, temveč plod velikega trudapolnega, neprestanega, požrtvovalnega in ustvariteljskega dela posameznih oseb. Centralna oseba tega mogočnega zgodovinskega gibanja pa je bil naš današnji slavljenec brat Murnik. V vsakem oziru! V sokolskopropagandističnem, v vzgojnem, v organizacijskem, v telovadnem! Vse pa temeljito, kakor se spodobi za osebo, ki je že v zgodnji mladosti zasledala pravo zvezdo vodnico cele svoje življenjske poti. To gibanje je tudi bilo treba utemeljiti idejno, znanstveno. Odtod je postal brat Murnik prvi in najtemeljitejši znanstveni raziskovalec sokolskega te-

lovadnega sestava. Poglobil se je v Tyrševe ideje, kakor nihče drugi. Marljivo je prevajal češko sokolsko literaturo, pisal izvršne slovenske prispevke, ustvarjal slovensko sokolsko terminologijo. Od l. 1904. je izdajal, urejeval in po večini sam pisal sokolsko glasilo »Slovenski Sokol« tja do svetovne vojne, kjer je moralo utihniti. Ko bo zbrano dr. Murnikovo literarno delo, bomo šele znali ceniti zasluge njegovega pisateljskega peresa. Ako bi zbrali njegova dela, bi končno videli, da imamo Slovenci že napisano vedo o telesnih vajah. Koliko samostojnega mišljenja je v teh spisih, koliko kritike in obsežnega znanja. Smemo ga opravičeno imenovati prvega jugoslovanskega teoretika sokolskega telovadnega sestava.

Potem pa veliki dnevi po državnem osvobojenju, ko so se položili temelji jugoslovanskega sokolstva. Kakšen razmah na jug, kakšna čast za slovenske Sokole, da je Ljubljana dobila upravo Sokolskega Saveza v svoje roke. Dr. Murnik je bil pozvan na mesto saveznega načelnika. Kaj je sokolstvo in kam gredo njega poti je pokazal dr. Murnik z lanskim prvim vsesokolskim izletom v Ljubljani. Bil je krona slovenskega sokolskega dela, ki je v prvi vrsti Murnikovo delo, in kažipot za naše zastopne južne brate.

Tako je Murnikovo delo od zunaj! Kdo pa pretehta duševne vrednote, ki jih je sejal med svoje telovadce, v Sokole, Sokolice in Sokolice skozi trideset let, v trideseta pokolenja. Nekaj usodnega je zdrava duša za človeško življenje. Kam zaide, kako razpade, ako v njej ne kraljujejo z železno disciplino moralne ideje sokolskega značaja? Disciplin, podrejanje, brezobzirno vzgajanje samega sebe, plemenitost, blagost, nacionalna in človeška ljubezen tvorijo skupnost sokolske etike. Moč posameznikov in naroda se meri po obsegu in lepoti njegovih etičnih pobud. Tak etični oblikovalec v najplemenitejšem smislu besede je bil br. Murnik v teh tridesetih letih svojega sokolskega delovanja. S tem delom je posegel v zadnje kotičke človeške usode, v moralne vire človeškega življenja. Tisočem in tisočem je vlival sokolski življenjski lik in kdo more reči od tistih, ki so bili deležni tega njegovega blagoslova, da niso postali boljši, srečnejši in plemenitejši?

Danes šteje br. Murnik komaj 49 let. Kakor doslej, bo hodil tudi nadalje med nami tiho, ponižno, neumorno snujoč, ustvarjajoč. Telesne oči bodo gledale tihogo, javnega delavca, srca pa bodo slutila velikega oznanjevalca sokolskega notranjega življenja...

Dr. Murnik o sokolskem delu v preteklosti in o nalogah v bodočnosti.

Dr. Viktor Murnik je bil vedno v ozkih stikih z našim listom. Ko je še kot mladenič pričel svoje reformatorno delo na sokolskem poprišču, je bil več let naš referent za Sokolstvo. A tudi kasneje, ko mu poklic in vedno naraščajoče delo v sokolski organizaciji nista več dovoljevala, da bi aktivno sodeloval pri urejanju našega lista, je dr. Murnik ostal v najtesnejših prijateljskih zvezah z našo redakcijo, kateri je bil vsikdar radevolje na pomoč, kadarkoli je apelirala nanj.

Uredništvo je, zavedajoč se zasluge ki si jih je pridobil dr. Murnik kot požrtvovalni sodelovnik v dolgi dobi več kakor četrta stoletja za »Slovenski Narod«, smatralo za svojo častno dolžnost, da se ob njegovem jubileju pridruži številnemu krogu njegovih čestilcev.

Včeraj popoldne ga je posetil naš glavni urednik ter mu v imenu redakcije čestital k jubileju njegovega požrtvovalnega, z vsestranskim uspehom kronanega dela za sokolske ideale. V prijateljskem razgovoru o sokolskem delu vobče in o bodočih nalogah naše narodne vojske je stavil naš urednik dve vprašanji, na kateri je dr. Murnik obširno odgovoril. Ker smo prepričani, da bodo nazor dr. Murnika zanimali najširšo našo javnost, podajemo v naslednjem vsebino tega razgovora.

»Kaj je v splošnem oviralo in oteževalo pretvorbo Sokolstva in povzdigo na današnje stopnje razvoja?«

»Ovir je bilo več. Pred vsem mentaliteta, dušnost, ki je ob koncu prejšnjega stoletja in tudi še v sedanjem vladala ne samo pri nas, ampak sploh v zapadnem svetu. To je bil čas najhujšega materializma. Ležal je takorekoč v zraku. Beseda idealist je bila skoro psovka. Človek idealist je veljal za bedaka. V onem času propagirati stvar, ki zahteva velikega idealizma, lahko si mislite, da ni bilo ne lahko, ne prijetno. Treba je bilo mnogokratnih dokazov, da realno zmore idealizem več, nego materializem. Tak dokaz je bil pred vsem vsesokolski zlet v Ljubljani l. 1904. Najsilnejše pa je to dokazal lanski vsesokolski zlet. Pa sedaj je z idealizmom že lažje. Na eni strani je dolgoletna sokolska vzgoja razvijala in utrjala idealno mišljenje, na drugi strani pa se mi vidi, da so se sploh vkljub vojski ali morda prav radi ne začela maleti tla materializmu, četudi se zdi, kakor da bi bil hujši sedaj, nego pred vojsko. Take premembe potrebujejo časa. Ali vendar se že kaže prebujanje k idealizmu. Drugje se celo snujejo organizacije samo v ta namen. Množe se oni, ki žele idealnih smotrov in idealnega dela.

Drugo je bilo tista slovenska ponižnost in občudovanje nasproti tujemu svetu in pretirani, nezdravi kritizem proti samim sebi, zaničevanje samih sebe, nezaupanje vase. »Kaj bomo mi! Tako novo sokolstvo ni za nas, to je pretežko, preveč se zahteva, to ni za naše razmere, sploh mi smo premajhni za vsako večjo stvar!« tako nekako je govorila slovenska ponižnost. Da ne smemo biti tako ponižni, opominata oba vsesokolska zleta v Ljubljani. Drugi narodi so čisto ponosni na bedaste stvari, mi pa se ne upamo zavedati svoje pameti in moči, zlasti ne, kadar stojimo pred tujcem. Tako nas je sto- in stoletno robstvo potlačilo in izrinilo iz nas zdrav ponos! Tudi v tem pa je že bolje. Naj se le ne prevrže v drug ekstrem: v domišljavost in zadovoljnost z vsem, kar je našega. Tudi tu je dana Sokolstvu naloga. Vzbuja in krepi naj pametno samozavest, ki se ne preceňuje pa tudi ne podcenjuje! Vzbuja naj zdrav ponos, vzbuja in jači zaupanje v samega sebe in v svoje moči. Saj tudi drugi narodi sestojijo iz ljudi in ne iz bogov.

Tretje bi bilo ono splošno človeško: stara navada — železna sraja. Železna sraja se težko sleče! — Bile pa so še druge težave v nas in izven nas, ki navajati jih, bi vodilo predaleč.

»Kaj so danes bližnje naloge Sokolstva?«

»Ne morem biti izčrpen, predaleč bi seglo. Vsesokolski zlet imamo za seboj. Spravil je našo stvar, po mojem mnenju, za najmanj deset let naprej, in ko bi ga ne bilo, bi imeli danes najbrž nazadek proti predzletnemu stanju. Zato smo napeli vse sile, da smo ga priredili. Imel je velikanski pomen v narodnem, sokolsko-ideinem in s tem ozko spojenim sokolsko-tehničnem (telovadnem) oziru. V narodnem oziru je bil veličastna manifestacija narodnega edinstva, v sokolsko-ideinem in tehničnem pogledu je izdatno zniveliral nivo v smeri navzgor in krepko pospešil izenačenje naziranj v jugoslovanskem Sokolstvu. Sedaj treba zopet intenzivnega notranjega dela — do prihodnjega zleta, ki naj zopet vnanje, nazorno pokaže njegove uspehe. Telovadbo treba razviti čim dalje bolj popolno povsod. Prireajo se župni vadiateljski tečaji, priredi se letos in prihodnja leta savezni vadiateljski tečaj. Bistvo sokolskega dela, telovadbo, smemo po zletu smatrati že za zagotovljeno. Menda se ne pojavi več sokolsko društvo, ki bi mislilo, da se sme imenovati še sokolsko, če ne telovadi, pa da le priredi nekaj predavanj, dramatičnih predstav ali celo samo Miklavžev večer. Sedaj moramo v splošnem brez skrbi, da bi nam podrla telovadbo, misliti na to, kar im-

ujemo prosvetno delo. Kdor sokolske misli ne pojmuje prav, stavi to prosvetno delo v nekakšno nasprotje s telovadbo. To je docela napačno naziranje. Baš ta napačen nazor, doslej precej razširjen, je pomenil nevarnost za telovadbo in z njo tudi za sokolsko prosvetno delo samo, ki sta pravzaprav eno in bistvena sokolska naloga samo ena: v eno združena telesna, etična in duševna vzgoja. Glede podrobne utemeljitve mi bodi dovoljeno opozoriti na programatični članek »Prosvetni rad u Sokolstvu« v 3.—4. števil. »Sokolskega Glasnika«. Prosvetno delo v Sokolu bi viselo v zraku, če bi izpodjedlo svoj temelj: sokolsko telovadbo. Sokolska društva treba, da paralizirajo škodljive vplive samo duševnega dela ali tudi enostranskega telesnega dela (in katero poklicno delo ni bolj ali manj enostransko!) z vsestranskim telovadbo in pri njej ter ob njej vzgajajo moralne in duševne vrline, potrebne, da se ustvarja prava in zdrava kultura. Stara stvar! Nil novi sub sole. Glejte stare Grke, kjer je vse sponelo na vsestranski telovadbi, ki je stvarjala podlago veličini starogrške kulture, katere enotnost in harmoničnost za njimi še do danes ni dosegel noben narod. Grška telovadba je imela bistven vpliv na grško umetnost, pesništvo, filozofijo, ohranjala grškemu narodu samostojnost in svobodo, pa ga, razcepljenega na toliko plemen, tudi edinila: vlivala in utrjala je v številnih grških plemenih, prepirljivih in živčnih često v sporu med seboj, zavest narodove enotnosti vseh plemen, Olimpija, kraj največjih in najslavnejših grških telovadnih tek, je bila tako tudi duševno središče stare Helade. Človeštvo pa je pozneje pozabilo na to, da morajo kri in meso biti v ravnotežju z možgani in živci, če naj bo človek zdrav in ustvarja zdrave stvari. Sloviti francoski pisatelj Emil Zola, pišeč »O literaturi in telovadbi«, pravi (sicer malo pretirano): »Telovadba je bila družabna potreba, skoro vera v grški dobi in v srednjem veku; bila je zabava, mrzka strast za rimskega cesarstva; pri nas mora biti priprosto zdravilo, obrambno sredstvo zoper blaznost. Tako je poslanstvo, ki ga daje telovadbi doba, v kateri živimo... včasih me je strah, ko nas vidi tako splešene in tako prepadle, in tedaj bi hotel imeti trapec, da si okrepim roke in oprostim možgane.«

Prosvetno delo bomo torej v Sokolu vršili ozko spojeno s tehničnim delom, krepila se bosta vzajemno, in takega dela se treba sedaj lotiti s vso energijo. Razume pa se, da treba pri tem posebno važnost polagati na utrjevanje in poglobljanje zavesti narodnega edinstva. Tudi tu imamo, kakor rečeno, sijajen zgled v stari Heladi. Telovadba jo je edinila, kar je zlasti prišlo do izraza ob olimpijskih telovadnih slavnostih. Nekaj

Fr. Z.

Ob grivo in šoto.

Domovina, mili kraj, ki nam sploh slovi po svoji flori in fauni, redi tudi častno število raznovrstnih strank. Te stranke se na oko v marsičem razlikujejo, v bistveni točki so si vendarle složne, in je složnost v obče jako razveseljujoč pojav. Ta točka je ta:

Čim pride stranka na krmilo, vsaka jadrno odpušča in premešča pristaše drugih strank in namešča svoje. In mora jako hiteti, da je s tem poslom gotova, dokler je še na krmilu. Za drugo delo ji itak ne preostane časa.

In so se stranke v označenem svojem področju, ki jim je bistvo in vse, čudovito izpopolnile, in kaj drugega od razboritosti našega plemena niti ni bilo pričakovati. V hvalevredni tekmi so dospeli že tako daleč, da ne razrešujejo več le od služb — to ni težka stvar — nego odrekajo razrešencem hkratu duševne sposobnosti in jih podkljujejo drugim. To je bolj težko, toda je koristno, in zato hvalevredno. Kajti mi je priznal še prijatelj Pepe, da je za namestitve v javni službi sicer treba, da je človek pri-

staš stranke, ne škoduje pa ne, je dejal, ako je pristaš hkratu sposoben — le da je pristaš!

Pepe je časnikar, prej je pisal na vladi pri tleh in pozna te stvari in je rekel, da se stranke v svojem čudovitem razvoju ne bodo križem rok ustavile na doseženi stopnji. Nego kdor ni pristaš in nima službe, da bi ga razrešili od službe, pač pa ima sposobnosti, tega bodo razrešili od golih sposobnosti tudi.

Na primer, je dejal, naš prijatelj Janko!

Prijatelj Janko je naš najboljši pesnik, založnik mu plačujejo za deset od sto višji honorar nego drugim, vendar mu vsi honorarji vkupne ne vržejo toliko, da bi mogel z njimi stanu primerno preživljati srednje velikega kanarčka. In je sploh pesniški položaj bolj čast nego mast, a je s častjo združena pravica dolge grive in šote s širokimi kraji. Griva in šota sta pesniška izraza, prvi pomeni lase, drugi klobuk.

Pepe je časnikar, Pepe rad pretirava, vsak mesec je pri drugem listu in pri drugi stranki, pri tisti, katere je na vrhu. Ali za Janka me je le zaskrbelo. Kaj ima stranka z Jankom. Pa je Pepe pra-

vil in je to bilo v stranskem drevoredu Zvezde in je zraven delal sila resen obraz in je skrivnostno mežikal z očmi, da se nekaj plete, in bom videl, ali je res ali ne, da bo prijatelj Janko danes jutri razrešen od časti najboljšega slovenskega pesnika. To pa iz golega razloga, ker ne uvaža realnih razmer in ni pri pravi stranki. Ta hiba, da je prva in jako tehtna, je dejal, zakaj človek da se pričlenja šele pri strankarju in kdor ni v stranki, ta je izven človeške družbe in njenih pravic in gre lahko med odmetnike. Druga Jankova hiba pa da je ta — in ni nič manjša od prve, da je ugledno lice. »Ljuba duša,« je dejal, »stvar bi bila seveda drugačna, da bi bil Janko puhla ničla, kakor si na primer ti!«

Hotel sem mu izpodbiti nogo, pa se mi je zavratno umaknil, da sem sam omahnil in sem se komaj ujel ob drevo.

Pepe se je škodoželjno smejal, mož nima ne srca ne prave slike in mu bom prijateljstvo odpovedal, koj po prvem. Potem je nadaljeval, da so ugledni ljudje nevarni, če so pri drugi stranki. Zato da bi Janko moral uvaževati realne razmere in pristopiti vladajoči stranki, pa bi h grivi in šoti dobil še pero vzad in k peresu stipendijo.

Zdelo se mi je nemogoče in sem ugovarjal in sem dejal, da je poezija dar nebeški, in sploh pegaz, sem dejal, in muze, in kje je pravica in poštenje, in sem vse to še lepše povedal, kakor je tukaj zapisano. »Ne bi rekel,« sem dejal, »če Janko ne bi bil naš Janko, ampak takšen piškav časnikar, kakršen si ti!«

Tedaj me je on hotel izpodnesti, toda ga poznam, ker sva prijatelja, in sem bil na preži in je to pot on priletel v drevo ter dejal, da sem neznačajnejši in naj mu vrnem onih štiridesetih kron. Za malo se mu je zdelo in se je razgzel in je kričal, da je najprej stranka, potem ne pride dolgo nič, potem šele pride poštenje in pravica in naj le malo počakam: danes jutri bodo Janku ošili grivo, bodo vzeli mu šoto in oboje naklonili možu, kateri bolje razumeva realne razmere.

Ogorčen sem bil in sem Pepetu povedal v brk, da se laže.

Toda je bil po vsem licu gladko obrt, tudi pod nosom, in se ga ni moj očitek nič priel, še dobro mu je delo, da se jezim. Umaknil se je za drevo in izza drevesa hitel sikati, da Jankov primer ne bo osamljen, ampak bo Janku

sledil častljivi očiak slikarske umetnosti Miha Repolusk tudi in ga bodo razrešili baržunastih hlač, za Repoluskom pa bo neizprosna, toda zaslužna usoda doletela še prvega opernega tenorista.

»Kaj,« sem zavpil, »primadoniste nam boste tudi nastavliali, kar po svojih strankarskih računih brez ozira na to, ali znajo visoki a b c in note in ključe in kulise in vse? Nak,« sem dejal, »s svojimi inspektorji in višimi direktorji in vrhovnimi reflektorji ravnaite, kakor hočete — ako je res vse eno, kaj sedi na teh mestih. Toda opera, naše opere nam ne boste ubili!«

Resnično sem se bil razburil in mi je oko postavilo položilo roko na ramo in me vprašalo, ali sem od Oriune in kaj se je zagrešilo to-le drevo, ki se vani derem. Onega lopova, prijatelja Pepeta, pa ni bilo nikjer.

Mislil, zdaj je vsega konec.

Če je stvar res taka, kakor je povedal Pepe, se Prešernu ne bodo pustili mira v grobu in ga bodo razrešili poezij in jih pripisali drugemu. In tudi ljubi Bog bo moral v stranko, drugače ni varno, da mu ne bodo odžagali bele brade in na častiti glavi vekovečnega trikota.

podobnega smo doživeli ob lanskem vsesokolskem zletu. Živeli smo tiste dni pod vtiskom, kakor da smo že dolgo, dolgo zopet en narod. Kdo je takrat vprašal, ali si Srb, Hrvat ali Slovenec: na telovadišči pri skupnem delu je izginil vsak razloček. Le skupno delo, ne same besede, nas bo ujedinilo in spasil!

Nekdaj in sedaj.

(Razmotrivanja uglednega kult. delavca.)

Dovelj je prerokanja, dovelj psovanja, dovelj groženj! Čas je, da prenehamo z vsem tem neplodnim debatiranjem, čas, da se iztrezimo in zavemo, v kako nevarnost nas spravljajo vedni medsebojni prepričani, čas, da se zamislimo sami v se, da si izprašamo vest, da skušamo kriti do pravega spoznanja...

Bilo je še med vojno, ko sem čul govoriti dva nemška uradnika med seboj. Navdajale so ju nedvomno zlé slutnje; predolgo ni bilo tiste težke pričakovane odločilne zmage; že so se pojavljali dvomi, in ta in oni navdušeni German je že s strahom in srcu razmotrival po tistem, kaj bi lahko nastalo, če bi zmaga izostala. Nedvomno sta imela tudi naša dva junaka težke skrbi. Globoko sta povešala glavi in skušala sta, drug drugega tolažiti. »Če se tudi združijo,« je govoril eden, »kaj potem? Prepričan sem, da si bodo že tretji dan združili v laseh in da bodo na vso moč delali na to, da se zopet razdružijo. Ljudje so absolutno nesposobni, da bi se sami vladali!«

Kakor ogenj so me zapekle te besede. Premagovati sem se moral, da se nisem izpobadil, stopil tja ter jima zabrusil v obraz, da so to pač njune požarne želje. In danes? Človek bi se od gramu zaril v zemljo! Če so me pekle takrat tiste besede, me pečejo danes še stokrat bolj, ko moram priznati, da sta nas ona dva nasprotnika le predobro poznala, in to imam zavest, da se smejim z našim postopanjem pred vsem svetom, zavest, da zro drugi narodi le s pomilovanjem na nas in da si vsi tisti, ki bi nas imeli zopet radi vprežene v svoj jarem, v zadovoljstvu manajo roke, češ, ne bo dolgo in zopet bodo naši!

Kdor misli, da je drugače, se vara! Kdor misli, da z našim vikom in krikom komu imponujemo, se moti. Kakor otroci se vedemo, in kar je zrelejših narodov, okoli nas, nas našemu vedenju primerno tudi čislajo. Kakor golosrajčniki se jim moramo zdeti, ki najraje po blatu gomazijo... kot politični šarlatani, brez pameti, brez vsake uvidenosti in resnosti.

Skraini čas je, da prenehamo z dovedanji metodami, da spoznamo, kako nevarno igro igramo, in se zavemo, kaj smo sami sebi dolžni!

Lepa je bila bajka o treh bratih, ki so stoletja hrepeli drug drugemu v naročje... Krasen je bil sen o veliki, močni Jugoslaviji. Kako smo si vse to v duhu lepo slikali, kako smo upali in se bali in kako smo naposled vstrepelali radosti, ko se je zvršilo tako nepričakovano, tako nenadoma!... Koliko lepših besed je bilo izgovorjenih v tistih dneh o bratski ljubezni, o naši nerazdružljivosti, o večni zvestobi! A danes? Danes se psujemo in kažemo drug drugemu vrata!

Treba se vprašati: kdo je kriv, da je tako prišlo? Ako hočemo, da se razmere izboljšajo, moramo pred vsem vedeti, kje tiči vzrok vsega zla, od kod prihaja to, da pri nas ne more priti do miru in reda. In ker govorimo že o treh bratih — kateri izmed njih je povzročitelj nesloge, nesporazuma, sploh nezgodnih razmer, ki so zavladale med nami in ki se čim dalje bolj poostrujejo, bolj in bolj silijo v katastrofo...

Kdor trezno in objektivno motri razvoj stvari, bo moral priznati, da so krivci tu in tam, da nam vsem manjka v zadostni meri dobre volje in pred vsem dneva samozatajevanja, ki je znak resnične civilizacije in brez katerega si ni mogoče misliti trajnega skupnega življenja. Kdor vidi vedno le samega sebe, kdor ne pozna ozirov do drugih, komur je odreda nemogoča stvar, ta ni ustvarjen za družabno življenje in z njim spone naloge in dolžnosti... Mislim pa, da smo si v tem precej vsi enaki: Slovenci, Hrvati in Srbi!

Leta 1919, torej ne dolgo po naši združitvi, sem bil nekaj časa na Bledu. Čakal sem nekega dne v brivnici, da pridem na vrsto. Slučaj je hotel, da smo bili zbrani tam zastopniki vseh treh plemen. Čisto naravno torej, da se je debatiralo in pričakalo, ker brez tega med nami menda ne more biti. In takrat sem prvič začuden prisluhnil, prvič s strmenjem zaznal, da so med Srbi ljudje, ki se jim zdijo meje države preveč proti severu potegnene. Možno, ki je razkladal tozadevno svoje nazore, je na način rolnel zoper Hrvate in še zlasti zoper Slovence, da sem osupnil. Poudarjal je z naglasom, iz katerega je jasno zvenela animoznost, da smo se Srbom samo iz sebičnega namena obesili in vsilili, da bi jih samo radi izkoriščali, da smo jim v breme in da nas oni prav nič ne potrebujejo. Jaz nisem zinil nobene besede, ker sem mislil, da je to le hipni

izbruh kaknega slabovoljneža, ki ga je morda slabo vreme spravilo v tako nejevoljo. V današnjih dneh pa, ko se toliko govori o amputaciji, sem se na vse to spomnil in stvar se mi zdaj vse bolj pomembna kot se mi je zdela tistikrat. Ali se ne da iz onega dogodka sklepati, da je med našimi brati v Srbiji res neka struja, ki ji združuje že z vsega početka ni bilo po godu in ki namenoma išče prilike, da bi se Slovencev in vsaj enega dela Hrvatov iznebila? In kaj tiči za tem? Ali je to goli šovinizem? Ali imajo zastopniki te struje pri tem svoje zasebne interese in kake? Ali pa so morda v resnici prepričani o tem, da bi Srbija brez Hrvatov in Slovencev bolje uspevala?

Zadnje se mi zdi skoro neverjetno in mislim, da je to zgolj pretveza, za katero se vse nekaj drugega skriva. Saj mora vsak otrok uvideti, da more svojim sosedom imponirati samo velika Jugoslavija in da bi raznim našim ne-

prijateljem ne mogli bolj ustreči, kot če bi v istini izvršili na našem državnem telesu kakšno amputacijo. Kdor propagira amputacijo, je v mojih očeh baš tako veleizdajnik kot oni, ki ustanavljajo republiko po Radičevem receptu! S tem naj gospodje v Beogradu ali kjerkoli se nahajajo, kar nehajo! Amputacija bi pogubila nas Slovence in Hrvate, a pogubila bi nedvomno tudi Srbe, ker so razmere po svetovni vojni vse druge kot se bile pred njo! Srbi so nam takozvanim prečnikom potrebni, a tudi mi smo njim potrebni, to je tako gotovo, da je vsaka beseda o tem pogledu popolnoma odveč. Da pa bomo izhajali drug z drugim, treba, da si v gotovih stvareh povemo v obraz čisto resnico, da se temu, čimur se ne moremo izogniti, ne izogibamo in da se iznebimo gotovih predhodkov, ki jih imamo drug o drugem in da se z resno voljo, odstraniti vse, kar nas razdvaja, skušamo uživati v položaj drug drugega.

Sazonov in Slovenci.

Glede na vest, ki smo jo posneli po »Balkanu« in priobčili dne 18. t. m., smo prejele od strani, ki je stala v zvezi z bivšim zunanjim ministrom Sazonovom, to-le pojasnilo:

Težko je reči, v koliko je resnična vest, da je Sazonov 1. 1915. izjavil v pogovoru z nekim srbskim politikom besede: »O Hrvatih in Slovencih Vam ne morem reči ničesar. Oni se bijejo proti nam, in jaz Vam izjavljam: Ako bi bilo potrebno, da se ruski narod bori z orožjem v roki samo pol dneva v svrhu, da bi se osvobodil Slovencev, bi jaz ne pristal na to.« V ti obliki vest gotovo ni resnična; približno podobna izjava pa je mogoča in tudi verjetna. Sazonovu bi je tudi ne smeli zameriti. Kot minister zunanjih del mogočnega države je moral voditi svetovno politiko v velikem stilu. Kaj pa smo bili Slovenci v razmerju k tej politiki? Neznaten, komaj viden drobček velikega Slovanstva, brez svoje državnosti in vsega, kar je s tem v zvezi, torej komaj omenljiva vredna točka. In za njo naj bi se boril stoosmdesetmilijski ruski narod z orožjem v roki? Ali je kaj takega kak razsoden človek sploh mogoč pričakovati? V tem smislu so mogle in morale biti izrečene besede Sazonove, ako so sploh bile izrečene.

Slovenci pa so dobili čisto drug pomen, čim so prišli v poštev kot del Jugoslovenstva in bodoče Jugoslavije. In konture le-te so stale že leta 1915. jasno pred Sazonovimi očmi. Saj je sam sodeloval pri idealnem določanju njenih bodočih granic. Za Slovence v tej zvezi pa se je z orožjem v rokah boril ves ruski narod od početka svetovne vojne sem. To in nič drugega je hotel Sazonov naglašati v navadnem pogovoru s srbskim politikom. Ako bi hoteli njegovim besedam dati sedaj iz strankarsko-političnih razlogov drug smisel, bi bilo to — ako ne več — vsaj neukusno.

Pa tudi nepravilno. Sazonov se je namreč za Slovence zavzemal krepkeje kot kdorkoli. Hotel jim je rešiti Trst. Le sile razmer so mu to onemogočile.

Meseca februarja l. 1914. je imel Sazonov daljši razgovor s slovenskim po-

litikom. Ta razgovor se je vršil v Sazonovega kabinetu v palači zunanjega ministrstva na »Pevčeskem mostu« v Petrogradu; prisostvoval pa mu je tudi Sazonovega »tovariš« knez Trubeckoj, ki je potek razgovora zapisoval. Uspeh tega pogovora je bil, da je Sazonov spoznal, da more Trst, ako ostane v posesti Slovencev oziroma bodoče Jugoslavije, postati za Rusijo eno najvažnejših pomorskih oporišč in da zato ni samo v interesu Slovanstva, temveč tudi v interesu Rusije, da ne dopusti njegovega uveljavljanja v Italijo. O Slovincih Sazonov takrat ni veliko vedel; poznal jih je samo po imenu. Zato je bilo zanj, kakor se je izrazil, »očenj interese«, ko je izvedel, da je njihov jezik ruskemu — po etimološki pisavi obeh — izmed vseh slovanskih jezikov najpodbnejši. da sta si torej skrajni slovanski iztok in skrajni slovanski zapad jezikovno najbližja.

Kdor je pazljivo sledil vsem fazam svetovne vojne, se bo spominjal, kako je Italija hrepela priti v entento in kako je tudi le-ta imela živo željo poleg svojih vojniš sil vreči tudi Italijanske na bojišče proti centralnim državam — Nemčiji in Avstriji. Vendar pogajanja dolgo niso imela dovolj uspeha; razbila so se namreč vselej — kakor se je glasilo polslužbeno poročilo — »ob odporu Rusije«. — Zakaj? Italija je zahtevala Trst zase, Sazonov pa je to njeno zahtevo vselej gladko in odločno odklonil. Šele, ko so ruske vojske sile pri Goricah doživele znani katastrofalni poraz in sta Francija in Anglija z vso silo pritisknili na Sazonova, se je le-ta uklonil in Italija je vtaknila v žep tudi od Rusije podpisani — londonski pakt.

Sazonov je obiskal l. 1921. v nekem češkem zdravilišču svojega sobesednika iz leta 1914. Obnovila sta ob tej priliki zopet spomine na svoj takratni razgovor in na vse, kar je sledilo potem. On tudi ni — kakor domneva »Slovenec« — trudnik — umrl, nego živi v Marinskych Laznih ali pa v Parizu, kamor se je od ondot nameraval preseliti.

Ali Beograd ali Dunaj-Budimpešta?

Vedno živahnije je italijansko razpravljanje o jugoslovenskem vprašanju, ali ostane naša država enotna ali federativna ali pa odpadeta Hrvatska in Slovenija. Italijani se postavljajo z določnim namenom na stran Srbov in so pripravljeni stati jim ob boku v vseh slučajih, tudi v prizadevanju za sporazum s Hrvati in Slovenci, računajoč, da le z njihovo pomočjo je misliti na italijansko ekspanzivnost na Balkanu. Ali se reši jugoslovenska kriza za državo ugodno ali neugodno, hočejo ostati v dobri zvezi s Srbi, da bi tako lažje zagospodovali nad slovanskimi in hrvatskimi pokrajinami in potem prodirali načrtno dalje. Napeti nacionalisti sanjajo ob sedanjem sporu v Jugoslaviji o Dalmaciji, o Reki in njenem zaledju, o kranjskem lesu in trboveljskem premogu, kar vse bi izbornu služilo italijanski bodočnosti, ozirajoč se napram Avstriji in Madžarski, ki bi skupno in sporazumno z Italijo posegli po naši zemlji, treznejši politiki pa menijo, da je kriza v Jugoslaviji res huda, toda ne spametno bi bilo misliti, da Jugoslavija radi tega razpade. Pa tudi bi ne bilo v interesu Italije, ako bi razpadla, ker je za njo boljše, ako ima napram sebi državo s srbskim vodstvom, kakor pa veliko podonavsko konfederacijo: Avstrijo, Madžarsko in Hrvatsko-Slovenijo. Tako bi velika moč silila na Jadran, o Srbih pa imajo Italijani še vedno to mnenje, da težijo tja proti onostranskemu morju in ne proti Jadranu. Italija je dosegla proti vzhodu svoje zaželjene meje in sedaj ima s svojo notranjostjo toliko posla, da jej je tuje vsako hrepenenje po novi zemlji. Trenotno jo pravzaprav na gorenjem Jadranu vznemirja edino reško vprašanje. To da bi se rešilo, potem se bo že izhajalo z Jugoslavijo tako ali tako. Sredi italijanskega razmotrivanja in ugibanja se

nam vidi posebnega vpoštevanja vredne članek o naši krizi v milanskem »Corriere della Sera«, ki piše med drugim:

»Lahko rečemo, da nas jugoslovensko vprašanje, dokler se razvija v mejah Jugoslavije, pušča relativno mirne, motilo bi nas šele, ako bi poseglo v razpravo o bodoči ureditvi Evrope. Kdor se veseli prave ali namišljene nevarnosti, si ogroža jugoslovensko jedinstvo, si predstavlja po svoji sodbi, da bi po razbitju tega kompleksa ostala na naši meji samo mala in neznamenitna Hrvatska. Resnica je, da je središče sovražnih čustev do naše dežele v Zagrebu in ne v Beogradu in istotako je resnica, da bi Hrvatska in Slovenija, odtrgani od Srbije, ne ostali sami zase, marveč bi si poiskali orijentacijo k idealu, ki bi oživil preteklost: večer avstro-ogrsko monarhijo, danes podonavska konfederacija. Propaganda za habsburško restavracijo in pretveza s križem sta znana vsakemu, kdor sledi dogodkom in Radičeve izjave so s tega vidika posebno poudčne. On je govoril nezaupljivo o vseh antantnih državah, s spoštovanjem in simpatijo pa o Rusih in Nemcih. Njegov republikanizem ima zvito nogo ali pa vsaj dvoglavi vrat. Pa, kakorkoli se misli, tudi strogo politično, je bolje za nas, da imamo na vzhodu srednjo državo, ki gravitira proti Egejskemu in Črnemu morju, kakor pa veliko silo (v kateri bi bila Hrvatska samo predstraža), ki bi se naslanjala na Jadran. Kakršnikoli so zadnji grenki spomini, in kakršnikoli skrbi za bodočo odnosa med Italijani in Jugoslovenci, gotovo je, da je med nami malo takih ki bi se ne strinjali s prednostjo organizma, ki ga kontrolira Beograd, proti organizmu, ki bi ga vodila prej ali slej Dunaj ali Budimpešta. Tudi tuji pričejo uvideti, da obstoji bodo-

nost Italije v njeni funkciji »kompenzacijske zbornice za Srednjo Evropo«. Ali ta funkcija je nemogoča brez Srednje Evrope, radikalno različne od predvoje. Z beogradsko mentaliteto se s padajočimi težavami lahko sporazumemo, ona, ki vstraja v Zagrebu, je nespravljiva.

Rekli smo že in ponavljamo, da se zelo motijo Italijani, ako mislijo, da se bodo dali Srbi izigrati kakorkoli proti Hrvatom in Slovencem. Italijanski tisk sam hvali Srbe kot dobre politike. Dobra politika pa jih more uvesti samo v sporazum, do katerega je morda pot še precej dolga in težavna, toda državni interes se ne bo strašil nikake poti, samo da vodi do pravega cilja.

Ovira jugoslovenski konsolidaciji se imenuje Radič. Preko te ovire moramo priti, pa bo kmalu konec propagande za habsburško restavracijo. S samimi golimi obljubami in grožnjami se tudi Radič ne bo mogel večno držati! Na uho Dunaja in Budimpešte je govoril Radič že večkrat, kar so pa tudi v Ita-

liji vselej pozorno poslušali. Morda bo še govoril in mogoče se bo še pisalo o stremljenju po podonavski konfederaciji, toda čas, ki je še vedno najboljši zdravnik, zaceli razne take bolečine.

Tega prepričanja smo namreč, da naša jugoslovenska država ne propade in da ne more propasti. Naša država ni nastala po naključju in slučaju, marveč rodila jo je notranja naša potreba. Jugoslovenska duša je koprnela po njej in jo je z ogromnim trudom dosegla. Besne sicer spori, kako naj bo na tem in onem koncu in v sredini, toda da bi se razcepila, to se ne zgodi.

Ako imajo Srbi glavno zaslugo za vstvaritev Jugoslavije, si bodo znali lahko priboriti tudi glavno zaslugo za njeno notranjo konsolidacijo. Seveda bo treba pri tem z odporniki v Radičevi vrsti, ako jih ne sreča pravočasno pamet, postopati tako, kakor to pač zahteva notranja konsolidacija! Nikdar več pod Dunaj in Budimpešto, naše državno središče je in ostane Beograd!

Nevarno zavlačevanje parlamentarne krize.

VCERAJSNJI DAN V ZNAMENJU POLITIČNIH SENZACIJ IN IZNEADENJ. — PAŠIČ VRNIL MANDAT. — MANDAT PREVZEL LJUBA DAVIDOVIČ. — KRIZA SE ZAVLAČUJE V NEDOGLEDEN ČAS. — RAZNE KOMBINACIJE.

— Beograd, 28. aprila. (Izv.) Poteka 14 dan parlamentarne krize in nismo prišli niti za en pozitiven korak dalje. Čeprav je bilo zadnje dneve splošno optimistično prepričanje, da se bo mogoče vendarle posrečilo ustvariti bazo za sporazum med demokrati in radikali, je bilo na drugi strani v radikalnih krogih opažati, da nerazpoloženje za obnovo koalicije raste v radikalnem klubu od dneva do dneva in da je večina radikalnih voditeljev v načelu proti tej parlamentarno-politični zvezi. Dogodki včerajšnjega dneva pa so imeli in nosili značaj prvovrstne parlamentarne senzacije. Šele okoli 11. dopoldne so se raznesle v kuluarjih narodne skupščine senzacionalne vesti:

Pašič vrnil mandat! Kralj vrnitev sprejel! Novi mandator za sestavo poslovnopolivne vlade je g. Ljuba Davidovič! Te vesti so v parlamentu sprva povzročile popolno iznenadenje in preseenečenje. Včerašnji jutranji listi absolutno še niso ničesar znali o načrtih g. Pašiča. Povsod je vladalo splošno prepričanje, da bo g. Pašič nadaljeval pogajanja z demokrati. G. Pašič pa je pooblastilo radikalnega kluba tolmačil na ta način, da je nemogoč sporazum z demokrati na bazi znanih demokratskih zahtev. Za to je smatral za potrebno, da vrne po parlamentarnem običaju mandat nazaj v roke Nj. Vel. kralju.

Včeraj okoli 9. dopoldne je bila odločilna konferenca radikalnih ministrov v ministrskem predsedstvu. Ministri so se kratko razmotrivali zahteve demokratskega kluba, ki so jih splošno smatrali za zelo pretirane. Konferenca je potekla precej živahno. Po končani konferenci je g. Pašič takoj odšel na dvor ter v tretjič vrnil kralju poverjeni mu mandat. G. Pašič je svoj sklep kratko motiviral tako, da je koalicija z demokrati nemogoča, ker radikalni klub ne more sprejeti demokratskih zahtev. Kralj je to pot Pašičev sklep vzel na znanje. Ob 10. je bil pozvan na dvor g. Ljuba Davidovič. V eno uro trajajoči avdienci je kralj naznanil g. Davidoviču sklepe g. Pašiča ter je po daljšem razgovoru o parlamentarni situaciji in o načinu rešitve krize ponudil mandat za sestavo poslovnopolivne vlade šetu demokratske stranke g. Davidoviču, ki je kralju izjavil, da sprejme ta mandat pod pogojem, da to mislijo odobri demokratski klub.

V daljšem razgovoru je g. Davidovič naglašal program vlade, ki bi naj sprejela in reševala le najnujnejše in najvažnejše zakone in sicer: 1. uradniški zakon, 2. invalidski zakon, 3. zemljoradniški zakon, 4. zakon o organizaciji vojske in 5. zakon o cestah. Kralj je omenil tudi, da je nujno potreben tudi budget.

Po končani avdienci je imel demokratski klub kratko sejo, na kateri je g. Davidovič poročal o svojem mandatu. Tudi v demokratskem klubu je med poslanci nastalo splošno iznenadenje, ker so vsi pričakovali, da bo g. Pašič nadaljeval posvetovanja in pogajanja z demokrati na temelju njihovih formuliranih zahtev. Klub je odobril delovni parlamentarni program in stališče g. Davidoviča, da se sestavi poslovna in volitvena vlada. G. Davidovič je sklepe demokratskega kluba takoj naznanil kralju. Okoli 12. je nastala v parlamentu neobičajna živahnost. Kuluarji so oživel, poslanci so se zbirali v skupine ter začeli živahno razmotrivati pozicijo novega mandatarja. Splošno je bilo prepričanje, da mislija g. Davidoviča ne bo končala s pozitivnim uspehom, čeprav mu je kralj dal za sestavo vlade neodločen rok. Okoli 1. popoldne je g. Davidovič obiskal v predsedstvu vlade g. Pašiča, kateremu je kratko naznanil obseg od kralja danega mu mandata ter ga pozval, da mu kot šef radikalne stranke določi pogoje, pod katerimi bi bili radikalci pripravljivi sodelovati. G. Pašič je kratko odgovoril, da dá odgovor tekom današnjega dneva.

V parlamentu se je z napetostjo pričakovala za 16. uro sklicana plenarna seja radikalnega kluba. Popreje je bil predhodni sestanek radikalnih ministrov, ki so kratko sklepali o nadaljnji taktiki napram demokratom. Ob 16. je pričela seja radikalnega kluba. Na tej seji je g. Pašič v daljšem govoru v kratkih besedah rekapituliral politične dogodke od 16. decembra 1922 dalje, kratko omenil pogoje demokratov za koalicijsko vlado, naglašujoč končno, da v demokratske pogoje ni mogel privoliti, vsled česar je vrnil mandat kralju. Po tej izjavi je nastalo v klubu neobičajno odobravanje. Vsi poslanci so sklep Pašičev pozdravili z demonstrativnimi ovacijami. Na vse poslance je govor g. Pašiča vplival neobičajno globoko. Razvila se je daljša debata, tekom katere so vsi govorniki podprali akt g. Pašiča kot čin v interesu radikalne stranke in države. Nekaj govornik je označil koalicio z demokrati za »politično marljivo«. V radikalnih krogih prevladuje splošno prepričanje, da g. Davidovič absolutno ne bo mogel izvršiti svoje misije in je pričakovati sestavo homogene radikalne vlade, ki bi imela izvršiti notranjo politično konsolidacijo in rešiti vsa aktualna sporna politična vprašanja.

G. Davidovič je tekom včerajšnjega dneva konferiral tudi z g. Ljubo Jovanovičem in podpredsednikom zemljoradniškega kluba g. Joco Jovanovičem. Vsa akcija g. Davidoviča se sedaj nahaja v štadiju razgovorov in posvetovanj in je še daleč od pravih ofcijelnih pogajanj, tekom katerih imajo pogajajoče se skupine staviti končne konkretne zahteve.

Včerašnji dogodki v parlamentu in v politični javnosti so se vrstili z neobičajno naglostjo pod vtiskom, da je nastopil moment, ko država stoji pred repitljivo krizo. Vsi politični in rodoljubni krogi resno razmotrivajo, kaj sledi, če ostane mislija g. Davidoviča negativna, kaj početi potem in kako ustvariti možnost, da se začne enkrat z resnim parlamentarnim delom. Ne da se utajiti in postaja v toku krize stvar vedno bolj aktualna oziroma prihaja v resno kombinacijo, ali se naj osnuje nevtralna uradniško-volajska vlada. Nekaterim parlamentarnim krogom je ta stvar simpatična. Taka vlada naj bi rešila najnujnejše zakone in bi takoj izvedla z objektivnim vodstvom nove volitve, ki bi dale pravo sliko naših notranjopolitičnih razmer.

Končuje se drugi teden krize in z resignacijo morajo ugotoviti, da se kriza, čeprav je bila sempatična na horizontu jasno in je obstajalo trdno upanje na izboljšanje, vedno bolj in bolj zavlačuje in s tem tudi vedno bolj in bolj zapletava. Mesto razvoznajanja prihaja vedno huje zakulisno intrigantstvo na dan. Tak je položaj koncem tega tedna.

POROKA VOJVODE YORKA. VELIKE MNOŽICE GLEDALCEV.

— London, 26. aprila. (Izv.) Po večdnevni pripravi za poročno slavnost je bila danes po strogem dvornem ceremonijelu in ob veliki paradi svečana poroka vojvode Yorkskega z lady Elizabeth Bowes-Lyon. V westminstrski katedrali je ob navzočnosti kraljevske dvojice izvršil poroko canterburyjski nadškof. V London so prispele nebrojne množice naroda iz vseh krajev. Poročne svečanosti in parada so bile nekaj izrednega. Takih svečanosti pomnilo je za časa poroke Edvarda VII. Ob 17. sta se novoporočena odpeljala na posestvo v bližini Londona, kjer preživita prve medene tedne. Vojvoda York je kum kralja Aleksandra, fungiral je kot svedok pri njegovi poroki.

VELIKI VOJASKI MANEVRI V BANATU.

— Novi Sad, 26. aprila. (Izv.) Pod vodstvom bivšega vojnega ministra generala Zečevića so včeraj pričeli v okoliščini Sente veliki vojaški manevri novosadske in subotičke divizije.

Seton Watson o srbo-hrvatskem sporazumu.

NJEGOVI NAZORI O CENTRALIZMU, RADIČU, DIKTATURI IN SPORAZUMU.

V včeršnjem »Obzoru« in istočasno v beogradskih »Novostih« je Seton Watson objavil važen članek o našem glavnem notranjem vprašanju, o srbsko-hrvatskem sporu. Članek je važen, ker se v bistvu strinja s politično linijo, ki so jo zagovarjali politiki okoli zagrebške »Slobodne Tribune«, »Nove Evrope« in tudi člani levega krila demokratske stranke. Prinašamo iz Watsonovega članka njegove glavne odstavke.

Uvodoma pravi, da preživljajo vse evropske države težke notranje krize, prispilja pa, da bi ne imelo smisla sapirati oči pred činjenico, da tu (med nami) obstoja v neki meri kriza države in ne samo kriza vlade in da bi nadalje vztrajanje v metodah vladanja, ki so se izvajale štiri poslednja leta, moglo direktno privedti do katastrofe. Največ pa mora v sedanji politični situaciji osupniti inozemskega opazovalca, da so vsi kompetentni državniki, v Beogradu kakor v Zagrebu, zašli v popolno desorientacijo. G. Watson ne more verovati, da bi se tudi v sedanjem zakasnelem trenutku ne doseglo kompromisa, ako bi bilo na obeh straneh le malo dobre volje. »Misel, da se spor med Srbi in Hrvati da rešiti samo s silo, ni daleč od zločina. Kajti vsak poskus, da se uporabi surova sila za hrvatsko vprašanje (ako se sploh sme govoriti danes o hrvatskem vprašanju), bi pomenilo priznanje pred svetom, da je ideja narodnega jedinstva bankrotirala. Tudi bi napravil kaj slab vtis na prijatelje Jugoslavije v inozemstvu, povzročil bi odgovarjajoče veselje med njenimi sovražniki in jo privedel do težkih gospodarskih in finančnih posledic. Mora se pomisliti, da tisti, ki tako lahko govorijo o »amputaciji«, ali o »vojni diktaturi«, ne upoštevajo možnih posledic politike, ki jo zagovarjajo. Brez dvoma je g. Radić s svojim govorom pred enim tednom mnogo učinil, da se sporazum otežkoči, posebno s svojimi razdražljivimi osebnimi napadi in s tem, ker je izrazil sum, ali resno želi sporazum in ali je sposoben poleg svoje demagogije za ustvariteljno in potrpežljivo državništvo. Toda Srbi so se tudi lahko naučili, da se govorov g. Radića ne sme vzeti vedno dobesedno in da v nobenem slučaju ni tako črn, kakor ga slikajo njegovi politični protivniki iz Hrvatske.«

G. Watson pravi dalje, da se v današnji Evropi nahaja veliko politikov, ki so ravno tako nedoedni kakor Radić. V enem pa si je ostal g. Radić zvest, in sicer v obrambi hrvatskih

interesov. »Toda njegovemu pokretu ne daje prave sile samo podpora stališča, ki je zelo pristopno čistim demagogičnim zvokom, temveč tudi znana činjenica, da so tisti, ki že štiri leta vodijo usodo države, izvajali notranjo politiko, ki je sama po sebi zabloda in se je še uvajala z nemogočimi metodami.«

Tisti, ki smatrajo sistem krutega centralizma kot politično panacejo, nimajo pravice obsoditi g. Radića kot demagoga. Centralizem, vsaj v obliki, v kateri se izvaja v nasledstvenih državah, ali v predvojni Madžarski, je bolezen ne pa ideal. Po mojem mišljenju je neizvedljiv prvič, ker preveč očitno nastopa proti tradicijam in nagonom, ki so v dolgih stoletjih globoko usidili v narod naših pokrajin in katere je treba prej gojiti, nego pobijati, drugič, ker manjka za centralizem potrebnega upravnega aparata, kateremu sledi popolni zastop in zmeda, kar povzroča stalno razburjenost in nezadovoljnost in škodi ekonomskemu napredku zemlje. Slabo gospodarstvo, slaba uprava, so sploh bistvo tega vprašanja in nadaljno vztrajanje na centralizmu samo zavlačuje ozdravljenje, ki ga narod in Srbi ravno tako vroče želijo, kakor pristaši g. Radića. Predvsem je treba spreminiti današnje metode.«

»Posvetil bi lepo število najboljših let svojega življenja obrambi Srbije in pravemu značaju jugoslovenskega jedinstva, ne morem prenesti misli, da bi se dopustilo, da interesi nekoliko strank in interesi sebičnih finančnih monopolistov, ki se bore v ozadiju, uničijo plemenito delo, od katerega zavisi mir in blagostanje jugovzhodne Evrope. Ne more biti v interesu Srbije ali Hrvatske, še manj v interesu dinastije, katere raison d'être leži v tem, da predstavlja simbol jedinstva in sloge — da zavladava sila mesto prijateljskih pregovorov, s čimer bi se proglasil politični intelektualni bankrot z vsemi usodnimi posledicami.«

»Moje mišljenje je torej, da se od strani Beograda ne sme učiniti nič presnagljenega in da se mora ideja sile javno odkloniti. Z eno besedo, g. Radić je pokazal moč organizacije, discipline in doseganja simpatije mas. Sedaj se nahaja pred mnogo težjo preizkušnjo, da namreč dokaže kako ume preiti iz čiste pozicije in kritizma k nalogi odgovornega in ustvaritvenega državnika. Najbolj potrebni so osebni stiki, kateri so mogoči v polni meri le v Beogradu.«

Razgled po slovanskem svetu.

Kulturne vezi med našo državo in Poljsko. Ker so se naši listi v zadnjem času začeli zanimati za kulturno življenje poljskega naroda, je sledilo temu primeru tudi poljsko časopisje. Varšavsko slovansko združenje je priredilo ciklus predavanj o Slovanstvu. 27. aprila bosta predavala o Jugoslaviji prof. Ileski in Vanda Melcer-Rutkowska, ki je prepoznala Jugoslavijo. 31. t. m. pa priredi isto združenje predavanje bivšega urednika Michalko o Slovaški.

Zbližanje med Češkoslovaško in Bolgarsko. Minuli teden je priredilo društvo »Bolgarsko-češka vzajemnost« v Sofiji prijateljski sestanek svojih članov. Pod predsedstvom prof. Zlatarskega to društvo že dve leti skromno in sistematično deluje za medsebojno poznavanje in zbližanje češkega in bolgarskega naroda. Sestanek ni bil slučajen, marveč dobro premišljen korak. Predstavljal je res intimen češko-bolgarski večer, kakršnih je videla Sofija le malo. V dvorani mestne gimnazije se je zbralo nad 150 uglednih bolgarskih profesorjev, učencakov, pisateljev, umetnikov in politikov. Navzoče je bilo vse osebe češko-slovaške delegacije na čelu z ministrom dr. Pavlu in njegovim tainikom in mnogo članov češko-slovaške kolonije v Sofiji. Društvo je priredilo ob tej priložnosti dobro uspel koncert na katerem je nastopila tudi znana češka pevka Vukovecova in pianistka Kisova. Peli in igrali so samo češke, bolgarske in ruske pesmi. Bolgarski listi navdušeno pozdravljajo to prireditev in izražajo željo, da postanejo kulturne vezi med obema narodoma čim ožje. Med vsemi slovanskimi narodi zavzemajo Čehi v pogledu kolonizacije gotovo prvo mesto. V Bolgariji imajo tri kolonije med njimi vas Voivodje v bližini Rachova, kjer živi nad 600 Čehov. Poleg teh so raztreseni Čehi po celi državi. Največ jih je v Sofiji, kjer znaša njihovo število okrog 1000. Za bolgarsko-češko zbližanje si je pridobil največji zaslug prvi diplomatski zastopnik češko-slovaške republike Künzi-Jizerski, ki se mu je že predanjskem posrežilo otvoriti v Sofiji češko šolo, ustanoviti društvo »Bolgarsko-češka vzajemnost« in list »Češkoslovensky Obzor«. Društvo šteje sedaj 110 članov. Čehi imajo v Sofiji tudi svojo sokolsko organizacijo, ki šteje okrog 50 članov in je v tesnih stikih s sorodno bolgarsko organizacijo »Junak«. Letos priredi »Junak« svoj prvi veliki tizet. Povabljeni so češki Sokoli, ki pa so odgovorili, da je njihova udeležitev odvisna od soglasja jugoslovenskih bratov. Zato se Bolgari pogajajo v to svrhu z Beogradom. Čehi nameravajo zgraditi v Sofiji svoj Narodni dom, kjer bi bila njihova knjižnica, gledališče in sedež Sokolajstva, ker so v

denarnih stiskah, je to za sedaj še nemogoče. Gospodarsko zbližanje med obema državama pospešuje že eno leto obstoječa »Bolgarsko-češkoslovaška trgovska zbornica, ki ima letos že precejšen denarni promet (290 tisoč lej izdatkov in 425 tisoč lej dohodkov). Za kulturno zbližanje deluje z vso vmojo tudi staro češko društvo »Havlčičke« v Ruščuku in »Bolgarsko-češko združenje« v Varni, ki ga je ustanovil konzul Kadlec. Splošno je treba omeniti, da Čehi prav pridno skrbijo za svojo bodočnost in v nasprotju z drugimi slovanskimi narodi, ki se pripravljajo na domači zemlji, grade temelji blagostanja svojega potomstva na tujih tleh.

Boj proti nikotinu na Bolgarskem. Ruski profesor Popov je pred kratkim predaval bolgarski mladini v Sofiji o kazenju tobaka. Na človeški organizem, pravi Popov, v enaki meri škodljivo deluje alkohol kakor tudi tobak. In dočim proti alkoholu nastopajo cele organizacije, ki so spoznale njegovo zlo in poskušale njegove posledice, dočim preganjanje življenja alkohola tudi uradna oblast zlasti v zapadnih kulturnih državah in Ameriki, kjer je polno protialkoholne literature, se o njegovem škodljivem vplivu na človeško telo malo govori. Malo je tistih, ki ga poznajo, še manj pa onih, ki im je znan škodljiv vpliv nikotina na človeški organizem. Ta vpliv je velik. Posledice kazenja so v fiziološkem in socialnem oziru za življenje človeštva skoraj enake. Nikotin kot strup deluje škodljivo v prvi vrsti na živčni sistem, ki ga razkraja. Toda to je samo prva posledica kazenja. Ekspertment so dokazali njegov glavni vpliv na človeški organizem: razkrajanje spolnih organov, spolna brezplodnost in neobčutljivost, razkrajanje krvi, kvar glasilnih organov, oslabitev živčnega sistema. Zadnja posledica vodi k zlu, ki je za posameznika in človeštvo najbolj občutno. Kadilci postanejo sčasoma nesposobni za duševno delo; delovanje njihovega razuma je le kratko. Spomin polagoma oslabeva in mogoče je celo, da popolnoma odpove. Opazovanje kadilcev je dokazalo, da oni pogosto ne poznajo naslova svojega stanovanja ali imena svojih otrok. Najbolj žalostna pa je posledica pa je izguba moralnega čuta. Kadilec izgubi čut npravnosti in njegova dejanja, vse njegovo življenje je brez te socialne čednosti. Opazovanje nedoraslih zločincev je dokazalo, da so z malimi izjemami kadilci. To domnevo potrjuje opazovanje recidivistov. Borba proti kazenju tobaka mora zavzeti isto mesto kakor borba proti alkoholu, kajti škodljive posledice za človeški organizem in celokupno človeštvo so v obeh slučajih enake. Te borbe se morajo poprijeti ista društva, organizacije in drugi sovra-

nikli alkohola, pa tudi država, ki po navadi iz gospodarskih ozirov podpira kazenje, mora v tem pogledu sodelovati.

Mednarodni kongres srednješolskih profesorjev. Mednarodni kongres srednješolskih profesorjev bo predsednik Masaryk. Delovanje kongresa bo trajalo 4 dni. Glavni predmet razprave bo vprašanje pedagoške izobrazbe srednješolskega profesorja. Referenti bodo češki profesorji, ki so o tem vprašanju že mnogo debatirali. Za referente so določeni univ. prof. Chlup, ravnatelj Vanura, prof. Klima in ravnatelj

Pithardt. Vse države, ki so zastopane v Društvu narodov, so bile diplomatskim putem pozvane, naj pošljejo na ta kongres oficijelne zastopnike. Pričakujejo, da se udeležijo kongresa francoski, belgijski in jugoslovenski profesorji v večjem številu. S pomočjo ministra prosvete bo izdana v svrhu informacije vsem udeležencem posebna brošura o položaju srednjih šol na Češkoslovaškem. V času kongresa pride češke srednje šole v Pragi posebno razstavo.

Politične vesti.

Kakor se v gozd kriči, tako odmeva iz njega. Nedavno tega je »Slovenec« priobčil članek, v katerem je na najnagnejši način izpustil vso svojo mržnjo in jezo nad Beogradom, popolnoma na način, kakor so to delali pred vojno v bratski vzajemnosti s Štefotom razni vsenemški in krščansko-socialni listi. Da je ta infamen napad izzval reakcijo, se ni čuditi. Ekstremno radikalni »Balkan« daje »Slovencu« tale odgovor: »Mi popu Korošcu dajemo gotov rok. Ako bo njegovo glavno glasilo tudi v bodoče nadaljevalo svoje delo, ne da bi se on proti temu zavaroval, žalilo, blatilo in obrekovalo Srbe in Beograd, bomo pozvali javno vse naše meščanstvo in mladino, da izžene to lezuitsko bando iz Beograda in jih odpravi nazaj v Slovenijo.« Ali ste čuli klerikalni peresarij, kaj pripravljajo radikalni v Beogradu Vašim politikom, ako boste nadaljevali svojo sramotno, objednem tudi pogubno gonjo proti Srbom v Beogradu?

Korošec je kriv! Česa? Poraza in fiaska Radićeve politike. To konstatuje zagrebški »Pravaša«. Za te bedne in žalostne rezultate blokove jalove politike je v prvem redu in v največji meri krivda dr. Korošca in Spaha, a ne Radića. Tako piše »Pravaša« in izvaja: »On je samo toliko kriv, ker ni bil iz neke bratofilske sentimentalnosti zadostno energičen napram tej dvojici političnih dvoživk... Toda mi smo takoj opozorili, da bosta Korošec in Spaho zmlata v beogradskem mino. Ali se ni vse tako zgodilo? Tako k sreči stvar še ni izgubljena in se da še popraviti, ako Korošec in Spaho hočeta biti moža, a ne babe. Ako ne bosta hotela, naj jih Radić izloči kot gnile krompirje iz zdravega kupa. Ako Radić ne najde v Korošcu in Spahu motorjev in interesu vseh, marveč samo balast, naj se osvobodijo tega balasta, da bo lažje letati.« Ves svet ve, da je fiasko Radićeve politike povzročil njegov zadnji govor v Zagrebu, in da sta pri tem precej nedolžna tako Korošec kakor Spaho, a vendar sta sedaj kriva vsega zla. Prav se jima godi, zakaj se pa večeta s takšnim vratolomcem kakor je Radić!

Klerikalna doslednost. Klerikalci so bili pred vojno in med vojno takšni navdušeni avstrijski patrijotje in oboževalci Habsburžanov, da so kar tulili. Ob prevratu so se hlinili oduševljene jugoslovenske nacionaliste. Nato so kulebali med republikanstvom in monarhizmom. Ker so prišli v Slovenijo na krmilo, so postali čez noč monarhisti in njihovi voditelji dr. Brejc, dr. Jeglič in drugi so z največjo naslodo sprejemali kraljevska odlikovanja. Bili so tudi centralisti. Ko so pa odrčali iz vlade, so se zopet prelevili v republikance in jeli oznanjati evangelij avtonomizma. Prišlo so skupščinske volitve, ki so jim donesle nepričakovan uspeh. To jim je docela zmedlo možgane, da so romali v Zagreb, se poklonili seljačkemu papežu Radiću in sklenili z njim pakt. Iz avtonomistov so postali, kakor bi trenil, federalisti. Ker pa njim zveza z Radićem ni donesla tega, kar so pričakovali, so se jeli zopet umikati. Danes so že vrgli pod klop federalizem, pa tudi njihova avtonomistična pesem se danes glasi že zelo medlo, pritaženo in sramežljivo. Jutri utihne že popolnoma in pojutrišnjem že od vseh njihovih postulatov ne ostane ničesar drugega, kakor da se jim izroči oblast v Sloveniji in da postane veliki župan g. dr. Brejc! Pa se ti ljudje bahavo trkajo na prsa in kriče, da ni bolj doslednih politikov pod solncem, kakor so klerikalci!

Profesor Jorga o našem položaju. Voditelj nacionalno - demokratske stranke v Romuniji prof. Jorga, ki bo bržkone naslednik Bratianu, je priobčil v ruskih listih članek o našem političnem položaju po skupščinskih volitvah. »Ves napor državnika, čigar sposobnost je izredna, ves vpliv, ki si ga je pridbila stara Srbija z junaško borbo in največjimi žrtvami, ni mogel osigurati zmage, za katero je vlada storila vse, kar je bilo mogoče. Ta rezultat je nas presenetil in vzbujal našo bojazn. To pa ne morda zategadelj, ker Romunija gleda na sosedno prijateljsko državo s stališča lastnih interesov, marveč ker zahtevalo skupni interesi nas in Jugoslovenov, da notranja razcepljenost ne ogroža s tolikim trudom doseženega vojnega uspeha.« Izvajanje romunskega politika je tem bolj značilno, ker je pričakovati, da bo prof. Jorga v kratkem igral v Romuniji važno vlogo.

Agitacija »makedonskivojvoči« proti naši državi. V nedeljo popoldne se je vršilo v Sofiji zborovanje makedonskih emigrantskih organizacij, katerega se je udeležilo do 20.000 oseb. Nastopilo je deset govornikov, ki so zahtevali avtonomijo Makedonije in harangirali občinstvo proti naši državi. Po zborovanju se je vršil obhod po mestu in so nosili napise, v katerih so razglašali dozdevne nasilnosti naših upravnih oblasti proti upornim Makedoncem. Značilen je bil napis s sliko, na kateri je stala skupina obsojenih Makedoncev in hrvatski oficir, ki je streljajoči straži zavalil, naj še njega umore. Na zborovanju so sprejeli rezolucijo, ki pravi, da makedonsko vprašanje ne bo prej rešeno, dokler ne dobe Makedonci popolne avtonomije. Rezolucija protestira tudi proti sporazumu, ki se je pravkar sklenil v Nišu med našo državo in Bolgarijo. Bolgarska javnost je sprejela zborovanje zelo simpatično. Posebno značilno je stališče opozicijskega bloka, ki navdušen piše o celem zborovanju. Tekom meetinga policija ni niti v enem slučaju intervenirala. Enake manifestacije so se vršile po vseh večjih mestih Bolgarije.

Julijska krajina.

Kaj sta Giunta in Banelli dosegla za Trst. Poslanca Giunta in Banelli sta sklicala v nedeljo sestanek fašistovskega vodstva in interesiranih krogov, na katerem sta poročala o sedanjih ukrepih rimske vlade v korist Trsta. Sklenjena je transakcija med parobrodno družbo »Libera Triestina« in vlado. Družba odredi gradbo treh brodov. Za Tržič se določi baje nekaj reparacijskega dela. Zakon za oprostitve davščin od novih poslopij je raztegnjen tudi na Julijsko krajino. Pričakuje se večja gradbena delavnost. Glede carine in davščin, zlasti da se doseže oprostitve carine za sirovine v škedenjskih tovarnah, je upati nekaj uspeha, dasi se finančno ministrstvo vpira. Tu di za industrijo petroleja in riža se pričakuje olajšave, da se bo mogla bolje razvijati. Radi pritožbe o vojni odškodnini pridejo v Primorje trije komisarji finančnega ministrstva. Giunta se je dolgo bavil z Avstrijo, od katere pričakuje velikih dobrot za Trst. Potem pa je pomembno namignil, da »visijo še druga vprašanja, vsa stremeča po obnovi Trsta, toda danes je to prezdaj o njih govoriti.« Tajinstvena vprašanja, ki naj pomagajo Giunti iz zadrege, ker ni dosegel za Trst takorekoč še nič! Giunta je nato svečano povedal navzočim, da je Trst za Italijo zelo drag, ker je stal rimsko vlado do sledi že 5 milijard in 700.000 lir! Finančni minister odklanja vsako novo žrtve za Trst in Mussolini je iz usmiljenja do Trsta neko večjo bilančno svoto prelozil z že določenega računa v korist Trstu. Banelli je napovedal novo zaposlenje za delavce, ker hoče tudi romarniško ministrstvo dati zgraditi v Trstu baje večji vojni brod. Mussolini ju so poslali veliko zahvalo.

Borba fašistovske vlade proti slovanskemu združilstvu. Učevalna borba proti slovanski manjšini v Italiji je dosegla novo etapo. Dosedaj so nam zapirali šole, razbijali kulturne naprave, zabranjevali prosvetne prireditve. Zdaj moramo beležiti prvi naspek na naše gospodarske organizacije. »Mlekarna v Hrušici« pri Podgradu je ena najboljših prosvetnih združenj v zasednem ozemlju. Ima nad 800 članov, okrog 80.000 lir rezerve ter lastno prodajalno mleka v Trstu. Fašisti jo s pravom smatrajo za hrbenico Brkinov. Sedaj, ko so južno Istro izstradali in ponižali, vrgli so se sistematično proti severu. Mlekarno hočejo dobiti v svoje roke ali pa jo razbiti. Ker to ne gre z zakonitimimi sredstvi, segli so po nezakonitih. Vološansko glavarstvo ukazalo je živnozdravniku Blaževiću iz Podgrada, naj pregleda vse knjige Mlekarne od leta 1915 dalje in javi takol, ako bi našel kaj nereda, da se sodnijsko nastopi proti odboru. Blažević je knjige kar naložil na voz in jih odpeljal. Tega ne zadosti, pride drugi dan zopet v Hrušico z novim ukazom glavarja, naj »prevzame za čas revizije tehnično vodstvo mlekarne. To je tako očitno protislovno da se hudoben namen ne more tajiti. Je pa tudi protizakonito v toliki meri, da se predsednik mlekarne ni udal ter poslov ni izročil. Fašistovska akcija s tem seveda ni ustavljena. Za sedaj povzemimo: 1. Glavarstvo išče pričevanja proti poštenemu ljud. podjetju. 2. Glav. si lasti pravo revizije, ki pristoji le trgovskemu sodišču. 3. Pošlje se revizor-fašist, strokovno nesposoben. 4. »Revizor« konfiscira knjige. To vse s dobro preracunanim namenom

oplašiti odbor Mlekarne, da se brez odpora doseže končni namen. 5. Zasedi podjetje registrovane zadruge to je ukrasti lastnino. Mussolini bo vse to brezpravje enostavno utajil. Sličen udarec pa čaka še vse ostale zadruge. Opozorjamo na slučaj posojilnice v Postoljni, od katere so kar na kratko zabavali, naj stopi v likvidacijo.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

OPERA.

Sobota, 28. aprila: Ob štirih popoldne Mladinska predstava za naše malčke. Janko in Metka. Izven. Znižane cene. Nedelja, 29. aprila: Tosca. Izven.

DRAMA.

Sobota 28. aprila: Hasanaginica. Gostovanje g. Markoviča. Izven. Nedelja 29. aprila: Revizor. Gostovanje g. Markoviča. Izven. Ponedeljek 30. aprila: Črešnjev vrt. Red C. S. JAKOBŠKI GLEDALIŠKI ODER V LJUBLJANI.

V soboto 28. aprila: Navaden človek. V ponedeljek 30. aprila: Navaden človek.

O IG. GRUDNOVEM NAJNOVEJŠEM DELU. *)

Poslednji avatar Grudnovega duha vas domisli narodne popevke, ki je v novejši dobi vzbudila zanimanje vsega prosvetljenega sveta. Nekeč temu ni bilo tako. Kot osamel izjema velja n. pr. mnenje filozofa Montaignea (16. stol.): »Ljudska in zgolj prirodna poezija ima preproščeno in milino, po katerih se dá primerjati s poglavitno krastno dovršene umetne poezije: to se vidi na gaskonskih vilenah in na pesnih, ki nam jih donajajo od narodov, kjer ni dnu ne sluha o vedi ali vsaj pisavi.« Tudi La Fontaine in Molière sta preko tedanjih nazorov po nagonu vzljubila naravno narodno kitico. Kot predhodnik folklorističnega študija se navaja Christophe Ballard, ki je početkom 18. stoletja obelodanil »Brunettes« ali Nežne napeve in Poskočnice. Plodovití Restif de la Bretonne je v svoje romane vpletel mnogo burbonskih narodnih starih; Chateaubriand se je za svoja bivanja v Angliji ogrel ob škotskem bardu Ossianu... toda v tistem času je že vsa Evropa plamnela v ognju navdušenja za ljudsko slovstvo. L. 1846. je predlagal William Thoms izraz »folk-lore«, t. j. ljudska veda, za dotedanji Popular Antiquity oz. Popular Literature in po l. 1878. nabira londonska Folk-Lore Society pravilnice in povesti, stih in stike, reka, zagonetke, vrazje med kmetskimi sloji, dočim je na francoskih tleh naučnik minister Fortoul že l. 1852. službeno ukazal, zbirati in beležiti slične ostanke prvotne prosvete. Razcvit in razmah te mlade znanstvene stroke v srednji Evropi kakor tudi na slovanskem vzhodu je pri nas dovolj znan, in v Sloveniji, kdo ni listal nesmrtni Strekleve mojstrovine ali Šašljavih belokranjskih Bisernic, ki baje v dozdni dobi dobile primerno dopolnilo za Ig, medtem ko je drugod še dokaj neobdelane ledine?

Grudnova knjižica spada seveda na svoje mesto navdihnjenju med prostonarodno umetnost. Mestoma zasvetni Zupančičeva struna, zlasti Celiban, kar pa ne zamenjaj za slug pričujočih 29 biserov, nasprotno! Prav je delal pisatelj in presojevatelj Camille Le Senne: Le plagiat serait une niaiserie, la falsification est une noblesse (književna kralja bi bila neumnost, sorodstvo pa pomeni plemenitost). Te ljubke stvarce, ki so že dale slikarju Vavpotiču priložilo, postaviti nekaj ličnih postav n. pr. vitkega goslarja Črička ali smešnega ključka Jurja s pušo na noge, bodo gotovo zavedle v skušnjava naše skladatelje in kratkočasile osobito Primorčane in Primorke, ki so prevzeli sami vso prvo naklado Miške osedlane.

Živooka šviga-švaga nastopa takoj v uvodnici ter daje celotni zbirki naslov:

Dini, dini, dana, miška osedlana: hrošč naj jo podkuje, črni kos obule, palek pa zalaje...

Potlej pa zopet prikaže svoj navihani nos kot Jožkova dekla, nato »Ko Nadič zobček izpade«, odnese lesen (mlečni) zob in prinese košček. Slednjišji je še uzremo raj v Uspavanki, kjer

Od Sestjana do Devina miška nese vodo vina: nana-nana, nana-nana: od Devina do Stevana mucka spremlja jo zaspana: nina-nana, nina-nana...

Opazili ste kar na tem zgledu, kako so pozorišča in torišča lokalizirana. Preletite v ta namen še sledeče vrstice, ki so primerne vaške zabavljalnosti:

Pravilo, da Šempolajci tečejo čez Kras kot zajci; pravilo, da Nabrežinci jih premagajo z mazincij pravilo, da so Krizant pol pečeni, pol sežgani; pravilo da so v Gorjanskem pusta videli predlanskim; pravilo, da od Logatca pot gre pred nebeška vrata; če pa res je, Bog to znanj — brž pogledmo v svetl raj...

Med družabnimi igrami je poudarka vreden Pustov pogreb, odkoder naj si izposodim slepe duhovitost:

Pa je le sedmina bila, na sedmimi svet narobe za negode brez števila; pili so kot suhi goba, jeli so za štiri usta, zraven peli v slavo pusta za dva prehlajena nosa. Če vam drago — to verujte: če se tale zdi vam bosca, pa dva škornja ji obujte...

* Igo Gruden: Miška osedlana. Pesmi za mladino. Ilustriral Ivan Vavpotič. 1922. Založba Jug v Ljubljani. Tiskal A. Slatnar v Kamniku. Str. 48.

Za najmlajše otročičke, za samostojne mlade je pripravljen naslednja igra na obrazu:

Tukaj je oltarček:
tukaj lučica parček;
tu blaznijo dvojce;
tukaj vrtica pa držijo
skozi cerkev v zakristijo:
glej, že gre cerkovnik Kimo,
že je tu... sa vrv' se prime —
pa zapoje:
don, don, don
veliki ta zvon...

3) čelo, 2) oči, 1) lica, 4) usta, 5) nos.
Liki kakor Juri ali Naš Jožek, ki se
evadi, pih, rakom piska, piska žabi v plit-
vi mlaki, bodo razpili nežne domišljije,
kakor jih je budoča mladinska zbirka,
pri kateri sem izvedel za tole podobenost:
moj mladi sestrček, ki jo je do početa
edini v svojem selu imel ter umel nekoliko
pesmic na pamet, jih je na željo jurih ju-
nakov ponovno recital, vsako po grošu.
Naj vam še jaz dam po isti cent odlomek iz
str. 32.

Jožek ima hiško,
v nji za dekle... mljko,
v blivu poljka urna
in na straži murna:
čuri, muri, čuri,
hiša je brez duri...

Segavost in vedrina carujeta, sovrašt-
va ni, trije prijatelji se pšelo: paček, muck-
ca, miši. Zadovoljen je črček v lepi črni
suknjici, ko spava v luknjici, naklonjena
nam špela-uk, to je zelena koblica bogo-
moljka (tiskarski škrt jo je kot »bogosni-
ko« nehoti potpisnil med glagoljake ras-
koiniško ločeno!)

Hiša, hoja, špela-uk,
gre po polju: cuk, cuk, cuk...
Roke vedno kvišku nosi,
kar želimo, vse izprosi:
njivam dežja, poljam solca,
mamki kaše za dva lonca,
nam pa črešnji polja klobak —
hiša, hoja, špela-uk,
hiša, hoja, cuk, cuk, cuk...

Prtrda je bajna, oživljena. Kot samo-
nikel odtenek »Maku« iz Pisanja pa je škr-
tec blodi

In med prosom maku
kapico je snel
za kot Turek v mraku
jo na glavo del...

Za slovo vam zastavim prostonarodno
Uganke:

Glej — zvonik in lu v njem dvoje:
tam vstaja drobna zvončica;
če v zvoniku pa zapoje,
zvončica se utrčeta,
nekam se prevrže...
Vedel rad bi: kam, kako?
Vprašaj Tončka,
kaj je to.

Tudi jaz sem vprašal Tončka,
kaj pomenita ta zvončica;
Tončku se obraz je skisal,
brž je Tonček nos obrisal.

Na teh malobrojnih straneh, ki imajo
to hudo hibo, da jih prehitro zmanjka, ni
vsihtil naukov. Tudi jaz se ob njih ne ma-
ram osovražiti z nepotrebnim moralizir-
anjem, a enemu samemu nasvetu se vendar
ne morem ubraniti: naročite si brž ko brž
okusno pripravljene »bob za mladi zob«.

Anton Debeljak.

...

— Umetniška razstava Dolinar. Bučik
se odpravi v nedeljo 29. im. ob 10. dopoldne
v Jakopičevem paviljonu. Vstopnina 5 Din.
— Gledališke vesti. V nedeljo, dne 29.
pojo v opernem gledališču pri ljubljenski Puc-
miljevi operi »Tosca« z gđico Zilko v
naslovni vlogi. G. Simencem kot Cavarados-
silem, g. Balabanom kot Scarpio in z g.
Betetom v vlogi cerkovnika. — V 8. urah se
vprizori v nedeljo zvečer »Revizor« z go-
stom g. Mihailom Markovičem kot načelnik-
om in z g. Zlatko v vlogi Hiestakova. —
V ponedeljek, dne 30. t. m. se spremeni
dramski repertoar. Igrali bodo Medvedovo
tragedijo »Za pravdo in srce« kot delavsko
predstavo po znanih cenah. Za ta večer
napovedana vprizoritve »Črešnjevca vrta«
za red C pride na vrsto tekom prihodnjega
tedna.

— Difaška predstava »Gorenjskega
slavčka«. Gledališka uprava je enkrat prav
iz srca ustregla naši šolski mladini z da-
našnjo popoldansko predstavo »Gorenjskega
slavčka«. Opera je bila polna živahnih
mladih ljudi, ki so se kar na kipe drenjali
po ložah. Zdelo se je kakor pomladno cvet-
je na drevi. Vsi pevci so bili burno akla-
mirani in po veselih žarečih očeh sklepajoč, je
odobravanje prišlo prav iz srca. Zanimiv
zame je bil g. Kovač v vlogi Franja, kate-
ro vlogo je dosedaj običajno pel g. Simenc.
G. Kovač je vzor pridnosti in le malokateri
naših solistov se more v tem oziru meriti
z njim. Vse veselo tede je železen steber naše
še, bil je šil in svež in rad sem ga poslušal.
opere. Franjo se mu je prilagel kar najbolj.
Ne dvomim, da je bil aplavz mladine pri
odprti sceni iskren in odkritosrčen. Ohilo
vesele zabave sta povzročila g. Bratoš in g.
Zupan. Tudi ostali solisti, g. Lovsetova, g.
Lewandovska, g. Levar itd. so, kakor v
»Slavčku« vedno usajali. »Slavčka« pa bo
vendar treba še radikalno predelati, revidi-
rati tekst itd. potem pa bo res delo, ki si
ga bomo smeli privoščiti vsako leto neko-
krat, saj ima ter že tak, kakor je isto privla-
no silo, kot pri prvi vprizoritvi.

— Fran Erjavčev: Zgodovina socializ-
ma v Srbiji. Izdala in založila Slovenska
socialna matica, V Ljubljani 1923. Strani
56. Cena 6 Din. Medsebojno spoznavanje
je prvi pogoj sožitja zblizavanja in suke-
sivnega zedinjenja Slovencev, Hrvatov
in Srbov... In temu medsebojnemu
spoznavanju, iskrenemu in nezastrenemu, je
posvečeno to delce, pravi pisatelj sam v
predgovoru. Temu namenu bo služila ta
živahno pisana knjižica res prav dobro,
saj vidimo, da je danes vir mnogim raz-
prtijam in nesoglasjem v veliki meri ne-
poučenost. In z ozirom na to moremo to
delce le pozdravljati. Snov je razdeljena v
šest poglavij, namreč: 1. Srbija v prvi po-
lovi preteklega stoletja, 2. Prvi pojavi
socializma v Srbiji, 3. Svetosar Magdovč.

4. Prve delavske organizacije, 5. Ustanovi-
tev sindikalne organizacije in srbske so-
cialno demokratične stranke, in 6. Srbska
nacionalno demokratična stranka. Ker se
pisatelj ne omejuje zgolj na zgodovino srb-
skega socialističnega gibanja v ožjem po-
menu besede, temveč ga riše v tesni zvezi
z vsem srbskim kulturnim, gospodarskim
ter znanstvenim in notranjim političnim raz-
vojem, bo knjižica gotovo zanimala najšir-
šo javnost. In ravno radi tega njenega spo-
šno informativnega značaja jo vsem toplo
priporočamo.

— »Srpski Književni Glasnik« z dne
16. aprila prinaša tole vsebino: Milan Jo-
vanović: Zmije. — Dragutin M. Domjanec:
Svedeno. — Kuzma Tomašić: Vračanje.
— Gustav Krklec: Vladimir Nazor i njego-
va poezija. — Petar Bilić: »Evrazija«. —
Jovan Jovanović: Francosko-nemški spor
o reparacijama. — Bogdan Popović: Fran-
cuska žena XVIII. veka. — Milan Predić:
Pozorišni pregled. — Miloje Milojević:
Umetniški pregled. — Inostrani: Politički
pregled. — Privremeni: Ocene i prikazi. —
Vladimir Vulić: Beleske.

— »Jugoslavenska Njiva«. Izšlo je
8. broj ove revije s bogatim sadržajem.
Dr. A. Mosković u članku »Ministar finan-
sija i politika deflacije« prikazuje svrhu
deflacije, kako je provedena u drugim dr-
žavama, i našu nazov: deflaciju te nije
teške posledice. Vi. Dvorniković na-
stavlja svoju studiju o Kraljeviću, a J.
Kulundžić studiju o umetnosti. Povodom
veoma uspešnog koncerta udruženja »Li-
stinski« dr. B. Široka u članku »Madrigali-
prikazuje madrigale talijanske renesansne
muzike. Branko Mašić zavlja se novelom
»Pored ciganske Mahale«. Dr. Zienka
Marković u članku »U poljskoj srednjoj
školi« crta dojmove, što ih je stekla za
svoga boravka u Varšavi, posle dužeg re-
formiranu poljsku srednju školu. U Pre-
gledu J. Demetrijevića crta »Tri naciona-
lno-političke koncepcije« s obzirom na da-
našnju našu političku situaciju; dr. F. Ne-
šić iznosi historiju »Zajedničkog rada Ma-
tice Slovenke i Matice Hrvatske«, a uz
to ima drugih članaka iz područja umet-
nosti, politike i socijalnog života. — »Ju-
goslavenska Njiva« izlazi dva puta mje-
sečno, a stoji na godinu 120 Din., polu-
godišnje srazmjerno. Preplata šalje se
upravi »Jugoslavenske Njive« u Zagrebu,
Maravska ulica 30.

— Popopović Anastasije, znani zagreb-
ski akad. slikar, je izložil v saloni Ulrich,
Zagreb, ulica 54, zbirko pokrajinskih slik.
ki se po večini nanašajo na Dubrovnik in
okolice.

— Zbornik za izvirno grafično umet-
nost. Naši grafični umetniki nameravajo iz-
dati »Zbornik«, v katerem bodo prabe-
vali izvirna grafična dela. Zbornik bo iz-
hajal enkrat letno. Urejeval ga bodo profesorji
Santel, Glunčić, Čučković in Čotić. »Zbornik«
bo prinašal književno prilogo, v kateri se bo
boril proti neukusnosti in diletantizmu v
grafiki, proti šablonskim plakatom, slabi
opremi itd.

Mechani učestnik

— Gostovanje ljubljanskih pevcev v
Mariboru. Danes, v soboto nastopijo v ma-
riborskem gledališču kot gosti v operi
»Faust« g. Balaban, Sowlski in Zlaty in
Ljubljane.

— Plesni večer gđ. Lidije Wislakovice
je znova podkrepil zaupanje, ki se v Ljub-
ljani splošno izkazuje tej mladi umetnici.
Skoro napolneno operno gledališče in vsa-
kokratno navdušeno ploskanje je pričalo, da
so simpatije občinstva prav globoke. Ali
naj danes naknadno s suhoparno besedo po-
novimo, kar smo večerj žarko doživljali in
občudovali? Predaleč bi zašli, ako bi o-
ccnili vsako posamnost. Od gđ. Wislakovice
bo sama vedela, da je predstavila z Griegovim
Metulnikom in Debussyjevo Grotesko vrhu-
ne današnjega znanja. S temi točkami je
izkazala nepričakovani napredek, pozna se
sola in notranja predelava posamezne ples-
sa, katere je lani proizvajala bolj otroško
neprisiljeno in zato tudi nedozorelo. Vzori,
ki jih je dnevno gledala v Dalcrozovi šoli
niso ostali brez vpliva. Vidno si čutili, kako
nedostojno žene to plesnoko notranje do-
živetje, 1905 tudi najmanjše skladnosti s
spremljajočo glasbo. Gregorjeva Metulnička
nismo še videli plesati tako ljubko, zaokro-
ženo in s tako graciozno, kakor večerj po gđ.
Wislakovici. Soloh je graciozna čustvenost
morebiti najznačilnejša poteza njenega ples-
nega ustvarjanja. Gracija, ki je izvirna, po-
duševljena, apartno stilizirana, učinkuje na-
ravostno opojno. Od lanske letošne vtravostne
se vrača k mrimemu snovanju gracioznih
oblik in likov. V tem oziru so njene telesne
kretnje tehnično zelo napredovale. De-
bussyjeva Groteska je tvorila višek večera.
Kotika živirnost v komiki, v ritmiki, v gro-
teskem izražanju! Debussyjeva glasba je
skoro omedlela napram bogatemu razkošju
plesnega izražanja. S temi točkami je gđ.
Wislakovica povedala, da ji gre predvsem za
izvirno, samoniklo ustvarjanje. Dokler bo na
tej poti, bo smela s ponosom nositi častni
naziv slovenske plesalke in njen razvoj bo
držal kvišku. Ravno valed tega ne razume-
mo, kako je mogla izbrati brezpomembno
Griegovo Erotiko za samostojno plesno toč-
ko? Naj se v bodoče ravna po svojem oku-
su ter naj ne sledi oblatnim skladbam, ko-
jih lepota umira. Ples brez glasbe je bil do-
ber, ter karakteristično zamišljen. Vprico
Dalcrozove smeri pa je vseboval nedosta-
tek, da je skušal učinkovati z vokalizmi in
čutnimi sredstvi ter ni izbral v zadostni
meri telesnodušnega izražanja. Enostavno
eleganco Mozartovega Diverstimenta je mo-
tilla starijava prežvekanja glasba. Kostimi,
delo arh. Kregarja, so bili okusni, mestoma
celo izredno posrečeni. Na pr. obleka k De-
bussyjevi Groteski bi se lahko pokazala na
vsakem zapadnem odru. V načelu pa je iz-
grešeno režisersko početje, ki postavila ples-
salico v temna, nevidna ozračja. Tavanje po
komaj vidnih plesalcih ni na mestu pri ples-
nem večeru, pri plesni umetnosti. Vemo, da
je tema nekaj mističnega, problem pa je
svetloba, ki bo dala plesni predlo-

da pokaže vse svoje duševne in telesne
raze. S temi in edino s takimi hoče umetnica
kakovostna je gđ. Wislakovica, učinkovita. G.
Balatka, ta naš tenkočutni glasbenik, je
spremljal obzirno, vestno, kakor je predpi-
sovala notranja dinamika tozadevnih
skladb. Zakuliso igranje je motilo, da je
izpadla sem in tja zveza med plesal-
ko in spremljevalcem. Na splošno pa smo
videli, kako se je gđ. Wislakovica izpreme-
nila od lanske letošne vtravostne, nebrzdano otro-

Sokolstvo.

Dr. Viktor Murnik.
(Ob 30letnici njegovega sokolskega de-
lovanja.)

Jugoslovensko Sokolstvo praznuje
letos 60letni jubilej. Dospeli smo do
njega po kameniti, strmi cesti — ki se
pne vedno višje in višje in ne pozna tiste
bele, gladke daljave, ki je tako vabljiva
za dela nevarnega izprehajala.

Po tej kameniti, strmi cesti je ko-
rakal med prvimi reorganizator pred-
vsem slovenskega in potem tega celo-
kupnega jugoslovenskega Sokolstva —
brat dr. Viktor Murnik, ki praznuje
danes 30letnico sokolskega delovanja.
Redki so pri nas jubileji dela — redki
so, ker so redki oni, ki jim je pristo-
voljno delo naloga in zapoved. Bratu
Murniku je bilo delo dolžnost in pravi-
ca, napredek in življenje, moč in bo-
gastvo!

Dr. Viktor Murnik je bil rojen 25.
marca 1874 v Ljubljani, kjer je dovršil
državno gimnazijo z zrelim izpitom
leta 1892. In potem pravoslovje v Gra-
du leta 1898. Leta 1898 do 1900 je bil v
sodni praksi, potem pa je vstopil v slu-
žbo pri trgovski in obrtniški zbornici v
Ljubljani, kjer opravlja še danes službo
prvega tajnika.

Prve počette jugoslovenskega So-
kolstva najdemo v letu 1863, ko je bil
ustanovljen v Ljubljani »Južni Sokol«,
pozneje »Ljubljanski Sokol«. Toda pri
teh začetkih še ne najdemo prave so-
kolske ideje, četudi je bilo v njih mo-
go dobrega in zdravega, ki je ustvarja-
lo podlago za poznejše resno delo.

Leta 1893. je vstopil v Ljubljanskega
Sokola takratni visokolec Viktor
Murnik, ki je kmalu prevzel faktično
vodstvo telovadbe. Sam izboren telo-
vadev, je zbral kmalu okoli sebe večji
krog sodelavcev, ki so ga kmalu posta-
vili na vodilno mesto. Leta 1895. se je
udeležil o priliki vsesokolskega zleta v
Pragi telme, kjer je dosegel lepe uspe-
he. Ta zlet v Prago mu je dal novih na-
črtov, ki jih je v poznejšem času tudi
izpeljal. Leta 1897. je bil izvoljen za
načelnika Ljubljanskega Sokola in s
tem se je začelo tudi njegovo reorgani-
začno delo v Sokolstvu, pri čemur je
moral nastopiti tudi trnjevo pot sokol-
skega delavca ter moral prestopiti težke
borbe. Popolnoma se je posvetil študiju
čes. sok. literature, iz nje je črpal globo-
ko sokolsko idejo, s katero je sezna-
ljal brate in sestre, katerim je kmalu
postal voditelj in učitelj. Njegovo delo
je bilo tiho, brez hrupa in vika na zu-
naj. Češko telovadno literaturo je tudi
pridno prevajal vslovenščino ter
vstvarjal povsem novo telovadno fer-
minologijo. Iz majhne čete njegovih
učencev so odšli najboljši sokolski de-
lavci v razne kraje domovine, kjer so
širili sokolsko idejo.

Vpliv njegovega dela pa ni ostal
samo v Sloveniji, temveč se je razširil
zlasti na Hrvaško in med Srbe. Leta
1904. je začel izhajati list »Slovenski
Sokol«, ki je izhajal pod njegovim
uredništvom do leta 1914. Vsebinska lista
je bila vedno prvovrstna in še danes
najde vsak Sokol v njem vse, kar po-
trebuje za lastno vzgojo. Z jekleno
vstrajnostjo je list razširil med Sokol-
stvom v taki meri, da je postal neob-
hodno potreben faktor v vsakem sokol-
skem društvu.

Z isto vstrajnostjo in doslednostjo
je sodeloval tudi pri izpopolnitvi orga-
nizacije Sokolstva, ki se je vedno bolj
širilo po celi Jugoslaviji. Mnogo uspe-
hov je dosegel pri mednarodnih tek-
mah, pri katerih je vedno sam vodil vr-
ste naših tekmovalcev, ki jih je tudi iz-
vežbal z njemu prirojeno vstrajnostjo.
Njegovo literarno delovanje v Sokol-
stvu je tako obširno, da je imelo naj-
večji vpliv na razvojno smer našega
Sokolstva. V vseh delih je Murnik sa-
mostojen delavec, ki dokazuje globoko
razumevanje celotne stvarine. Njegovi
spisi in prevodi so vzorni. Največje
uspehe pa je imel v tehniškem vodstvu
jugoslovenskega Sokolstva, kjer je bila
njegova vzgoja in sola vedno na višku.

Murnikov nastop v Sokolstvu je bil
velikanskega pomena, kajti začrtal mu
je krepko pot, po kateri je hodilo do
danes in hitelo tudi od uspeha do
uspeha.

Ob 30letnici njegovega težkega de-
la naj ga spremlja zavest, da to delo
ni bilo brezuspešno in da bo rodilo še
stoteren sad. Sokolstvo se ob tem ju-
bi-leju s hvaljeznostjo spominja brata, ki
mu je posvetil vso svojo življensko
silo, ki je pri delu nešteto krat pozabil
na sebe in rodbino in se z neverjetno
požrtvovanostjo posvetil delu za celo-
to, za narod.

Ške umetnice v resno plesalko, ki že na-
tancno misli, kaj hoče in ki pri samostojnem
snovanju že gleda na zaokroženo umetniško
celoto svojih plesov. V šoli so ji povedali,
kako je treba vsak ples z razumom razkro-
jiti, kretnejo za kretnejo oblikovati in končno
z notranjo sintezo zaokrožiti v umetniško
enoto. Ne gre, da tak večer zamre v en-
kratnem bežnem stiku z gledalcem. Zato je
splošna želja, da ponovi gđ. Wislakovica
svoj plesni večer.

Čenimo in spoštujemo visoko to
delo z iskreno željo, da bi vstvarjal in
deloval v naši sredini še mnoga, mnoga
leta. — Zdravo!

— Sokolski tisk. Naše Sokolstvo je do-
sedaj posvečalo vse premo pozornosti so-
kolskemu tisku. Število članstva v sokolskih
vseh je nenavadno hitro naraslo, zlasti v
zadnjih letih se je počel dvigati, ni pa ralo
temu enako število naročnikov na razne
sokolske časopise in tudi sokolske knjige.
brošure itd. niso bile med članstvom tako
razširjene, kakor bi bilo v korist sokolski
ideji. Zlasti pa je opaziti, da članstva, ki
ne zahaja v telovadnico in navadno tudi
drugihtov ne išče z ostalimi Sokoli ni
našli med naročniki sokolskih časopisov. Tu-
la jim je zaradi tega sokolska organizacija
in tudi neznani so jim vsi ukrepi stareš-
tva, žup in društev. Posamezna društva
store v tem oziru premalo, ker ne vedo ce-
niti velikega pomena našega tiska. Naša
sokolska literatura je še majhna in dolžnost
vseh sokolskih faktorjev je, da jo povečamo
ter dobimo še mnogo prepotrebnih knjig, ki
nam jih danes manjka. Ako hočemo to do-
seči, mora pa pri tem delu sodelovati vse
Sokolstvo — zlasti mora biti prva skrb
naših društev, da se silerna sokolska knji-
ga čim najbolj razširi med članstvom. Isto
velja zlasti za naše časopise — »Sokolski
Glasnik« in »Sokolček«. Vsa Sokol, vsaka
Sokolica in vsak član naraščaja bi moral
biti naročnik na en sokolski list. Oni člani,
ki ne morejo plačati članarine enkrat, naj
jo plačajo v dveh ali treh obrokih. Najbolj
slabo situiran član sokolskega društva lahko
žrtvuje na vsake tri mesece 25 K. Dolžnost
društev je, da to organizirajo, in pripravi-
mo, da uspehi gotovo ne izostane. Vsako
društvo naj priredi razen tega letno eno
pridredek, katere štiti dobiček naj porabi
izključno za naročnino za sokolske časopi-
se, katere potem brezplačno razdeli med
najbolj neimovite brate in sestre. Vsako dr-
uštvo bi si moralo nabaviti vse sokolske
brošure, knjižice itd. ter urediti sokolsko
knjižnico. To je neobhodno potrebno, ako
hočemo vnesti v naša društva majno potreb-
no sistematično delo. Prosvedni odseki dr-
uštvev in žup imajo v tem oziru hvalne po-
slje za delo. Ni še Sokol onl, ki plača svojo
letno članarino kakemu sokolskemu društvu
dast je član te organizacije. Od Sokola mo-
ramo zahtevati še dosti, dosti več. Vse delo
bode pa ostalo brez uspeha, ali pa bode
imelo zelo majhne uspehe, dokler ne začne
vse naše članstvo brez izjeme sodelovati
bodi na ta ali oni način. Nalman kar mo-
ramo od vsakega člana naše organizacije
zahtevati je, da pozna sokolska načela, da
pozna organizacijo, da pozna posledice njen
razvoj, neno delovanje itd. To je pa delo
našega tiska, naših časopisov in knjiž.
Prosvedni odseki morajo vsled tega v prvi
vrsti skrbeti, da se seznanja naše članstvo
z našimi knjižicami, brošurami in časopisi.
S tem bode delo prosvednega odseka izpopol-
neno in uspeh bode gotovo dober in velik.
Zato sedaj brate na delo! Ko se narava
probuja k novemu življenju, ko postaja
tudi v naših društvih živahnejše, posvetimo
našem tisku vsjo pozornost in širimo ga
med članstvom.

Spomen-knjiga na I. jugoslovenski vse-
sokolski zlet v Ljubljani. Izšel je ravnokar
prvi zvezek te knjige z bogato vsebino in
mnogimi krasnimi slikami. Pozivljamo vse
brate in sestre, da si naroče ta lepi spomni
na prvo sokolsko olimpijado. Knjiga izide
v 10. št. zvezkih. Vsa zvezek stane 20 Din.
Naroča se pri Jug. Sokolskem Savezu v Na-
rodnem domu.

— Sokol II. Jože Keržan, je nabral v
veseli družbi »Pod Lipo« Din 140.50 za dom
Sokola II.

— Sokol na Viču priredi v nedeljo, dne
6. maja t. l. ob pol 8. zvečer v Sokolskem
domu naraščajev telovadni večer z boga-
tim sporedom. Ker je štiti dobiček namen-
jen v svrhu pridredek raznih naraščajevih
izletov, vabi k obilni udeležbi Sokolstvo in
Sokolstvo naklonjeno občinstvo. Vaditeljski
Zbor Sokola na Viču.

— Kočevski Sokol. V počaščenje spo-
mina gospe Amalije Jugović-Papež v Kr-
škem sta darovala dr. Vilko Maurer in so-
proga Antonija kočevskemu Sokolu 200 K!
Srčna hvala!

— »Sokolstvo in javna vprašanja«, tako
se je glasil naslov predavanja, o katerem je
preteklo soboto govoril starosta Sokola I.
V tem pogledu poljski stališče Tyrša, na-
čelne dosedanje resolucije C. O. S. in Jug-
oslovenskega sokolskega saveza in zadnje
poslanice. Popise delo in smisel Sokolova-
nja v začetnih letih, ko Sokol spaja delo
za narodno prebudo z nacionalnostjo in po-
litičnimi težnjami. Sokol bodri in oblikuje
javno in politično življenje. Primerja se-
danje Sokolstvo, ki oznanja za javno življe-
nje meniško askozo, beži iz boljše, kjer se
odigravajo odločilni dogodki za temeljna
načela, za katere se je sokolska misel rodila
in živeča v dušah slovanskih narodov. Pre-
davalci odpre pogled v bodočnost, kaj po-
menja za Sokolstvo, za državo in našo jav-
no upravo, ako vztraja Sokolstvo, ki si pri-
pisuje lastnosti nacionalne, napredne in mo-
ralne elite, še na dalje na stališču neinter-
esiranosti za javna vprašanja in vse, kar je
s tem v zvezi. Zadnje volitve so izpadle na
celi črti v protislovju s sokolskim priza-
devanjem. Postavile so v nevarnost državni
obsto in varnost našega naroda — in So-
kolstvo, vzgajeno v verežiji in brez smisla
za javna vprašanja, ki se s tjejo nas kot
državljanov in ki se s tjejo idealov sokolske
organizacije, je prekršil rok od daleč
bogovavljeno opasovalo gigantsko borbo in

Šolstvo.

NAŠE NADALJEVALNO ŠOLSTVO V NEVARNOSTI.

Leta 1883 je bivša Avstrija izdala na-
redbo o organizaciji obrtno-nadaljevalnih
šol vsled potrebe, ki se je od vseh priza-
detih faktorjev naglašala.

Leta 1923. torej ravno 40 let pozneje, jih
bomo za slovenski del bivše Avstrije v naj-
lepšem cvetju pokopali. Toda ne radi tega,
ker bi bile postale nepotrebne, ampak —
vsled primankanja državnih sredstev za
podpiranje teh šol.

Važnosti obrtno-nadaljevalnega šolstva
ni treba posebej poudarjati. Saj je vsakomur
znano, kaj pomeni obrtno solidna šolska
izobrazba. Poglejmo le kratko statistiko, ki
kaže, kako lepo se je obrtno-nadaljevalno
šolstvo razvijalo. L. 1908/09 je bilo v Avstri-
ji 1137 šol, l. 1911/12 že 1428 in leta 1913/14
1538 šol 170.912 učencev. Za Slovenijo iz-
kaže statistika prof. Presla v brošuri: Na-
men, razvoj in organizacija obrtnega in stro-
kovnega šolstva drugod in pri nas: za leto
1911/12 20 obrtno-nadaljevalnih šol.

Med volno so počivale tudi obrtno na-
daljevalne šole. Po preobratu pa se je takoj
zopet oživil pouk valencev, ker je bil ravno
po volni v dvolti meri potreben. Z veselo
požrtvovanostjo, z upi na boljšo bodočnost
so se premagale vse težkote. Takratna de-
želna vlada je, uvidevši koristi obrtno-na-
daljevalnih šol, prevzela na državni bu-
džet dve tretjini ugotovljenih stroškov za vo-
stovo, učne honorarje, učila in pisarniške po-
treščine. Tako je bil obstoj in razvoj obrt-
no-daljevalnih šol zagotovljen. Ustanovile
so se poleg že pred volno obstoječih (20) —
še nove šole: l. 1920/21 32 in l. 1921/22 pa že
42.

Danes obstoja v Sloveniji ravno 54 šol.
Za — zbog primankanja državnih sredstev
za podporo — ne deluje 12 šol, med njimi 5
strokovnih in 1 splošna v mestu Ljubljana.
Danes obkrože šole okoli 3.700 slovenskih
obrnitiških valencev, ki v prihodnjem šol-
skem letu morajo ostati vsi doma.

Edini vzrok temu je pomankanje sred-
stev za potrebne podpore s strani države.
Niti onih malenkosti, niti onih drobnic, ka-
tere so se običajno delile med obrtništvo,
niti teh ne bode več. Vse nadaljevalne šole
se tedaj — zapro.

Cene šolskim potrebščinam in učilom,
so ogromno narasle. Draginja je dvignila
učne honorarje. Kurjava in razsvetljava
zahtevata mnogo denarja, tako da so se
stroški za vzdrževanje obrtno-nadaljevalnih
šol podnesli. Država je v budžetu za le-
to 1920/21 dovolila podporo 75.000 Din., ki
se je razdelila tudi za leto 1921/22 po do-
voljenih dvanajstih. Seveda, vsota ni za-
dostovala opravičenim zahtevam obrtništva.
Za leto 1922/23 se je podpora zvišala na
200.000 Din. Šolski predkarti za leto 1922/23
so se kruto reducirali. In vendar je od-
pada na šole le malenkostna podpora. Sa-
mo trgovski in obrtniški zbornici v Ljublja-
ni gre hvala za to, da se je v tekočem
šolskem letu vsaj za silo moglo vzdržati 42
obrnio-nadaljevalnih šol.

Država je še danes na dolgu z delom
podpore iz leta 1921/22. Šolski odbori težko
čakajo na dovolitve potrebnega kredita.
Brezobzirnost in kratkovidnost vlade v tem
oziru gre še dalje. Lansko leto se je v pro-
računu subvencija vsaj predvidela, ako se
tudi praktično ni še izplačala. Iz predloga
za državni proračun za leto 1923/24 pa se
je državna subvencija za obrtno nadaljeval-
no šolstvo kar črtala. Brez državne podpore
pa ni za te šole obstanka! Kdo naj krije
stroške?

zvaževalo. Tem večjo skrb naj tedaj odslej posvetijo vsi merodajni činitelji, ki so poklicani skrbeti za prosep in povsem moderno nujno preureditev obrtnega šolstva. Kajti brez tega temelja propadeta in morata propasti naš toliko važen obrtni stan in naše prepotrebno obrtno delo.

Turistika in sport.

— »Planinski Vestnik«. Izšla je peta številka »Planinskega Vestnika« s tole vsebino: Jakob Aljaž: Planinski spomini. Daria: Preko kranskihgorjskih planin. Špela: Spomini prijatelju Jožu Turku. Čez hrib in dol. Kotiček. Društvene vesti. Vestniku je pridelala lepo uspešna planinska kočica na Gozdu (Spodnja kočica na Vrhu). Naročnina znaša na leto 35 Din. Priporočamo turistom in vsem prijateljem narave, da si naroče to glasilo SPD.

— SK. Wacker, München, prvak Južne Nemčije in Bavarske igra v nedeljo 29. t. proti Iliriji v Ljubljani. — SK. Iliriji se je posrečilo pridobiti monakovski Wacker, eno najznamenitših kontinentalnih moštvo, za gostovanje v Ljubljani na dan 29. t. m. Wacker je prvak Južne Nemčije za 1922 ter večkratni prvak Bavarske in Münchena. V odlični tekmi za prvenstvo J. N. je porazil lani znamenito SV. Fürth s 3:2 in 1:0. Izvrstne rezultate je doseglo moštvo med drugim v Španiji, kjer je igralo za FC. Europe v Barceloni 3:2 in 1:2 (z izgubo) z 2 enalmetrovkami, za Valencijo 3:1 in 10:2, za AC. Madrid 4:1. Wacker je izrazito kombinacijsko moštvo, za trenerja je imelo skoro tri leta glasovitega Madžara Schaffera. Osobito se odlikuje leta stran forwarda Neubauer-Altvater. Proti Iliriji nastopi s kompletnim I. moštvom, v katerem se nahaja 5 reprezent. igralcev Nemčije (vratar Bernstein, krilca Rehle in Eschenloher, in napadalec Neubauer in Altvater), vsi drugi igralci so že večkrat igrali reprezentativno za Bavarsko in za München. Wacker predstavlja v tej sestavi najbrže najtežega protivnika, kar jih je imela Ilirija od svoje ustanovitve. — Predprodaja vstopnic se vrši zopet v trgovini J. Gorec, palača Ljubli. kred. banke. Članske in dijaške vstopnice se izdajajo ednole v predprodaji, enako tudi proste vstopnice za akt. člano nogom. sekcije.

— Prvenstvene nogom. tekma. Tekma med Slovanom in Ljubli. akad. SK. ki se vrši danes ob 17. uri na prostoru Ilirije, je ena najvažnejših prvenstvenih tekem II. razr. Obe moštvi sta dokazali v poslednjih tekmah lep napredek, obe imata dober material in razpolagata za marsikateri izvrstni igralec. Akademiki goje finejšo kombinacijsko igro, Slovan večjo prodorno moč in fizično silnejše moštvo. Kot prvenstvena tekma v I. razredu Ljubljane se vrši jutri ob 10. polodnevno tekma med Ilirijo in Hermesom, ob 14. pa igra prva tekma rezervni obeh klubov. Hermes, kateremu sta odšla v poslednjem času zopet dva dobra igralca k volakom, bo imela za nasprotnika R. garnituro Ilirije (prva nastopi polpodne proti monakovskemu Wackeru), ki pa je še vedno dovolj močna, da izboljša zmago in s tem 2 točki za Ilirijo. Situacija ob začetku druge polovice prve sezone 1922/23 v I. razr. Ljubljane je sledeča: Ilirija 4 točke (2 dobljeni tekmi), Hermes 1 točko (1 neodločena in 1 izgubljena tekma), Primorje 1 točko (1 neodl. in 1 izgubljeno tekmo, toda kaznovano z izgubo 2 točk, ker je nastopilo z nevelj. igralci. Prvenstveni tekmi Hermes: Ilirija se vršita le ob ugodnem vremenu.

— Tekma Ilirija: Wacker, München se vršila ob 16. uri. Predprodaja vstopnic je prevzela zopet t. J. Gorec, Dunajska cesta. Znižane članske in dijaške karte se izdajajo ednole v predprodaji, enako tudi proste vstopnice za akt. igralce nogom. sekcije. Vstop na igrišče brez vstopnice je zabranjen.

— Klub kolesarjev in motokiklistov »ILIRIJA« naznanja, da se za nedeljo dne 29. t. m. napovedane »Otvorilne dirke« vsled nestanovitnega vremena in slabega stanja proge, prelože na nedeljo 6. maja.

— Sportni večer. Klub kolesarjev in motokiklistov »ILIRIJA«. V torek 1. maja ob 8. uri zvečer se vrši »Sportni večer« združen s tekmami na aparatih ter obenem poslovnimi večer k volakom odhajajočih članov v salonu restavracije »pri Levu« na Gosposvetski cesti. Udeležba članov obvezna. Vabljeni so vsi sportniki kakor tudi slavno občinstvo. — Vstopnina prost.

— Boksanje: Breitensträter — Wagner. Nemški mojster Breitensträter točje Wagnerja v sedmem krogu s knock outom.

— Avtomobilne dirke »Targa Florio«. Najnapornejša mednarodna avtomobilna dirka »Targa Florio« se je vršila v Siciliji, na hriboviti jako kameniti progi, katere je 432 km dolga, ima pa 1540 jako hudih ovinkov. Radi teh ovinkov trpe veliko avtomobili, še več pa pnevmatika, ker je treba pred vsakim ovinkom hitrost vožnje zmanjšati in po ovinku zopet zvišati. Pri tej silni težavni dirki je bil v V. kategoriji prvi, v generalnem razredu pri najboljši mednarodni konkurenci pa tretji Minioia, ki je vozil avtomobil znane tovarne »Steyer in Imel pnevmatike »Continental« - Corda, kateri so glede kvalitete izborni uspehi. Najboljši čas se je dosegel v 7 urah 32 min. 40 sek.

PROTIFAŠISTOVSKA ZAROTA.

— Milan, 26. aprila (Izv.) Varnostne oblasti so odkrile dobro zasnovano zarotniško družbo, ki je imela namen izvajati napade na vodilne osebe fašistovske stranke, osobito napad na Mussolinia. V načrtu je bil tudi napad na socialistična Turattija in Trevesa. V zaroto je bilo okoli petsto oseb zapletenih. Med drugimi je bil aretiran tudi prof. Pesco.

IZPREMEMBE VOLILNEGA REDA V ITALIJI.

— Rim, 26. aprila (V. B.) Vrhovni svet fašistovske stranke je definitivno odklonil sistem volilnih okrajev z enim mandatom in proporcionalni volilni sistem. Odklonil se je za večje volilne okraje in sistem relativne večine.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 28. aprila 1923.

— Naše stališče. Kar se tiče našega stališča v sedanji vladni krizi, poudarjamo znova: Ker je sporazum s predstavitelji hrvatskega naroda po zadnjem Radičevem nastopu očitno nemogoč, smatramo za življenjsko potrebno države, da se ustvari pameten modus vivendi med radikalno in demokratsko stranko, ki naj v koaliciji prevzame vladno in izvedeta vse ono, kar država v danem momentu najnujnejše potrebuje. Ako pa bi se izkazalo, da takšna koalicija ni izvedljiva, naj dobi vladno krmilo v roke nepristranska, a sposobna uradniška vlada, ki naj napravi konec pogubni partizanski borbi in da državi to, kar ji je potrebno za življenje. Načelno pa z vso odločnostjo odklanjamo vsako takšno rešitev krize, po kateri bi klerikalci — ti nestrupenjši sovražniki državnega in narodnega edinstva — zopet splavali na površje ter se v nedogledno škodo države in narodne misli polastili vse oblasti v Sloveniji.

— Kje je nedoslednost? Današnji »Slovenec« zopet očita našemu listu, da koleba ob stališču do stališča in da ne najde enotne smeri. Taka nedoslednost se nahaja samo v glavi zagriženega klerikalnega člankarja, ki ne zna ločiti čisto enostavnih političnih dejstev. In sicer nastopna. Od vsega začetka smo naglašali, da je srbsko-hrvatski spor in z njim združena nezadovoljnost Slovenije, ki je najbolj oddaljena pokrajina države, rana naše države, katero je treba izlečiti čimprej. Do te uvidenosti je prišla tudi radikalna stranka in se spustila v znana pogajanja z opozicijskim blokom v Zagrebu. Ta pogajanja so se razdrla v glavnem radi nepremišljenega ravnanja g. Radića in predalekosežnih zahtev celokupnega opozicijskega bloka. V tej situaciji, ki je bila tudi precej resna, smo se postavili na stališče tistega, ki je pokazal dobro voljo sporazumevanja in smo gajali one, ki so preprečile srbsko-hrvatsko spravo, deloma radi osebne nespretnosti, deloma radi neumerjenih političnih pretenzij. Mi smo rekli: ako se ne morejo pogoditi, tedaj naj se vstvari močna vlada, da se posveti pozitivnemu zakonodajnemu delu v narodni skupščini, in da narod še enkrat pokliče k volitvam. Trdili smo, da zahteva sedanji trenutek dobro upravo, pjačanje našega gospodarskega položaja in čimveč plodnega, ustvaritelnega zakonodajnega dela. Zakaj bi to stališče bilo nedosledno in zasmejljivo? Pač pa radi priznamo, da izgleda nedosledno, ker kot predvarni in resni možje ne moremo soglašati s tiskom, ki radi vezanosti na linije strankarske politike nujno in vedno brani vse mogoče neumnosti in pogreša svojih voditeljev. To naj si zapomnijo gospodje pri levem in desnem tisku. Kdaj ste že čitali, da bi v »Slovenec« izšlo eno priznanje enega samega pogreška, ki ga je doslej storila klerikalna stranka. Ali stoji morebiti danes klerikalna stranka v državi in mladinska v Sloveniji zato tako slabo, ker sta vedno vodila dobro politiko in zagovarjala dosledna stališča? Doslednost, ki obstoja v trgovačem braniku strankarskih in partizanskih pozicij, nam ne imponira. Verujemo v razsodnost javnosti, da ji tudi sama ne naseda. Mi smo za zdrav razvoj države. Pot nam je postranska stvar. Ako je mogoč s sporazumom, naj se sporazum zaključi. Ako pa sporazum ni mogoč, se mora najti drugo pot trdnega in srečnega državnega razvoja. Ne bomo pa radi ponesečenega sporazuma zagovarjali borbo proti državi do razpada, kakor bi storil opozicijski blok, ako bi se mu dala popolna svoboda javnega udejstvovanja. Ta opozicijski blok reklamira za se vse pravice stranke, ki jih mu nudi država, ne pozna pa nobenih dolžnosti do države, dasi tudi blok vsaj na zunaj priznava potrebo državnega edinstva. To edinstvo in vzljubljanje jugoslovenske države po našem narodu nam je najdražja vrednota. Opozicijskemu bloku pa ni do tega razmerja do države. Njemu so strankarski interesi pred vsemi drugimi, zato ne vidi države, ne vidi naloge patrijotičnega vzgajanja svojih volilcev, zato seje samo mržnjo proti državi in jo hoče direktno ugonobiti. Verjamejo v priznanje državnega edinstva od strani opozicijskih voditeljev, toda odjek njihovega delovanja v priprostem narodu je državno razdiralen. On ne vzgaja prebivalstva k iskrenemu državljanstvu. Čim bi se pa opozicijski blok postavil na pozitivno državno stališče, bi njegove zahteve postale umerjene, vedenje treznejše in sporazum bi bil v enem dnevu perfekten. Toliko o doslednosti in nedoslednosti političnih stališč.

— Errata corrigé! V včerajšnji uvodni članek so se vrinile tiskarske pomote, ki kvarijo smisel: V peti vrsti drugega odstavka naj se čita: »Narava, ki ga je oblagodarila z izredno nadarjenostjo, mu ni hotela le-te pustiti v brezposelnost porabo.« — Začetni stavek šestega odstavka (v drugi koloni) se naj glasi: »Kdo naj bo tako slep, da bi ne spoznal, kako so zmage Radičeve pri poslednjih skupščinskih volitvah resen moment Beogradu?« — V dvanajsti vrsti sedmega odstavka (v tretji koloni) se naj čita: »Položaj je bil za narodno radikalno stranko navidezno silno težak.« — V 13 vrsti četrte kolone (v osmem odstavku) se naj čita: »Kakor je po vseh, ki niso bile ovržene, Pašić pripravljen vzpostaviti zopet pokrajinska mestništva. itd.«

— Upokojilci. V trajni pokoj sta stopila Ivan Milohojna, višji finančni svetnik v Ljubljani, in Anton Burger, višji davčni upravitelj in davčni nadzornik pri finančni delegaciji v Ljubljani.

— Iz zdravniške službe. Dr. Franc Čerlovč je imenovan za višjega okrajnega zdravnika pri celjskem okrajnem glavarstvu.

— Iz magistratne službe. Ker je bilo včerajšnje naše poročilo iz tajne seje obč. sveta deloma netočno deloma pomanjkljivo, je s tem danes popravljamo. Glasiti se ima: Povišan v V. činovni razred je bil višji magistratni svetnik Lautar, ki se mu je podelil naslov podmaršalja. Geometer Miros. Černe se je namestil stalno v X. činovnem razredu kategorije B. Dalje so bili povišani pom. uradnik Franc Košir za oficijanta, mag. nadoficijal Ivan Dražil se je pomaknil v VIII. čin, razred in se mu je podelil naslov pisarniški ravnatelj, mag. asistent Matej Miklavčič se je povišal za oficijala v X. činovnem razredu, kakor tudi Franc Keršič; v VIII. činovni razred z naslovom pisarniški ravnatelj je bil povišan g. nadoficijal Albert Sežun. Za oficijantico je bila imenovana pom. uradnica Marica Zeman. Pomožni slugi Franc Merlak in Ivan Guzi sta bila imenovana stalna magistratna slugama. Pomožnemu slugi Gabrijelu Potokarju se je uštel v službovanje čas od 1. januarja 1921, pom. slugi Janku Furmanu pa doba od 1. maja 1921.

— Delavska visoka šola. V nedeljo, dne 28. t. m. ob 9. uri dopoldne predava g. Ivo Pertot, cand. phil. v zbornični dvorani: »Kulturni razvoj — dviganje in padanje narodov.«

— Smrtina kosa. Umrl je včeraj v Ljubljani g. Josip Kovačič davčni sluga v p. svak g. Juha, rač. nadsvetnik. Pokojnik je bil kremenit narodnjak in naprednjak ter neomahljivo zvest našim pristaš. Pogreb se vrši jutri ob 16. iz Tesarske ulice 3 na pokopališče k Sv. Križu. Blag mu spomin.

— Bančni zavodi v turek, dne 1. maja 1923 ne poslujejo. — Društvo bančnih zavodov v Sloveniji.

— Brivnice v Ljubljani boče v turek, dne 1. maja ves dan zaprte.

— Kuverte za denarna (vrednostna pisma) se bodo s 1. majem povišale od 25 na 75 par.

— Kaj je z novim voznim redom? Doslej je bil običaj, da smo vsako leto 1. maja dobili poletni vozni red na železnicah. Danes je že 28. april a o novem voznem redu ni ne duha ne sluha. Ali bo železniška uprava spremembe voznega reda, kakor je pri nji običajno, objavila občinstvu 14 dni kasneje? Pri nas je dežela neomejenih možnosti, zato je tudi to mogoče.

— Kaj je z turističkim vlakom na kamniški progi? Do lani je vozil ob nedeljah in praznikih že od 1. maja turistiški vlak v Kamnik. Lani so ga uvedli šele 1. junija. Vse kaže na to, da namerava železniška uprava, ki se sploh za vese občinstva čisto nič ne briga, ta vlak uvesti tudi šele s 1. junijem. Ako se to zgodi, bo vsa javnost vedela, da železniška uprava nalašč kljubuje občinstvu, zakaj izrecnih je bilo že toliko občin, na naslov železniškega ravnatelstva v Zagrebu, da se nam zdi neverjetno, da bi se ne oziralo na to želje, razum ako hoče namenoma brisirati občinstvo. Železniška uprava naj bi vendar uvaževala, da je Ljubljana mesto z izredno razvito turistiko. Za turiste pa je kamniška stran najbolj vabljiva za izlete zlasti v mašu, a kaj pomaže, ko se postavlja železniška uprava na trdovratno stališče, da se sme delati izlete v kamniške planine in v kamniško okolico šele meseca — junija. Radovedni smo, če bo letos železniška uprava vsaj to željo turistov uvaževala, da bi turistiški vlak odhajal iz Ljubljane zgodaj zjutraj in ne šele ob 12. in se vračal iz Kamnika, kakor sočasno, ob 21. P. Po sedanjih izkušnjah so diti, bo ostalo pač vse tako, kakor je bilo lani. Kdo se bo neki oziral na željo potujo-

čega občinstva ali celo na želje nadležnih planincev!

— Izobraževanje pri vojaki. Leta 1921. je bilo v naših pešpolkih 25.044 nepismenih vojakov, a od teh se je do lani naučilo pisati in čitati 9031, to je 36%. Razum čitanja in pisanja so dobili vojaki mnogo drugega splošnega znanja iz zemljepisa, narodne zgodovine, zdravstva itd. Tudi v praktičnem kmetovanju so se vojaki vežbali ter obdelovali za lastno porabo 141 ha zemlje, kar je dalo toliko pridelkov, da se je prihranilo državi blizu 42 milijona dinarjev. Vojaki so na ta način prišli do boljše hrane ter se obenem naučili strokovnega obdelovanja. V obče se posveti še več skrbi za strokovno gospodarsko poučevanje vojakov. Izdelan je že program, da bodo vojake poučevali v vseh panogah kmetijstva in narodnega gospodarstva državni ekonom. Vsekakor tudi v tem pogledu blagodejna razlika med vojaško službo v bivši Avstro-Ogrski in v naši narodni vojski. Mladenci se sedaj v 12 mesecih nauče več občekristnega, kakor so se poprej v 3 letih.

— Jubilej dela. Te dni praznuje znana tovarna nogavice in pletenin M. Franzl & sinovi v Ljubljani na Privozu št. 10 petindesetletnico svojega obstoja. Ta tovarna je prva in najstarejša te vrste v Sloveniji in najbolj priljubljena pri vseh trgovcih radi svojih solidnih izdelkov in zmernih cen, zato tudi krije potrebo ljubljanskih trgovcev grostov in Slovenije skoraj da sama. Tovarna ima v obratu vse nove modele in stroje na ročni in motorni pogon. Vkljub veliki konkurenci inozemstva in tukskih obrtni in davčni oblasti nepriljubljenih izdelovalcev je tovarna M. Franzl & sinovi povsod tako uvedena, da zahtevalo po trgovihno podelski odjemalci je »Francelov« nogavice, ker so jim najbolj trpežne in vsled tega nalcenejš. Tudi iskreno čestitamo k jubileju in želimo, da bi se razvila še nadalje tako lepo kot doslej ter jo najpoješe pripravljamo.

— Slovenski Narodni dom v Clevelandu. Dne 15. t. m. so na slovesen način položili vogelni kamen za Slovenski Narodni dom v Clevelandu v Ameriki. Pred 20 leti se je sprožila med clevelandskimi Slovenci misel za napravo SND, pred 10 leti se je pričelo delo in sedaj je postavljen temelj. Udeležba pri slavnosti je bila ogromna. Poslople bo stalo nad 200.000 dolarjev. Načrt je napravil Slovenec Matej Stahovič, kateri vodi tudi delo. Zgradba je povsem moderna in bo v ponos Jugoslovenom in v okras clevelandskega mesta. Istočasno so Slovenci v Lorainu, Ohio, zasadili prvo lopato v zemljišče, kjer bo stal njihov Slovenski Narodni Dom. Naši izselenci so žilavi in pridni ljudje, ki krepko napredujejo.

— Začasna zatvoritev pomožne pošte Sv. Vid nad Cerknico. Dne 31. marca 1923 je bila začasno zatvorjena pomožna pošta Sv. Vid na Cerknico v področju pošte v Begunjah poleg Cerknice. Pri Sv. Vidu samem dostavlja selski listonoša; vasi Cohovo, Zala, Osredke, Lišnjake, Tavžlje, Rudolovo, Jeršice, Ravne in Zahrih pa so pridružene okolišni pomožni pošte v Bečajah v področju pošte v Begunjah poleg Cerknice.

— Poštnina za sodna pisma. Poštnina (oziroma portovna pristojbina) v znesku enega dinarja velja za vsa sodna in druga uradna pisma do teže 20 g. Za vsakih nadaljnjih 20 g ali del te teže se zviša pristojbina za 50 para.

— Pozor lovci! Pišejo nam: Kaj bo z viškim lovom? Dosedajni nalemnik omenjenega lova je pred kratkim umrl. Ker se pa lov sedaj zlorablja, opozarjamo merodajne oblasti, da se za ta lov zanima.

— Graje vredna razposajenost. Pišejo nam: Zadnje čase počenja v Rožni dolini nočni »skrokarji« razne pobalske šale. Tako so v eni noči sneli z vseh vrhov vrata ter jih znosili na ceste, drugod so pobrali z okent cvetlične lončke ter jih istotako razstavili po cestah. Mladenci so morali to delati več ur, zato se čudimo, da jih ni motil pri pobalinskih poslih noben stražnik.

— Nesrečna žrtev usode. Iz Novega mesta nam pišejo: Franc Frančič, posestnik iz Kateža pri Novem mestu, je bil v letu 1902 pred poroto obsojen na smrt oziroma pomiloščen v dožmorno ječo, češ da je umoril svojo ženo Ano. Po 14 in pol letih je bil milostnim potom, ker so se polavili novi dokazi za njegovo nekrivdo, odpuščen iz dožmorne ječe, ne da bi mu blvsja avstrijska justica navedla vzroke. Mož je bil torej skoraj 13 let po nedolžnem v ječi.

— Poštninska prostost zdravstvenih ustanov. Ministrstvo za narodno zdravje je ustanovilo dva nova zavoda v Zagrebu, in sicer: državno šolo za sestre pomočnice in državni dispanzem za tuberkulozo. Te dve ustanovi sta z drugimi zdravstvenimi zavodi vred oproščeni poštnine kakor vse državne oblasti in uradi.

— Paketni promet z nemško republiko. Za pakete naslovljene v nemško republiko je določena maksimalna teža od 15 do 20 kg.

— Glas iz občinstva. Preteklo leto je mestna občina pričela tlakovati ulice in hodnike ter regulirati Marjin trg. Vse je šlo v najlepšem redu in ljudje so bili zadovoljni. Toda v trikotju pred frančiškanski cerkvijo se je delo neprilicavno ustavilo. To delstvo je brzokone treba pripisati tobačnemu paviljonu, ki stoji v bližini. Za Prešernovim spomenikom ob Ljubljanci je odprti glavni kanal, iz katerega v letnem času prihaja neznošen smrad. Ta kanal bi bilo mogoče brez posebno občutnih stroškov izpeljati v nabiralni kanal. Največja zapreka je seveda paviljon. Radi tega se je najbrže opustila nadaljnja regulacija Marjinega trga. Okrožiti bi se moral pri reguliranju hodnik od vogala Frichove do Smalceve hiše ter tlakovati ta trikot z granitnimi kockami ne pa pustiti tlak iz kamena, ki je za hojo zelo neprimerno. Za omenjenim paviljonom so ustanovili postreženiki svoj stalni vojni park. Tu je tudi pristanišče mlekar-

skih vozilov, ob gotovih časih pa pridejo sem še prodajalke sveč s svojimi stojnicami, ki tudi kvarijo ta lepi del našega mesta. Pričakovati bi bilo, da se mestni stabski urad zgane in napravi tem kričečim nedostatom konec.

— Poštni paket s kvarljivo vsebino. Na naslovno stran paketov, kojih vsebina se rada pokvari, je treba po novem poštnem pravilniku poleg naslovnega kralja nalepit kos rdečega papirja v obliki približno 5 cm velikega kvadrata.

— Mariborske vesti. Zanimiva razprava se je vršila dne 27. t. m. pred okrožnim sodiščem pod predsedstvom dr. svetnika Fona. Razprava je posebno važna za trgovce in tiste, ki stavljajo na javnih zborovanjih preostre resolucije na naslov kakšne oblasti. S pravnim vprašanjem razsode se bo pečala tudi še višja sodna inštanca. V zadnjem času je mariborska policija na pritisk javnosti pričela radikalno postopati napram trgovcem radi navijanja, razobejanja cen itd. Več trgovcev je bilo radi teh ovadp pred sodiščem, nekateri tudi ostro kaznovani. To je dalo mariborskemu trgovskemu gremiju povod, da je sklical dne 27. februarja v Gambrovi dvorani protestni shod, na katerem je predsednik gremija g. Vilko Weisel stavil dve resoluciji. Prva je bila preostra, zato je bila odklonjena. Druga milejša je bila sprejeta. Vendar je tudi ta vsebovala tako ostre razsežne naprave policiji in sodišču, da se je policija čutila prizadeto in ovdala g. predlagatelja radi § 104. srb. z. Obtožbo je zastopal državni pravdnik dr. Jančič, zagovornišvo dr. Sruga. Obtožbeni je se skliceval na ministra dr. Stojadinovića, dr. Kuškova in bivšega pokrajinskega namestnika Hribarja, češ da so celo trije priznali, da je zakon o navijanju cen pomanjkljiv. V ostalel pa, da ni mel namena žaliti oblasti nego le kot predsednik gremija ščititi ogrožene interese trgovcev. Zagovor ni nič pomagal. Sodni dvor je obtožbenca obsodil na 2000 dinarjev globe.

— Celjske vesti. V mestnem gledališču se v nedeljo 29. aprila vprizori Kristanova drama v petih delanjih »Samosvoja«. — Klerikalno delavstvo bo 1. maj praznovalo z velikim pompom v Celju. Tajništvo lukoslovenske strokovne zveze je za 1. maj izdalo tudi uprav revolucionarne letake, kateri naznanjajo ta klerikalni humbug. — Posledice Koroščevske - klerikalne hujskarije. Neka odlična celjska tvrdka, katere lastnik je odlični Jugosloven in kateri je svoj čas moral pretrpeti mnogo šikan od nemških vladodržcev, je razposlal svoje oferte tudi na razne tvrdke v Srbiji. Neka večja tvrdka v Gornjem Milanovcu v Srbiji mu je oferte vrnila s pripombo na ovitku: »Ne primamo. Pošaljite Vašemu Korošču I. Stip. Radiću neka Vam oni kupe robu«. Sledi na to podpis vtrdke. Res lepe sadove rodi Korošec - Radičevsko hujskanje, katerega posledice se prenašajo že na gospodarsko polje. — Razstava vaviljskih del obrtno nadaljevalne šole se vrši v nedeljo 6. maja od 10. do 12. ure v meščanski šoli v Vodnikov ulici. — Uradni dnevi trgovske in obrtne zbornice so v Celju vsak torek od 8. do 12. ure v poslopiju Javnega skladišča in prevozne družbe v I. nadstr. — Trgovski gremij opozarja trgovce na razglas ministra za socialno politiko, glasom katerega morajo biti cene življenjskim potrebščinam označene v dinarjih. Je v Celju še mnogo trgovcev, ki imajo cene še vedno označene v kronah. — Upokolen je pristav policijskega oddelka v Celju g. Josip Stadler. Preselil se stalno na Bled. — V tvrdko Prica & Kramar na Kralja Petra cesti je kot družabnik vstopil g. Mislaj. Tvrdka se bo odslej vodila pod imenom Kramar & Mislaj. — Pozor pred ponarejenimi lirami. V poslednjem času se je pojavilo v Italiji veliko število ponarejenih lirskih bankovcev razne vrednosti. Na seime v naših krajih prihaja mnogo italijanskih živinskih trgovcev. Pri sprejemanju italijanskega denarja od teh trgovcev je na mestu skrajna previdnost.

— Postopanje okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Iz Ptuj nam pišejo: Prejel sem po poslovalnici v Ptuj plačilni nalog od okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, nam plačano na podlagi meznega zapisnika prispevek za marec za služkinjo. Plačilnemu nalogu je bilo priloženo potrdilo o prilavi spremembe, veljavno od 1. marca naprej. Na potrdilu je bil dosednji meznji razred zvišan od osem na deset. Ker nisem jaz zvišal nikake spremembe glede mezne moje služkinje, — ona pa tudi ne, — nisem vedel, zakaj se je tako potrdilo priložilo plačilnemu nalogu in zakaj se brez moznega zasluga zviša meni nič tebi nič meznji razred na mah za dve stopnji. Šel sem v poslovalnico in vprašal o pomenu potrdila. Na moje vprašanje so mi odgovorili, da se je zvišanje meznega razreda ukazalo iz Zagreba, to pa zaradi tega, ker se je cena hrani, oziroma zivilom zvišala. To pa je motivacija za zvišanje premije, ki je gotovo originalna. Ker vse cene rastejo, ker se službodajalec mora pokoriti vsakemu zvišanju, ako noče poginiti, ker mora dati svoj služkinji pošteno hrano, naj ga stane, kar hoče in, če si mora tudi sam sebi pritrjavati, smatra državni urad to za dobrodošlo povod, da zviša tudi zavarovalnico! Kako je označiti tako postopanje s pravnim imenom? Da se morele zidati luksurijozna poslopja, plačevati cel regiment nepotrebnih nastavljenec, se poljubno zvišujejo zavarovalne premije, se hoče odtrati delodajalce! Ali bodo ti to mirvodramili, organizirali in krepko uprli izkono prenašali, ali se bodo vendar enkrat risčanju?

— Iz Drave pri Sv. Janezu so potegnili dve utopleniki. Prva je neka Katarina Kacijan, identitete druge pa še niso ugotovili.

— Razne tatvine in vlomi. V Zadraž je bila posestnik Janczu Hrabovšek ukradena ura z veržico v vrednost 3000 K. — V Teru pri Ljubnem so tatovi posestnik Stanetu Bergezu odnesli več verila v vrednosti 3600 K. — Dne 10. t. m. je bilo vlomljeno pri več posestnikih in odneseno razno blago za 13.500 K. — V Kozarih je bilo posestniku Andreju Kašarju ukradeno več perila in obleke za 11.080 K.

— Kino Tivoli. »Dete Karnevala« je kvaliteto delo filmske umetnosti in nam prikazuje monumentalne posnetke s čarobnih karnevalskih noči v krasnem mestu Nizosa. Ta originalni film se predvaja samo še danes in jutri.

— Preseljevanje znane Mencingerjeve trgovine. Delikatna trgovina in zbirateljstvo Yomo Mencinger se nahaja sedaj na Sv. Petra cesti št. 43 (dvorišče) v njegovi lastni hiši (staroznana Bierhalle), kamor vabi vse svoje stare obiskovalce in nove znanke in prijatelje. Glej tozadevni Inzerat.

— Prometni koncert godbe Dravske divizije (Kapelnik dr. Jos. Čerin) v nedeljo 29. t. m. ob 11. v »Zvezdi«. Spored: 1.) Chopin; »Polonaze«; 2.) Čizek; »Iz srpske šume i utrine«; 3.) Mascagni: »Predragi in Siciliani iz opere«; »Cavalleria rusticana«; 4.) Meyerbeer: »Ples pri baklah«; 5.) Offenbach: odlomki iz opere »Lepa Helena«.

— Pri odelobitosti, protinu in sladkorni boleznih izboljša grenčica »Franz-Josef« delovanje žlečnice in črevesja, poživlja prebavo in uspešno spodbuja presnavljanje.

— Slovenska kuharica. Velika nova izdaja s slikami, priredila S. M. Kalinšek, je pravkar izšla, opremljena z mnogimi slikami in večbarvnimi tabelami. Knjiga je zelo obširna in krasno vezana. Kdor ne ve kaj dati domači hčerki za god, nevesti za darilo, ženi za božič, naj kupi veliko izdajo »Slovenske kuharice«, ki jo je spisala S. M. Kalinšek; veseli je hiši bo združil s koristjo v družini in okrasom v knjižnici. Več v oglasu »Jugoslovanske knjižarne« v Ljubljani v današnjem listu.

— Nahod? Glavohol? Zobohol? Trganje? Odrdečo večkrat mišice in živci? Prijetno čustvo kreposti prinese pravi Fellerjev Elizafluid! Najboljše hišne sredstvo, lajša bolečine, osvaja in jača ter čez 25 let priljubljen kosmetikum za nego kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljše kakor francosko žganje! S pakovanjem in peštinjo 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnate ali 12 specialnih steklenic 208 dinarjev in 5% doplatek razpošilja: lekarnar Eugen V. FELLER, Stubica Donja, Elizabtg št. 238. Hrvatsko.

— Čipkarice! Gospodine! Dva rodova se nosijo klekane čipke, kupljene pri Orednji čiparski zadrugi v Ljubljani Pod Trančo št. 1, garantirano samo lepo delo iz trpežnega, pristnega lanenega sukanca. V promet so tudi enake čipke iz bombažnega sukanca (Glanzgarb) na videz lepe a trpele ne kaj let ter zgube po prvem pranju svojo obliko. Te se nikakor ne morejo z našimi primerjati. Za slabo blago je vsaka cena pretirana. Dobro blago pa ni nikdar predrago. Čipke se dobe, dokler traja sedanja zaloga sukanca, primeroma še po nizki ceni, zato naj nobena gospodinja ne zamudi prilike ugodnega nakupa. Prodaja se tudi lepo konfekcijsko blago. Gospe in čipkarice dobe vse potrebščine za klekanje in vsilvanje konfekcije po najnižji ceni. Oddaja se tudi delo na dom (dobar postranski zaslužek). Sprejemajo se tudi naročila za izdelovanje čipk in konfekcije po zadržnih ali zadržnih izročnih vzorcih. Glej tudi današnji Inzerat.

— Kako se kuha dobra kava. Staro je izkustvo, da okus kave ne zavisi samo od vrste, nego v veliki meri tudi od priprave iste. Baš dobre vrste kave zahtevajo osebo, ki razvili postopek, ker se inče ne more razviti njihovi fini okus in dober duh. — Tyrška Meini, ki se že na dve generaciji bavi gotovo izključno s trgovino kave, razlagajo z lastnim strokovnjakom, kateri stalno obiskuje one dežele, v katerih Meinične trdke poslužuje (Jugoslavija, Avstrija, Češkoslovaška, Italija, Madžarska, Poljska). Svirja tem potovanjem je, da se po eni strani navajajo naše spoštovane gospodinjice v dobrem pripravljani kave, z druge strani, da se izkoristijo i njihove skušnje v tem pogledu. Zato si dovoljuje opozoriti naše čitatelje, da bo doleteni gospod dne 1. maja deloval v tukajšnji podružnici trdke Meini, Ljubljana, Štebelburgova ul. 3, ter si dovoljuje uljudno pozvati poedine trgovce, njihove goste kakor vsacega, ki se za stvar zanima, na brezplačno poskušanje strokovno pripravljene kave.

— Čevlje kupite od domačih tovarov trdke Peter Kozina & Ko. z znamko »Peko«, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno v Ljubljani, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Borzna poročila.

— Curih, 28. aprila. (Izvir.) Današnja predborza: Zagreb 5.675, Berlin 0.0187, Amsterdam 215.30, Newyork 5.5075, London 26.52, Pariz 37.37, Milan 27.10, Praga 16.375, Budimpešta 0.10, Varšava 0.0116, Dunaj 0.0077^{1/2}, avstr. žig. krone 0.00775, Sofija 4.10.

— Trst, 27. aprila, Zagreb 20.80, Berlin 0.071, Praga 60.30, Pariz 137.25, London 94.30, Newyork 20.30, Curih 369.

Objava.

Vsi zavarovanci, ki posedujejo police življenjskih zavarovalnih društev: ALLIANZ, ATLAS, I. ALLGEMEINER BEAMTENVEREIN, GISELA-VEREIN, JANUS, UNIVERSAL, WIENER STÄDTISCHE VERSICHERUNGSGESAMTSTALT, (vse na Dunaju) in ERSTE MILITÄRDIENST-VERSICHERUNGSGESAMTSTALT v Budimpešti

se najviljudneje pozivajo, da predložijo v najkrajšem času svoje zavarovalne police — v svrhu oznake na istih, da se jim bodo zavarovane glavnice svoječasno v celoti izplačale v jugoslovanskih kronah.

Stranke iz Ljubljane in okolice naj se zgledajo osebno in prinesejo seboj zavarovalno listino in potrdila o vplačanih premijah za čas od 1. aprila 1919 naprej. Stranke iz oddaljenih krajev, katere se ne bodo zgledale do konca meseca julija 1923, se pa bodo pozvale pisanim potom ozir. jih bodo obiskali naši potovalni organi na njih domu.

Istotako se naj zgledajo stranke — čiji zavarovalne police so vsled smrtnih slučajev ali pteka zavarovalne dobe v času od 1. novembra 1918 do današnjega dne v izplačilo zapadle, a od gori imenovanih društev še niso bile likvidirane — v svrhu likvidacije in izplačila varovalnih svot.

V interesu vseh prizadetih strank je, da se zgleda v najkrajšem času pri podpisnem ravnanstvu. Uradne ure od 8.—13. in od 15.—17.

ZAVAROVALNA DRUŽBA ZA ŽIVLJENJE

»FENIKS«

Ravnateljstvo za Slovenijo in Dalmacijo v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje št. 1.

Društvene vesti.

— Akademski socialno - pedagoški krožek priredi v ponedeljek dne 30. t. m. ob 8. zvečer na moškem učiteljskem sestanku s sledečim dnevnim redom: 1.) Problem ženske kulture. (Poroča F. Čibelj.) II. Porazgovor. Odbor vlužno vabi vse, ki se zanimajo za vprašanje, posebno naše izobraženstvo.

— Iz »Triglava« na Dunaju. Na izvanredni glavni skupščini Jugoslovanskega Akademskoga društva »Triglav« od 21. aprila o. g. bio je Šefika Sefić, stud. med. jednoglasnim zaključkom izključen iz društva radi protijugoslovanskih i separatističnih izjav. Za J. A. D. Triglav predsed. Gojko Dodig, cand. med., tajnik I. Bogdan Benjamin, als. med.

— J. A. D. Triglav v Zagrebu ima svoj III. redni občni zbor dne 5. maja t. l. ob 8. zvečer v društvenih prostorih. — Odbor.

— Klub Primorka. Ima svoj občni zbor v torek dne 8. maja v kavarni Emona (damska soba I. nadstropje), ob 4. popoldne, v slučaju nesklepnosti pol ure kasneje ob vsaki udeležbi. Spored je običajen. K občni udeležbi vabijo se vse članice. — Odbor.

— OR. JU. NA. priredi v nedeljo, dne 29. t. m. nacionalistično manifestacijo v svrhu dokumentiranja narodnega in državnega edinstva. Zbor točno ob polenastju v areni Narodnega doma. Spored: Pohod proti Zvezdi, tam nacionalistični govor in razhod. Narajujemo vsem članom in pozivamo vse soimisljenike kakor tudi vse nacionalistične organizacije, da se manifestacije sigurno udeležijo. Zdravo! — Oblastni odbor OR. JU. NA. za Slovenijo.

— Občni zbor ljubljanske sekcije J. N. U. Včeraj se je vršil v salonu pri Mraku občni zbor ljubljanske sekcije Jugoslovanskega novinarskega združenja. Po poročilih predsednika, tajnika, in blagajnika je občni zbor izrekel odstopajočemu odboru enodušno zahvalo. Po daljši debati tičeči se stanovskih vprašanj, je bil izvoljen odbor: predsednik S. mode j, podpredsed. St. Vira n i, tajnik M. Plu t, blagajnik Omladič, odborniki Dr. Birs a, Borko, Podrž a j, preglednik Brožovič, Pohar, razsodišče Rehar, Terseglav.

— Podružnica Jugoslovanske Matice v Ljubljani, 9. aprila se je vršil II. redni občni zbor ljubljanske podružnice Jugoslovanske Matice, katerega je otvoril s pozdravom navzočih g. vlad. svetnik Podboh, predsednik podružnice. Nato je poročal tajnik g. Fr. Jenko v krasnem in vzpodbudajočem govoru o delovanju podružnice tekom nenege II. poslovnega leta. Da je podružnica delovala z vsemu in poštenostjo nam dokazuje blaginjsko poročilo. Dohodkov tekom poslovnega leta je bilo Din. 9.588.06. Nato je bil izvoljen novi odbor, v katerega so bili izvoljeni sledeči odborniki: Predsednik: lekarnar Brili i, podpredsednik sodnik Velušček, tajnik nadoficijal Bizjak, blagajnik nadoficijal Habjan. Odborniki: ga Svetec Terezina, župan Lebniger, nadučitelj Andošek. Namestniki: gđe. Minka Kalin, Ferdo Tomazin in Jakob Končar.

Zbirajte znamke za »Jugoslovansko Matico«!

DOPISI.

— Iz Ptuj nam pišejo: Na neki seji mestnega občinskega sveta je bilo na dnevnem redu vprašanje, kako naj se nagradi učitelja, ki vodi popisovanje in matico šolobveznih otrok. Kar se dvigne župan Losinchegg ter predlaga, da »dotični učni mošči ni treba nobene nagrade, ker dela učiteljsko je 86 dni v letu, preračunano na 8-urni delavnik«. Seveda je g. župan s svojim predlogom »sfrčal« in ostal osamljen. Zanimivo je bilo, da ga je njegov sodrug obč. svet. Šegula, ki ga smatramo za najtreznejšega izmed njih — krepko zavrnil, češ »tak naprednjak si!« Nismo sicer nikoli precejevali zmoglosti in delavnosti našega župana, ali tega nismo pričakovali, da bo delo učitelstva meril po svoji osebi, o kateri obče dvomimo, da kaj dela. Ptujskemu učiteljsstvu pa res lahko čestitamo, da ima v Lozinčsku kot županu avtonomnega mesta tako imenitnega predsednika mestnega šol. sveta. Bolj vnetega »zagovornika« učitelstva in šolstva si na tem mestu skoraj ne moremo misliti! Sicer pa moramo odkrito priznati, da so razmere na ptujskem magistratu prav take, kakor je g. župan Lozinčšek. Če imata nam opravka, te gonijo kot medveda od Poncija do Pilata, nobeden nič ne ve, vsak se izgovarja na drugega in če se slednjič zateče v pisarno uradnega vodje, ne veš, ali je uradni vodja g. Uratnik, ali g. Komavil, ali oba skupaj!

Telefonska in brzojavna poročila

Ali naj vzame vojvoda Stepanovič krmilo države v roke?

— Beograd, 28. aprila. (Izvir.) Za jutri, kakor smo že javili, je napovedana velika javna manifestacija za državno in narodno jedinstvo od strani Narodne obrane. Politični krogi tej manifestaciji z ozirom na sedanjost parlamentarno in državno krizo pripisujejo veliko važnost. Vedno bolj in bolj se širijo vesti, da je potreba dati državno krmilo v roke osebi, ki bi s svojo neomajno avtoriteto mogla spraviti državo v pravo pozitivno smer. Nacionalistični krogi gledajo z velikim zaupanjem v vojvodo Stepanoviča, ki naj bi prevzel državne posle. Nacionalistični krogi, člani Narodne obrane sedaj vedno bolj in bolj

RADIKALI PRIPRAVLJENI STOPITI V KONKRETNA POGAJANJA S FEDERALISTI.

— Beograd, 28. aprila. (Izvir.) V ostalih parlamentarnih klubih so tudi včeraj z velikim zanimanjem razmotrivali pomen politične misije g. Davidoviča. Splošno naglašajo, da je mandat sledil v smislu parlamentarnega reda in običaja. Če bo ta misija imela uspeh, je drugo vprašanje. Klerikalni slovenski poslanci so po večini zbrani v svojem klubu. Nekateri so odpravili domov. Dr. Korošec vporablja vsa parlamentarna zakulisna sredstva, da prepreči koalicio med demokratami in radikali in da oslabi pozicijo demokratov. Dr. Korošec

NAPETOST MED NAŠO DRŽAVO IN MADŽARSKO.

MADŽARE VZNEMIRJAJO NAŠE MANEVRE. — TAJNA MADŽARSKA ZAROTA PROTI NAŠI DRŽAVI.

— Beograd, 27. aprila. (Izvir.) Razburjenost, ki se je polotila madžarske javnosti, zlasti pa nacionalistov, po energičnem nastopu Češkoslovaške, je sedaj nekoliko ponehala. Zato pa so manevri naše vojske v Vojvodini povzročili med »probujajočimi se Madžari« tem večje zanimanje in skrb. Meščanske stranke in nacionalisti so včeraj pritrtili več shodov po deželi. V Budimpešti pa se je vršila skupna konferenca vseh meščanskih strank, ki so sklenile nastopno: 1.) pogajanja grofa Bethlena v inozemstvu bodo imela uspeh samo tedaj, če se madžarsko ozemlje poveča kakor zahteva Wilsonov princip; 2.) če nekdanji madžarski državljani zopet pridejo pod Madžarsko; 3.) če bodo določbe trianonske pogodbe dočela izvedene; 4.) če bo promet s sosednjimi državami olajšan; 5.) če se reparacijsko vprašanje reši v prid Madžarske; 6.) če se odpre pot na Reko; 7.) če se Madžarski dovolji izhod na morje; 8.) če se čimprej reši vprašanje narodnih manjšin v Avstriji.

V nasprotju s tem pa zahtevalo »probujajoči se Madžari« od svojih članov, da

MADŽARSKA SE NADALJE IZZIVA ČEŠKOSLOVAŠKO.

NOV OBMEJNI INCIDENT. LAZNJIVE VESTI MADŽARSKIH LISTOV. OGORČENJE ČEŠKE JAVNOSTI.

— Užhorod, 27. aprila. (Izvir.) Konflikt med češkoslovaško republiko in Madžarsko še ni rešen. Komaj so se po zadnjem incidentu, ki je zahteval na češki strani Sloveško žrtve, nekoliko pomirili razburjeni duhovi, je začela madžarska obmejna straža znova izzivati. Včeraj so padli na meji zopet štirje strelci Češkoslovaške orožniške straže je pregledovala obmejne kraje v občini Szaloka in pri tej priliki so Madžari brez poudarka streljali po nil. K sreči ni bil nihče ranjen. Madžarski listi pa zavedno širijo v javnosti najrazličnejše lažljive vesti. Tako n. pr. poročajo, da je češka vlada izgnala iz Slovaške 74 Madžarov in sicer večinoma politični hrovditeljevi. Tudi o rodbini Stefana Rakovskega, ki ga ni več na Slovaškem trdijo, da je bila izgnana. Končno so razširili vest, da so Češi razpisali nagrado za glave madžarske obmejne straže. Izživljanje madžarskih nacionalistov je vzbudilo v češki javnosti veliko ogorčenje. Vedno bolj pogosto se čujejo glasovi, da mora vlada čimprej likvidirati ta neprijeten incident. Prenapetum madžarskim duhomom je treba dokazati, da agresivna politika lahko škoduje v prvi vrsti njim samim. Mala

SOVJETSKA RUSIJA HOČE VSTOPITI V DRUŠTVO NARODOV.

— Zeneva, 27. aprila. (Izvir.) Sovjetska vlada je začela v zadnjem času z vso vmeno iskati stikov z zunanjim svetom. Ko je čula, da pripravljajo Društvo narodov novo razorožitveno konferenco, je takoj storila potrebne korake, da uveljavila na tej konferenci tudi svoj glas. Njena nota, v kateri sporoča, da je pripravljena poslati na konferenco svoje zastopnike, je vzbudila med člani Društva narodov veliko zanimanje. Razorožitvena konferenca se bo pečala s problemom delne razorožitve na suhem in na morju. Udeležje se je vse države,

polagajo na Stepanoviča, junaškega boritelja za narodno osvobodjenje največje nade. Naglašajo, da bi bil edini mož, ki bi obvladal položaj. Vesti o sestavi uradniško - vojaške vlade se vedno bolj in bolj koncentrirajo. Vrlo značilen razgovor o tej kombinaciji je imel Vaš dopisnik z dvema uglednima radikalnima poslancema po včerajšnji seji radikalnega kluba. Na pripombo Vašega dopisnika: »Sedaj mora priti Stepanovič!«, je odgovoril eden poslancev: »Dobra bi bila vlada vojvode Stepanoviča!« Splošno naglašajo, da bodo prihodnji dnevi prinesli velika presenečenja in iznenađenja.

je bil ves čas dosedanje krize v neprestanem kontaktu z dr. Spahom in muslimanskimi poslanci na eni strani in na drugi strani s člani radikalne stranke.

Konkretno delstvo je sedaj, da so radikalni poslanci bili v neprestanih stikih z dr. Korošcem. Stvarne pogovore je vodil Ljuba Jovanović z dr. Hohnjecem. Glavni namen teh pogajanj je bil revizioniste pripraviti na to, da izstopijo iz Radikëve zveze, na kar bi radikalna stranka bila pripravljena stopiti v konkretna pogajanja.

začno energično zbirati nove člane in motiviralo to svojo zahtevo s principom: »Jugoslavija se pripravlja, bodimo pripravljeni tudi mi!«

— Beograd, 28. aprila. (Izvir.) V Subotici je bil aretiran dr. E. Nagy. Ta dogodek je vzbudil v mestu veliko senzacijo. Nagy je bil namreč predsednik akcijskega odbora madžarske stranke. Državni pravdnik je dobil privatne direktive, odšel je na njegovo stanovanje in odredil hišne preiskave. Rezultat prisrke je bil ne pričakovan. Ugotovljeno je, da je bil dr. Nagy v direktnih stikih z organizacijo »probujajočih se Madžarov« v Budimpešti. Med dokumenti, ki potrjujejo to domnevo, se nahaja tudi originalna korespondenca in direktive, ki jih je dobival madžarski vohun za svoje delovanje. Najbolj važno pa je, da se posrečilo priti na sled tatini zaradi proti naši državi. Dr. Nagy je bil v stikih tudi s predsednikom hrvatskih emigrantov na Dunaju I. Frankom. Druge podrobnosti so dosedaj še uradna tajnost. Vlada je poslala v Subotico posebnega odposlanca, da nadaljuje prisrke.

MADŽARSKA SE NADALJE IZZIVA ČEŠKOSLOVAŠKO.

NOV OBMEJNI INCIDENT. LAZNJIVE VESTI MADŽARSKIH LISTOV. OGORČENJE ČEŠKE JAVNOSTI.

— Užhorod, 27. aprila. (Izvir.) Konflikt med češkoslovaško republiko in Madžarsko še ni rešen. Komaj so se po zadnjem incidentu, ki je zahteval na češki strani Sloveško žrtve, nekoliko pomirili razburjeni duhovi, je začela madžarska obmejna straža znova izzivati. Včeraj so padli na meji zopet štirje strelci Češkoslovaške orožniške straže je pregledovala obmejne kraje v občini Szaloka in pri tej priliki so Madžari brez poudarka streljali po nil. K sreči ni bil nihče ranjen. Madžarski listi pa zavedno širijo v javnosti najrazličnejše lažljive vesti. Tako n. pr. poročajo, da je češka vlada izgnala iz Slovaške 74 Madžarov in sicer večinoma politični hrovditeljevi. Tudi o rodbini Stefana Rakovskega, ki ga ni več na Slovaškem trdijo, da je bila izgnana. Končno so razširili vest, da so Češi razpisali nagrado za glave madžarske obmejne straže. Izživljanje madžarskih nacionalistov je vzbudilo v češki javnosti veliko ogorčenje. Vedno bolj pogosto se čujejo glasovi, da mora vlada čimprej likvidirati ta neprijeten incident. Prenapetum madžarskim duhomom je treba dokazati, da agresivna politika lahko škoduje v prvi vrsti njim samim. Mala

antanta ne bo dovolila, da se radi peščice nacionalistov kavi mir v centralni Evropi.

— Budimpešta, 28. aprila. (Izvir.) Radi poročili iz Prage so madžarski listi vladnih strank zelo vznemirjeni, tako tudi radi poročili, da namerava Jugoslavija nastopiti proti Madžarski. Madžarski tisk zahteva ostrejšo represalije napram obema članicama male antante.

— Budimpešta, 28. aprila. (Izvir.) »ANAP« priobčuje iz Bratislave vest, ki je najbrže izmišljena, da Češkoslovaška koncentrirala na madžarski meji vojsko. »ANAP« dalje poziva vlado, da zapleni češkoslovaški kapital, ki je investiran v madžarskih podjetjih.

— Praga, 28. aprila. (Izvir.) Češkoslovaška komisija odputuje v nedeljo na vsa ona mesta, kjer so se odigrali obmejni spopadi z madžarskimi tolpami. Komisija bo zadevo preiskovala več tednov in do tedaj ostanejo vse represalije v veljavi. Odločno se demantira budimpeštanska vest, da je zunanji minister dr. Beneš povabil madžarskega zunanjega ministra Daruvarja v Prago.

ki niso imele svojih zastopnikov na prvi konferenci v Washingtonu. To priliko je brzokone izrabila tudi sovjetska vlada, kajti sklep, da imajo pravico udeležbe vse države, ne omenja Rusije kot izjemne. Ženevski politični krogi živahno komentirajo ta korak boljševikov in mnogi so mnenja, da hoče Rusija na ta način postati član Društva narodov. Kakšen bo odgovor na noto, še ni znano. Verjetno pa je, da Rusija ne bo izključena, seveda le v slučaju, če se bo v vseh oziirih pokorila sklepom konference.

ZDRAVSTVENO STANJE LJENINA.

— Moskva, 27. aprila. (RBA) Zdravniški bulletin stanja bolnega Ljenina, ki je bil izdan danes, prča, da se je na levem delu glave pojavilo novo kataralno gnojjenje. Temperatura bolnika se je znatno zvišala. Splošno je bolezen neupremenjena, vendar pa ni nobenega spanja, da bi Ljlen okrevaj.

RONESREČENA AKCIJA ANGLEŠKIH RUDARJEV.

— London, 27. aprila. (Reuter) Lastniki rudnikov so oddali zahtevo rudarjev glede takojšnjemu zvišanju plač.

NEMŠKE REPARACIJE ANGLEŠKI.

— London, 27. aprila. (Reuter) V splošni zbornici je zakladni kancelar izjavil, da je Nemčija do 31. decembra 1922 plačala Angliji okrog 1,190 milijonov zlatih mark. Od te vsote je izplačano 0.9 kot kritja predplač za prevoz.

NAPOVED NEMŠKIH NOVIM PREDLOGOV.

— Berlin, 28. aprila. (Izvir.) Oficialno napovedujejo, da bo nemška vlada v torek 1. maja objavila načrt nove ponudbe v zvezi s reparacijskim problemom.

OPOMIN VELIKE ANTANTE MADŽARSKIM.

— Dunaj, 28. aprila. (Izvir.) Tukajšnji diplomatični krogi zatrjujejo, da so pariska, rimska in londonska vlada povodom potovanja madžarskega ministrskega predsednika grofa Bethlena in finančnega ministra Kallaya v Pariz dale jasno spoznati, da zavezniki absolutno ne bodo trpeli, da bi se madžarska misija izrabila v politične akcije. Madžarski vladi je bilo tudi sporočeno, da je zapadni kapital pripravljen Madžarski nuditi posojila le tedaj, če se zunanji in notranji politični kurz madžarske vlade temeljito spremeni.

IRSKI VSTAŠI USTAVILI SOVRAŽNOSTI.

— Dublin, 27. aprila. (Reuter.) Glavni stan irskih upornikov čet je odredil splošno ustavištev sovražnosti.

DEMONSTRACIJE BREZPOSELNIH NA DUNAJU.

— Dunaj, 27. aprila. (Izvir.) Komunisti so priredili danes demonstracije brezposelnih. Dočim se je delegacija brezposelnih pogajala v parlamentu z zveznim kancelarjem in ministrom Schmitzom, je prišlo zunaj do spopada s policijo. Del demonstrantov je skušal razkropiti pred parlamentom nahajajoči se kordon policije in prodrati v poslopje. Straži pa se je kmalu posrečilo pregnati demonstrante in izprazniti trg pred parlamentom. Okrog 1 popoldne so vsi demonstranti odšli. Delegaciji je zvezni kancelar izjavil, da gre pri zakonu za podaljšanje zavarovanja nezaposlenih za kompromis med vsemi strankami in da vlada v materialnem oziru ne more storiti ničesar več. Zastopniki nezaposlenih so zapustili parlament s izjavo, da vztrajajo pri svojih zahtevah.

PARITETA ZLATA V AVSTRIJI.

— Dunaj, 27. aprila. (K. B.) Upravni svet avstrijske narodne banke poroča, da znaša pariteta zlata za dobo od 30. aprila do 6. maja 1923 — 14.400 K.

IZ VSEH KRAJEV SVETA. IZROČITEV POSLANCA KUBIČKA SODIŠČU.

— Praga, 28. aprila. (Izvir.) Na včerajšnji seji je narodna skupščina soglasno sprejela predlog imunitetnega odseka, da se poslanec Kubiček izroči sodišču. Kubiček je bil ravnatelj v finančnih težkočah se nahajajoče banke »Bohemia« in ga sodišče preganja radi goljufije.

PRVI MAJ V ITALIJI.

— Rim, 27. aprila. (Izvir.) Vodstvo komunistične stranke pozivlja svoje pristaje na proslavo prvega majnika, ki vsled vladne prepovedi zopet zadobiva značaj revolucionarne manifestacije. Komunisti imajo prvega maja praznovati. Vodstvo sporoči svoj sklep tudi splošni konfederaciji dela, nadejajoč se, da se v njej organizirano delavstvo udeležijo proslave prvega majnika. Med delavstvom po vsel deželi se opaža veliko gibanje, na katero je vlada zelo pozorna in fašisti se pripravljajo na »vzdrževanje reda in mira«.

SPOPADI MED KOMUNISTI IN NACIONALISTI.

— Monakovo, 27. aprila. (Wolff.) Včeraj je prišlo med komunisti in nacionalisti do spopadov, kjer se je na obeh straneh rabilo poleg pesti in palic tudi orožje. Štiri osebe so bile težko ranjene. Proti koncu je bilo že 400 udeležencev uličnega boja. Policija je pretepeče razkropila.

SPOR MED CADORNO IN FOCHEM RADI PIAVE.

— Rim, 27. aprila. (Izvir.) Francozi trde, da je gneral Foch po kobarškem porazu s svojo osebo intervencijo organiziral odpor na Pivai in tako gre vsa zasluga za tamkajšnje uspehe v glavnem njemu. To je bilo napisano tudi v »Revue des deux mondes«. Odgovorila je na to »Rassegna Italiana« in pobijala francoske trditve. Nato se je oglašal sam maršal Foch in potrdil izjavljane francoske revije. To pa je razburilo bivšega generalnega poveljnika Cadorno, da se javno obrača proti Fochu in pravi, da so Italijani na Pivai sami vzdržali odpor in sami zmagali. Pričakuje se z napetostjo, kaj pove sedaj Cadorno maršal Foch, katerega trditve so seveda resnične.

NIZOZEMSKI MINISTER O DRUŠTVU NARODOV.

— Hag, 27. aprila. (Wolff.) Na prvi seji parlamenta je zunanji minister pl. Carnebeck izjavil o Dr. narodov, da da pretirana kritika in pesimizem ni umesten. Tri leta v življenju tako izredne institucije ne pomeni baš mnogo. Društvo narodov, ki mora delati v dobi razkrajanja prve korake, je najbolj primer mednarodne solidarnosti. Zato pa ga je treba štiti, čeprav se pripeti kako razočaranje.

ANGLEŠKI PROTEST PROTI RUSIJI.

— London, 27. aprila. V političnih krogih zatrjujejo, da namerava angleška vlada v kratkem poslati sovjetski vladi energičen protest proti nezakonitemu postopanju z angleškimi državljani, ki se nahajajo na ozemlju sovjetske republike. Belševiki ne respektirajo pravice Angležev v Rusiji in postopajo z njimi po svojih predpisih. Podtajnik zunanjega ministrstva Mac Neill je včeraj izjavil, da Angleška ne bo dovolila, da se njenim državljanom v Rusiji godi krivica. POGODBA MED SOVIJETSKO RUSIJO IN DANSKO

— Moskva, 25. aprila. (Wolff.) Ruska brzojavna agencija poroča, da je sovjetska vlada odobrila s Dansko sklenjeno pogodbo, ki je slična pogodbam z Norveško, Češkoslovaško in drugimi državami. S tem so vzpostavljene stiki med obema državama. Pogodba vsebuje določila glede ustanovitve oficalnih poslanstev z vsemi pravicami diplomatskih poslanikov, vzpostavitev trgovinskih stikov, medsebojne zaštite državljanov in tranzitnega ter transportnega prometa. Ratifikacijske listine morajo biti izročene tekom dveh mesecev po ratifikaciji. Danska delegacija je včeraj odpotovala iz Moskve.

Gospodarstvo.

Z ZAGREBSKEGA VZORČNEGA SEMNJA.

Takoj prve dni se je pokazalo, da bo semejsemni ugodne kupčijske posle. Tekstilna industrija, kože, obutev, pleteno blago in in klobuki so privabili mnogo naročil. Tudi pri raznih strojih in motorjih je bilo zelo veliko zanimanja. Naraslo je popraševanje po izdelkih angleških kovinskih veleindustrija, ki imajo svoj paviljon. Angleška železnica prihaja v konkurenco z nemškimi in češkimi izdelki. Za pločevino je bilo sklenjenih že prvi dan kupčij za nad milijon kron. V angleškem paviljonu vzbujalo posebno pozornost vojaške puške.

Ob priliki semnja iščejo avstrijski industrijalci, obrtniki in trgovci prvovrstnih strokov s Hrvaško. V Zagreb je prišla delegacija z Dunaja pod vodstvom funkcionarjev trgovsko-obrtno zbornice. Zagreška trgovsko-obrtna zbornica je sklicala na njihovo željo sejo, katere so se udeležili zastopniki vseh pridobitnih organizacij na Hrvaškem. Razpravljalo se je živahno o sedanjih težkočah za razvoj gospodarskih odnošajev med Avstrijo in Jugoslavijo. Gostje z Dunaja so bili s sprejemom in pogovori zelo zadovoljni. Razstavo si je posebno ogledal tudi češkoslovaški generalni konzul v Beogradu Šeba. Iz Pariza so prišli na semeni veletržci Baure, Dupessy in Hugede. Posetila je razstavo tudi trgovska akademija s Sušaka.

Semenj pričča tudi o tem, da se dokopljemo počasi do lastnih izdelkov obleke in obutev. Seveda smo se daleč od inozemskih produktov, toda razstavljeni predmeti kažejo, da smo na pravi poti in da se polagamo bližamo neodvisnosti od tujine, kar bo značilno velik dobiček v našem gospodarstvu. V tekstilni industriji je zastopano najbolje »Dioničko društvo domače tvornice predenja i tkanja u Dugošestju«. V tvornici je nad 1000 delavcev. Iz Slovenije sta razstavili svoje izdelke: Bombaževa predilnica in tkanica v Trzinu ter Tekstilna k. d. z izdelovanjem sukna in suknjenih izdelkov v Kočevju. V oddelku za perilo, trkato in obleko sta zastopana slovenski tvrdki Kunc Josip & Comp., tovarna pletenin in tkanin, Ljubljana, ter Triglav tovarna perila Ljubljana. Obilo je tvrdki iz Zagreba, Beograda, Subotice, Karlova in Apatina. Vidi se, da se domače proizvajalce od leta do leta boljša in izpopolnjuje. Uspešna je tudi že domača industrija s klobuki. Bogato so zastopane tovarne za čevlje. Slovenski podjetji sta: Jakli, Karlovec in Kozina Peter & Co., Ljubljana. Strokovnjaki pravijo, da se marsikako domače blago lahko meri s priznanimi inozemskimi produkti. Semeni je obiskano dobro, zadnje dni je pričakovati najboljše kupčije.

Obiskovalcev je na dan povprečno 10.000. Prve dneve je ovrlo obisk neugodno vreme. Kupčije vsevale dobro, zlasti odkar prihajajo v mesto številni deželani. Češko blago se zelo ceni in naroča. Razstavljeno so večina praktični predmeti. Okoli Prokupovih mlinskih strojev je prava gneča in mnogo naročil je bilo že prvi dan. Češke porcelanske izdelke, sukno, kože, tekstilno blago si ogledujejo in naročajo posetniki. Čeških gospodarskih strojev je prodaj

nih lepo število. Češki razstavni odbor pa skrbi tudi za prepažanje v korist češkimi kopalščem in letoviščem. Občinstvo gleda slike prirodnih krasot češkoslovaške republike ob zvokih vojaške godbe. Francoški razstavljalci so s svojimi uspehom zelo zadovoljni. »Prodano« se čita na mnogih vzorcih v njihovih paviljonih. To velja za ženske konfekcije in okrasne predmete za budoire. Težka industrija imponira in se razpečava. Izmed raznih inozemskih tvrdki posluje dobro tudi tvrdka Nascimbeni iz Milana, ki prodaja gume za avtomobile, bicikle itd. Tvrdka ima svoja zastopstva v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu in Kotoru. V kratkem otvori svojo filijalko tudi v Ljubljani. Omeniti je uspešne kupčije inozemskih tvrdki: ameriške tvrdke Singer s šivalnimi stroji, dunajsko trgovsko podjetje Olse, nemški Sanitet-Import, švicarske tovarne Mez in Steffel, švedske izlozbe strojev. Pozornost vzbujala bosanska ročna industrija (Sarajevo). Narodno vezivo, izloženo na semnju, je občudovanja vredno. Dobro uspešne dosega tudi domača podjetja: tovarna lesenih kilnov v Ormožju, Puška kožarska industrija in Kozinova tovarna perila iz Karlova.

—g Poročilo z žitnega trga. Stabilizacija dinarja kaže že svoje dobre sadove na žitnem trgu. Cene so ostale zopet ta teden neizpremenjene. V Ljubljani so cene notirane v kronah: moka »0« 30, »2« 29, »3« 26, »6« 24, pšenica 21, rž 18,60, ječmen 15,60, oves slavonski 14,60, fižol ribničan in mandalor 24, prepelčar 25,50.

—g Ljubljanski trg. Mesne cene dnevno naraščajo. Mestna občina uvede v najkrajšem času mestno mesnico, da se na ta način ustvari kolikor mogoče konkurenca mesarjem in zadobi točno sliko o primernih mesnih cenah. Današnje mesne cene v dinarjih so sledeče: Goveje meso v mesnicah 22–25 na trgu; najnižja cena 18, najvišja 24, telatna 19–20, svinjina I. vrste 30–35, II. 25–30, najsibša slanina 38, najboljša 43, amer. mast 38, domača 42 do 45, kunja 45 do 46, kakovosti. Prekajeno meso I. vrste 43–48, II. 35–40, prekajen jezik 46. Drobnička: koštrun 16–17, kozličevina 24, konjsko meso 8–9. Kg hrenovk 32–37, kg kraniških polprekajenih 48–52. Piščanci 24–25, kokoši 36–46. Mleko 4, surovo maslo 60, čalno 75–80, bolniški sir 47–55, jalec 1,25–1,50, kruh 7,50 bel, 6,50 črn. Moka št. »0« 7,50–8, črna 6, koruzna 4,50. Specerijsko blago: kava 44–96 din po kvaliteti, bel kristalni sladkor 25, v kockah 26,50–27, namizno olje 30–33, jedilno olje 23–25. Glede zelenjave je pritožba občinstva radi visokih cen na ljubljanskem trgu v celoti popolnoma upravičena. Zelenjava se prodaja kot ježran. To je omogočeno vsled tega, ker imajo zalagatelji ljubljanskega trga popoln monopol in ni nobene konkurence. Vsi vstopke stanja lire je izročena zelenjava izredno draga in podraži še domače cene. V očigled temu položaju, ki se brez dvoma dolga leta ne bi izpremenil, namerava mestna občina ustanoviti veliko vrtnarsko podjetje za produkcijo zelenjave, ki bi bila v stanju kriti velik del potrebe Ljubljane. Na ta način ustvarjena občutna konkurenca bi takoj pritisnila cene na realno stanje.

—g Beogradska blagovna borza 27. aprila. Notirajo: pšenica šabačka 75 kg, 6–7% franko obala Beograd, 15 dneva, iskanje 420, ponudba 430, pšenica 79–80 kg 2–3% franko Beograd prompt iskanje 462,50, ponudba 467,50, zaključek 465, pšenica 77 kg 4% franko obala Beograd prompt 442,50, 447,50 (445), nova koruza pariteta Smederevo 240, 280, svinjska mast, franko klavinska Beograd prompt ponudba 360. Tendence neizpremenjena. Zanimanje za pšenico, katere je bilo prodano 8 vagonov.

—g Zagrebski trg. Zagreb 27. aprila. Cene v dinarjih za 100 kg, postavno baška, odnosno vojvodinska postala notirajo: Pšenica (76–77 kg) 450–460, rumena koruza 260–280, bela 290–305, defektna 180–250, rž 72–74 kg 375–385, ječmen za pivovarne 325–350, za krmno 300–310, oves 290–295, pisani fižol 500–650, beli 480–490, pšenična moka »0« 687,50–712,50, »2« 662,50–687,50, »4« 637,50–662,50, za krmno 225–250, drobni otrobi 170–190, debeli 250. Tendence: mirna, nekoliko črtsteja. Promet živahen.

—g Novosadska blagovna borza 27. aprila. Novi Sad 27. aprila. Cene v dinarjih notirajo: baška pšenica 2 vag. 452,50–457,50, baška duplikat kasa 2 vag. 455–452,50, baška garantirana za 8 dni 2 vag. 457,50, baški ječmen 4 vag. 310–325, baški oves 4 vag. 290, baška koruza prompt 4 vag. 260, baška 100% kase 2 vag. 257,50, baška za maj — 16. julija 3 vag. 266,50, baška za april-maj, 2% defektna 7 vag. 292,50, banatska okrogla 11 vag. 260–262,50, banatska ab Smederevo 9 vag. 270, banatska bela 2 vag. 290, sremška 2 vag. 262,50, baška moka na bazi »0« ponudba 675, »0« 2 vag. 675–685, »2« 1 vag. 640, »4« 2 vag. 600, »6« ponudba 250, »7« ponudba 455, baška »0« kombinirano 1 vag. 695, banatska po vzorcu postavno Bos. Brod 15 vag. 450, otrobi v vrečah od lute ponudba 160, v papirnatih vrečah 155. Tendence mirna.

—g Dobava moka. V intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo sklenila dne 7. maja št. direktna pogodba za dobavo 200.000 kg pšenične krušne moka (tipa 80%). Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

—g Oddaja barvanja železne konstrukcije mostu. Pri ravnanstvu državne železnice v Subotici se bo vršila dne 9. maja 1923 ob 11. uri dopolne ofertalna licitacija glede oddaje barvanja železne konstrukcije bogolevskega-dunavskega mostu (površina 32.000 m²). Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

—g Zagrebski zbor. Vremenske nepravilnosti ob otvoritvi Zagrebskega zbora so jako neugodno vplivale na kupčijske posle, kakor tudi na obisk sam. Na eni strani preprečuje kupčijo veliko pomanjkanje gotovine, na drugi strani pa dela nestanovitnost naše valute neupanje pri inozemcih. Te težkoče silno ovirajo poslovanje na seimu. Vendar je bilo doslej sklenjenih za okoli 300 milijonov kron kupčij. Najbolje kupčije dela vsekakor domača industrija. Strojna industrija je prodala samo od enega izdelka 25 vagonov in ima za druge izdelke za pol leta naročil. Sijajne kupčije zaključuje tudi slovenska industrija za bakrene izdelke v Mariboru. Povpraševanje je zlasti po kuhinjskih posodah in po umivalnih vrčih. Po poročilih

zagr. listov so v tem oziru Slovenci potolkli nemško industrijo. Tudi ostala slovenska industrija dela dobre zaključke. Na seim so prispeli kupci iz cele države, osobito iz Banata. Sejem so dosedaj poleg raznih dostojanstvenikov posetili tudi vsi konzuli tujih držav.

—g Kuverte je začela proizvajati v Ljubljani nova tovarna Vider & Kokali. Tovarniški stroji so najmodernejših tipov ki omogočajo letno produkcijo do 90 milijonov kuvert. Izdelujejo se kuverte vseh oblik, razen tega tudi kuverte z okenci, ki so se dosedaj morale uvažati iz inozemstva. Visoko produkcijsko število in najmodernejši pripomočki omogočajo uspešno konkurenco v cenah in kvaliteti.

—g Vinogradništvo v Podkarpatski Rusiji. Zastran stagnacije vinske kupčije je prišla vinska produkcija v vzhodni Slovaški in Podkarpatski Rusiji v kritičen položaj. Da bi se producentom pomagalo, se je ustanovila s pomočjo poljedelskega ministrstva družba za požahntenje vinske kaplice s filijalkami v Podkarpatski Rusiji, na Slovaškem in Moravskem. Bratislava borza se bo v bližnji bodočnosti bavila s trgovino in prodajo domačega vinskega pridelka.

—g Veliko ameriško podjetje v Čehoslovaki. Kakor poroča oficijelno glasilo češkoslovaške trgovske zbornice v Čikagu »Czechoslovak Chamber of Commerce«, je prišla imenovana zbornica pogajanja s Fordovo družbo in zavednimi češkoslovaškimi krogi za ustanovitev zavodov, ki bi izdelovali Fordove avtomobile v češkoslovaški republiki in sicer kakor glavne tvornice za vso Evropo. Pogajanja sicer še niso dovršena, a toliko je znano, da uspešno napredujejo.

—g Stroge odredbe v devizni politiki Nemčije. Berlin, 25. aprila (K.B.). »B. Z. am Mittag« poroča, da so se vršile predvčerajšnjim temerjava posvetovanja glede ukrepov, ki jih namerava vlada storiti v devizni politiki. Posvetovanja so se udeležili člani ministrstva narodnega gospodarstva in bančni strokovnjaki. V smislu teh ukrepov bo zlasti odredjena dalekosežna obveznost glede priljave deviz, strogi popis in stroga prepoved razmenjave deviz na gotovino.

—g Ustanovitev kreditne in stavbne zadruge »Moimire« v Mariboru. Dne 21. t. m. se je vršil v restavraciji »Maribor« dobro obiskani občni zbor Kreditne in stavbne zadruge »Moimire«. Zborovanja se je udeležil tudi poseben delegat Juž. železnice, ki je podal izjavo, da je železniška uprava pripravljena za svoje, v zadruzi včlanjeno osebo sodelovati v okviru kredita pogojno, da ga dovoli ministrstvo za obračala in generalna uprava na Dunaju. Od strani ustanovitelja zadruge novinarja Pirca so se delegatu predložili konkretni predlogi za tako sodelovanje, med karimi je tudi nekaj takih predlogov katere Juž. žel. lahko brez posebnega kredita in dovoljenja od višje strani realizira. Obč. zbor je pozdravil v odsotnosti predsed. Mariborske gradbene akcije podpredsednik Kmst. Zborovanje je vodil predsednik ustanovnega odbora slikarski mojster Horvat. Občni zbor je soglasno odobril pravila, ter poveril novemu odboru sestavo pravilnika, hišnega reda itd. Izvolilo se je definitivno načelstvo: predsedn. Horvat, podpredsedn. tapetnik in dekorator Jagodič, blagačnik starinar Arbeiter, tajnik novinar

Pirc; ostali odbor: odvetnik dr. Tomšič, tesarski mojster Spes, zidarski mojster Vrabl, preglednik finančne kontrole Batišič, hišni posestnik Glasč, tov. poštista Kompare, trg. Miloradčević. Nadzorstvo: rav. Nar. banke Skušek inž. Kijmann, gl. zastopnik Delniške pivovarne Laško, Ankerst, železničar Hauptmann, klobučar Kvas, tajnik SOD Kenda. Zadruga je šela že na ustanovnem občnem zboru 40 članov z 7425 Din vplačanih deležev in 975 Din vplačane vpisnine. Med člani se nahajajo tudi mnogo vnanjih članov. Posebno zanimanje za zadrugo prihaja iz Kranjske in celjskega okraja, kjer se namerava ustanoviti prva podružnica. Ob zaključku je zadrugi tajnik naglašal velik pomen te zadruge v socialnem in gospodarskem oziru tudi na splošno.

—g Prodaja škarnega materiala in sedov. Pri tobačni tovarni v Ljubljani se vrši dne 7. maja št. ob 11. dopolne dražnja 60.000 kg odpadkov belega kartona, 12.400 kg odpadkov ručavega kartona, 14.000 kg odpadkov raznega papirja in 80 komadov starih sedov od oja. Predmetni oglas z natančnejšimi pogoji je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Darila.

—g Za »Deš« doma je darovala gospodična Mašič Kuželj, poštarica v Borovnici Din 100.

—g Slovenke in Slovenci v Zagrebu so v počastitev spomina dr. Ivana Tavčarja poslale »Deš« doma in Ljubljani 2500 dinarjev. Darovale so dame in gospodje: M. Maldič, Vihela Carnelutti, Avgust Praprotnik in Aranički po 200 din. — Draga Lušička, Minka Lapaine, Vida Botteri, Vera Šenoa, Katinka Weller, Danica Kochanska, Vrhovnik i Strassler Stafa Bežek, Knific, M. Tekauc, E. Stopar, Josipa Arka, Zofija Turk po 100 din. — Draga Svetina, Marija Čargonja, Lozka Vargaron, Slovenka pri ravnateljstvu drž. žel. po 50 din. — F. Savič, Justina Kunst po 40 din. — J. Dolenc, Mar. Zmavec po 25 din. — A. Roje, M. Maldič po 20 din. — Joža Miklavžič, Ivanka Hrovat po 10 din. — Roma dr. Železniger, Metka Lušička po 5 din. — Čast in hvala vrlim Slovenkam in Slovincem bivajočim v Zagrebu, ki so na toli plemenit način proslavili spomin svojega velikega očjega rojaka ter v lepem Zagrebu niso pozabili bedne slovenske dece.

Uprava našega lista je prejela za: »Jugoslovensko Matice«. Družba pri Pavšku daruje Din 50. Srčna hvala!

Uprava našega lista je prejela za: Aškerčev spomenik. Učenke 7. razreda osemrazrednice v Novem mestu in razrednica M. Arkova darujejo Din 50.

Oslapele (Društvo slepih). GG. Ana in Zorko Trstenjak iz Sv. Miklavža pri Ormožu darujeta Din 60. — namesto cvetja na grob g. Andreju Tramšku.

Srčna hvala.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

BERSON
GUMENE PETE in GUMENE POTPLATE
ceneje in trajnije so kakor usnena!
Najbolje varstvo proti viagi i mrazi!

Enodružinska hiša

z lepim vrtom se prodaja takoj v Rožni dolini 106 pri Marjaku. Stanovanje na razpolago. Ravnotno se prodaja kotel 65 l za prečice.

Rabljene britvice

(Gillete, Mem itd.) se sprejemajo v električno brušenje v drogeriji I. C. KO-TAR, Ljubljana, Wolfova ulica 3. — Zunanja naročila hitro in točno! 4099

Bombaž

v vseh barvah došel, ter se dobi vsako količino pri tvrdki Karol PRELOG, Ljubljana, Stari trg št. 12. 4341

Vizitke in kuverte

priporoča

Narodna tiskarna

v Ljubljani.

Vizitke in kuverte

priporoča

Narodna tiskarna

v Ljubljani.

Svinec se kupi

(event. tudi star). — Poljanska cesta 13/II. 4237

Trstjezastrop

Izdeluje in prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množinah znaten popust. ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.

Trboveljski premog

stalno v zalogi vsako množino. Družba ILIRIJA LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8. Telefon 220. 2243

Gosposka soba

(Herrenzimmer), zelena baržunasta garnitura in nekaj druge opreme se prodaja. Ogleda se lahko samo ob delavnikih od 1 do 2 ure pop. na Aškerčevi cesti 15 (dohod iz podaljšane Bleiweisove c.) 4285

Iščem pleskarja

in SOBNEGA SLIKARJA, ki je neoznačen ter v teh strokah popolnoma izvežban, proti stalni mesečni dobro plačani namestitvi. Prednost imajo oni, ki razumejo tudi barvanje in lakiranje vozov. Opravljal bo zgoraj navedena opravila izključno le pri mojih stavnih in mojih podjetjih. Stanovanje in hrana v hiši. Ponudbe na: A. KAJFEZ, Kočevje. 4408

Parcela

v lepi legi SE PRODA pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe pod »Cena 60 Din/4360« na upavo »Slov. Narod«. 4072

Dvokolesa. motorji,

OTROŠKI VOZIČKI, ŠIVALNI STROJI, PNEUMATIKA NA DEBELO IN DROBNO POCENI. »TRIBUNA«, tovarna dvokoles, otroški vozički in delov. Ljubljana, Karlovska c. 4. 3611

ISCENO TREZNEGA, DE LAVNEGA SAMSKEGA

paradnega kočijaža

(tudi za štirivprego). Plača 50 dinarjev dnevno, ena letna, ena zimska obleka, en par čevljev. Potni stroški se povrnejo. — Pisemno javiti: Uprava općinskega groblja. — Split. 4029

Išče se kurjač

pri okrogli peči v opekarni 4331

Išče se kurjač

pri okrogli peči v opekarni 4331

Išče se kurjač

pri okrogli peči v opekarni 4331

Išče se kurjač

pri okrogli peči v opekarni 4331

Išče se kurjač

pri okrogli peči v opekarni 4331

Išče se kurjač

pri okrogli peči v opekarni 4331

Išče se kurjač

pri okrogli peči v opekarni 4331

Išče se kurjač

pri okrogli peči v opekarni 4331

Išče se kurjač

pri okrogli peči v opekarni 4331

Vreče,

RABLJENE IN DOBRO OHRANJENE — KUPIM. Jos. BAHOVEC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 7. 410

Trgovska hiša

in industrijskem kraju na Štajerskem radi boleznih za predvneto valutno ceno »NAPRODAJ. Hiša je pripravljena za vnetogovca za vsako obrt. — Naslov pove uprava lista. 4071

250.000.— Din posojila

ali več. IŠČE DOBRO VPELJANO TRGOVSKO IN TOVARNIŠKO PODJETJE proti 20% obrestim in intabulaciji. — Ponudbe pod »Nujno posojilo« na Anončni zavod Drago Beseljak in drug. Ljubljana, Sodna ulica 5. 4308

»DIAMALT«

Pozor pokli »DIAMALT« tovarne Hauser in Sobolka, Dunaj-Stadlau, v predvojni kakovosti se zopet dobi pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo EDUARD DUZANEC, Zagreb Skladšče: Strossmayerova ul. 10. Za mesto Ljubljano dobi se »DIAMALT« v pekarni VILJEM BIZJAK, Gospodarskega ceste 7 po originalni tvorniški ceni. 3123

OTROŠKA NOKA

»VITAL«

OTROŠKA NOKA

»VITAL«

OTROŠKA NOKA

»VITAL«

OTROŠKA NOKA

»VITAL«

OTROŠKA NOKA

»VITAL«

OTROŠKA NOKA

»VITAL«

OTROŠKA NOKA

»VITAL«

Čebulček

NAM PREOSTAJA ter ga nudimo po znatno nižnji ceni. Trgovina s semeni SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 4072

Iščem stanovanje

ZA TAKOJ. Veliko, svetlo, solčno, s kopalnico, električno lučjo v sredini mesta. Plačam do 15.000 Din letno. — Ponudbe pod »Inženjer/4340« na upravo »Slov. Narod«. 4072

Tri deklice,

doma z dežele, ki so dovršile osemrazredno ljudsko šolo z dobrim uspehom. ZELE VSTO-PITI KOT UČENKE V KAKO TRGOVINO z vsi oskrbo v hiši. Učenje namesto treh, pet let. — Ponudbe pod »Pet let/4407« na upravo lista.

Samo 50 Din

par ženskih čevljev

KENDA

Mostal trg 17.

BLUZE

najnovejša, izredno nizke cene. Francoski RIPS, PLATNO, ETAMIN, BATIST, FOURLARD-SVILA, OPAL-BATIST za damsko obleko. Srečko Vrščič, 3. Selenburgova ulica. Prosim, ogledajte si izredno nizke cene!

Izprašan strojnik,

jugoslovanski državljani. Izkušen strojni ključavničar in strugar, z elektr. strokovnim znanjem, nprako s ravnanju Dieselmotorjev, s strokovno izobrazbo, ZELI PREMENITI SLUŽBO. Prevzame tudi vodstvo reparaturne delavnice (samostojno mesto zaželeno). — Naslov pove uprava »Sl. Nar.« 4327

Strešno lončarstvo prvovrstno

Kontinental (Kontinentallederung) dobavlja takoj v vsaki množini najceneje Jos. R. Puh, Ljubljana, Gradaška ulica 22. Telefon 513.

Velika zaloga porcelana.

Emajlirana in luksuzna posoda. Priporoča se Ana Kus

V najem se odda klet
na Rinski cesti. — Naslov
pove uprava »Sl. Nar.«. 4246

Šestsedežni AUTO,
izvrsten motor in dober gu-
mi (v Mariboru) SE TA-
KOJ POCENI PRODA. —
Naslov v anončni pisarni
Ivo Sušnik, Maribor, Slo-
venska ulica 15. 4484

ISČEJO SE
trgovski potniki,
ki potujejo stalno po Sloveniji
v svrhu razpečavanja različnih,
obče potrebnih predmetov.
Vpraša se v trgovini Viktor
Bohinec, Ljubljana, Dunajska
cesta 21. 4440

Trgovsko strokovno
naobražen

tajnik

se potrebuje za vodstvo pi-
sarne gremija trgovcev Celje in
okolica Celje za čimprejšen na-
stop. Ponudbe na načelstvo gre-
mija trgovcev, Celje. 4430

Sanatorij in oddihališče
(Erholungshelm)

dr. Pečnik v Rogaški
Slatini — Sečovo.

Da se omogoči pacientom, bolnim na
notranjih boleznih, kakor tudi vsem, ki
so odpočitka potrebni, pri primernih
benah, izvrstni hrani in krasni legi bi-
vanje in zdravniško zdravljenje. Pro-
spekt gratis. Mastline (Maschinen) z
žalnim kuram (Liegekuren), diete kure,
solne kure pozimi in poleti, vodozdra-
vitve, terenske kure, t. t. d., t. t. d.

Gospodična,
perfektna korespondentinja, z
znanjem slovenskega, nemške-
ga in italijanskega jezika, večja
stenografija in strojeopisja, SE
SPREJME. — Ponudbe pod
»Energična/4487« na upravo
»Slov. Naroda«.

Proda se radi selitve
DOBRO IDOČA TRGOVINA
Z MESANIM BLAGOM IN
TRG. INVENTARJEM. Tr-
govski prostori in stanovanje
tako na razpolago. — Pisme-
ne ponudbe naj se pošljejo na
upravo »Slov. Naroda« pod
»Dobra kupčija/4400«.

Na prodaj
osebni avto

Hesselsdorfer
14/45 PH, 6 sedežev, in 1 mali
avto Fiat 8/12 PH, 3 sedeže in
še 1 sedež za silo. Oba avta sta
lepa, malo rabljena in zelo po-
ugodni cen. — Poizve se pri L.
Železnik, avtogaraža, Ljubljana,
Sp. Šiška, Celovška cesta 21, v
bližini pivovarne »Union«. 4436

Hiša

enonadstropna, za vsako obrt pri-
pravna, blizu glavnega kolodvora
v Mariboru, električna moč in
luč, vodovod, velik vrt za zelenjavo,
se za Din 188.000 takoj proda.
Stanovanje tako na razpolago. —
Natančnejša pojasnila daje lastnik
Frano Marinič, trgovec v Ma-
riboru, Kacijančeva 17. 4435

Zahvala.

Za nebroj dokazov sočutja ob priliki izgube
našega iskreno ljubljenega soproga, očeta, brata, zeta,
svaka, strica, gospoda

Jvana U. Rožmana

poročnika

Izrekamo tem potom vsem našo najglobljejo za-
hvalo, osobito p. n. častniškemu zboru s komandantom
dravske divizije g. pukovnikom Mil. A. Vučkovičem
osobito g. starosti Sokola za iskreni poslovljeni govor
ob odprtem grobu, požarni brambli in gg. pevcev v
Krškem, dalje sorodnikom, prijateljem in vsem dru-
gim, zlasti tudi onim, ki so nepozabno rajno tolažili
nega za spremstvo na njegovi poslednji poti.
Vsem še enkrat najlepša zahvala!

Žalujoči zaostali.

Zahvala.

Za obile dokaze srčnega sočutja povodom pre-
rane smrti naše ljubljenice sestre oziroma svakinje in
tete, gospe

Amalijske Jugovič roj. Papež

posestnice v Krškem

kakor tudi za častne spremstvo na zadnji poti, za
poklonjeno krasno cvetje in ganljive žalostinke izre-
kamo svojo najprisrčnejšo zahvalo narodnim društvom,
osobito g. starosti Sokola za iskreni poslovljeni govor
ob odprtem grobu, požarni brambli in gg. pevcev v
Krškem, dalje sorodnikom, prijateljem in vsem dru-
gim, zlasti tudi onim, ki so nepozabno rajno tolažili
v njeni dolgotrajni bolezn.

V Ljubljani, dne 26. aprila 1923.

Žalujoči sorodniki.

Zahvala.

Vsem, ki so nas ob priliki prebriske izgube našega
dobrega sina, brata in strica, gospoda

Emila Gmeinerja

tolažili oz. za vse nam dole izreke iskrenega sočutja in daro-
vane vence izrekamo najprisrčnejšo zahvalo.

Posebej pa se zahvalujemo preč. duhovščini, Sokolu
Radeče, požarni brambli Radeče in Loka, županstvu, pevsko-
mu društvu »Kum« za prekrasne žalostinke, lovskega dru-
štva Radeče, šolskemu vodstvu Radeče-Zidanmost, orožni-
štvu, uradnikom juž. želez. Zidanmost in g. R. Estu za nje-
govo požrtvovalno uslužnost in podporo ob sprevodu.

PRODA SE
šest stavbnih parcel
od 400 do 700 m² po 30 di-
na-jev kvadratni meter. —
Naslov pove uprava lista. 4259

V. bližini vagonala Bleiweis-
we in Rimske ceste
**SE ISČE FINA OPOL-
DANCA IN VEČER-
NA HRANA.**
Naslov pove uprava lista. 4492

Sprejemam
vsakovrstne slavnike v mo-
derno preoblikovanje, bar-
vanje in beljenje. Novi zelo
nizko cenol
J. STEMBERGER, Dunaj-
ska cesta 9. 4422

Kupim KOLO
(dobro ohranjeno) za 10 let-
nege dečka. — Ponudbe z
označbo cene in znamke na:
Aloma Company, Anončna
družba z o. z., Ljubljana,
Kongresni trg 3. 4474

ISČEM
spretnega žagarja
ZA ŽAGO na dva lista
in cirkularno. Plača po do-
govoru; nastop takoj.
ALOJZIJ STROJ, Zapuže,
Begunje pri Lescah. 4479

Vinarnica
v sredini Gradca se z inven-
tarjem, event. stanovanjem
PRODA radi selitve. Na
razpolago zakupniki za vi-
narnico. — Dopisi pod: »Schr.
Preiswert 2804« na Annon-
ce. Etpeid, Rasberger, Gras 1. 4480

PRIMOREC srednjih let, bivši
trgovec z mešanim blagom,
prevzame zastopstvo
ZA SLOVENIJO, oziroma z
zalogo v Celju, rentabilnih
predmetov (tudi tehnične ali
podružnice). Položi jamstvo. —
Lokal na razpolago. Prva refe-
rence. — Ponudbe pod »Za-
stopnik/4423« na upravo lista.

ISČE SE
strokovni družabnik
z večjim kapitalom za ustano-
vitev obsežne prvovrstne meš.
trgovine na deželi. Vse ugod-
nosti takoj na razpolago. Agilni
imajo prednost. — Ponudbe
pod »Kapital/4473« na upravo
»Slov. Naroda«.

Rabljeni in generalno
reparirani

stroji

Parni stroji
Dieselmotorji
Motorji na surovo olje
Stroji za strojarne in
obdelovanje lesa in
kovin
Mlinске naprave, vse
garantirano obrata
zmožno.
Zelo ugodne cenol
Vprašanja na an. zavod »Apollo«,
Ljubljana, Stari trg 19 II.

Moške srajce

bele in v modnih barvah, vsko-
vrstno perilo za dame in otroke,
le prvovrstno domače delo, kupite
najceneje edino pri trdnici

F. in J. Gorčar

»Pri Ivanki«,

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29.

100.000

do 200.000

dinarjev

obratni kapital

proti popolnemu jamstvu išče za

izvršitev večih naročil dobro vpe-

lano tehniške podjeje z

velikim dobičkom. Udeležba mo-

goča. Pismene ponudbe na upravo

Slov. Naroda pod »Stroj-elek-

trična družba 4469«. 4469

100.000

do 200.000

dinarjev

obratni kapital

proti popolnemu jamstvu išče za

izvršitev večih naročil dobro vpe-

Proda se KLA VIR
(dobro ohranjen). — Cena
5000 Din. — Naslov pove
uprava »Slov. Nar.«. 4457

Skladišče,
(dva prostora) suho, svetlo, ca.
60 m² površine, pripravno ev-
za stanovanje, SE ODDA V
NAJEM. Več se izve v pisarni
Accetto, Tabor 2. 4460

Konjske salame
in suho meso najboljšje kva-
litate priporoča konjski mesar
RUDOLF PUSNIK, Rimska
cesta — Tržaška cesta Ljub-
ljana. 4381

Proda se HIŠA
z vrtom v Novem mestu 21.
— Več se izve pri M. Ko-
man, Slovenska ulica 6, Ma-
ribor. 4471

Med naprodaj!
Imam 700 kg najfinejšega
istočnega medu naprodaj.
Cena 25 Din za kg. — Me-
tika šte. 25. 4429

Stanovanje!
Dve manjši stanovanji se
zamenjam za eno večje
v Ljubljani ali v kakem dru-
gem mestu. — Ponudbe pod
»Maj/4417« na upravo lista.

Proda se hiša,
hlev, vrt, gozd pri Radovlj-
ci za 25.000 Din, ter skoraj
NOVA KOČIJA za 6000
Din. — Naslov pove uprava
»Slov. Naroda«. 4419

Gdčna. magistra
(ali magister) SE SPREJME
TAKOJ ALI POZNEJE. —
Ponudbe z navedbo plače poleg
prostega stanovanja, hrane in
perila na lekarnarja G. PRO-
CHE, BRČKO, Bosna. 4461

Išče se obratovodja
ZA VELIKO PARNO ŽAGO,
popolnoma več v lesni stroki.
Poleg plače še stanovanje, kur-
java in razsvetljava. Nastop
takoj, najkasneje pa s 1. junij-
em t. l. — Naslov pove upra-
va »Slov. Naroda«. 4426

Kdor si želi pri solidni trd-
ki nabaviti okusno
pohištvo

po nizkih cenah — tudi na
obroke — naj pošlje svoj
naslov na upravo lista pod
»Pohištvo 4428«.

KUPUJEMO STALNO V
VSAMI MNOŽINI
HRASTOVE IN
JAVORJEVE HLODE.
Ponudbe je poslati na »Dra-
ga«, lesna trgovska in indu-
strijska družba z o. z. Ljub-
ljana, Jeranova ul. 14. 4444

Svoje
stanovanje

4 sobe, poselska soba, kopalnica,
elektr. luč itd., v najlepši legi v
mestu, bi zamenjal za 2 sobi
in kuhinjo proti visoki nagradi
takoj. Ponudbe pismeno pod »Le-
po stanovanje 4475« na upravo
Slov. Naroda. Event. bi se mi mo-
rala odkupiti jedilna soba. 4475

Moške srajce

bele in v modnih barvah, vsko-
vrstno perilo za dame in otroke,
le prvovrstno domače delo, kupite
najceneje edino pri trdnici

F. in J. Gorčar

»Pri Ivanki«,

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29.

100.000

do 200.000

dinarjev

obratni kapital

proti popolnemu jamstvu išče za

izvršitev večih naročil dobro vpe-

lano tehniške podjeje z

velikim dobičkom. Udeležba mo-

goča. Pismene ponudbe na upravo

Slov. Naroda pod »Stroj-elek-

trična družba 4469«. 4469

100.000

do 200.000

dinarjev

obratni kapital

proti popolnemu jamstvu išče za

izvršitev večih naročil dobro vpe-

Prodajalka
ZA MODNO TRGOVINO
SE TAKOJ SPREJME. —
Kje, pove uprava lista. 4477

Sprejemem takoj
SEST DOBRIH STAVBNIH in
DVA POHISTVENA MIZAR-
JA. — FLORIAN STRAUSS,
TUZLA. 4462

Smoking-obleka,
nova, za velikega slokega
gospo-ja, SI PRODA. —
Naslov pove uprava lista. 4486

Suhe hruške,
maslovnice, prvovrstno bla-
go razpošilja samo na veliko
tvrdka M. SBIL, Mokronog.
4478

Pes-doberman,
odlikovan, črn, jako lep.
čistokrvne pasme, SE
UGODNO PRODA. — Na-
slov pove uprava lista. 4470

Kupim akumulator
za električno luč (220 Volt).
— Ponudbe na upravo »Slo-
venskega Naroda« pod Aku-
mulator/4450«.

Iščem šoferja,
kateri bi bil uporaben tudi
v trgovini. — Ponudbe na:
Viktor BOHINEC, Ljub-
ljana, Dunajska c. 21. 4439

Hiša v Celovcu
SE PRODA ALI ZAME-
NJA ZA DRUGO V SLO-
VENIJI. — Naslov pove
uprava »Slov. Nar.«. 4433

Mehlovano sobo
ODDAM s 1. majem DVE-
MA GOSPODOMA, ki sta
čez dan odsotna. — Strel-
ška ulica 10/1 (vpraša se od
12. do 15. ure). 4468

Sprejme se
DOBRA IN POSTENA KU-
HARICA, katere je vajena sa-
mostojnega vodstva gospodinj-
stva. Plača po dogovoru.
Kavarna »MERKUR«, Ljubljana,
na Židovska steza 4. 4402

Proda se motor
za vrtilni tok, 50 perijod, 220/
380 voltov, 22 Kw. ALI SE
ZAMENJA ZA MOTOR iste
napetosti 4 do 5 Kw. in z do-
plačilom. Motor se lahko ogleda
v obratu. — Pojasnila daje
Elektrana v Škofji Loki. 4431

Enodružinska hiša
s sadnim vrtom na soln-
nem kraju SE PO ZMERNI
CENI PRODA. Vodovod v
hiši. — Naslov pove uprava
»Slov. Naroda«. 4418

50.000 dinarjev
ali več išče prvovrstno pod-
jetje proti dobri varnosti in
20% obrestim. — Ponudbe
pod »Prvovrstno/4467« na upra-
vo »Slov. Naroda«.

150.000 Din posojila
ISČE PODJETJE na vknji-
bo in proti 20% letnim obre-
stim. Ponudbe na »Prvo Ju-
goslavensko gradilišče Ca-
maca, Brodarska Agencija,
Brod na Savi. 4472

Zastopstvo
Standard Oil Comp.
of Jugoslavia

Strojna olja vseh vrst
Cilindrska olja
Auto olja v puntah in sodih
Pilnove olje v železnih so-
dih in cisternah

Tovarna mast v sodih od
50—200 kg
Kolomaz za žel. vozitke
v sodih od 25—200 kg
Benzol v železnih sodih
Metalurid à la Klingert
Gum. masline

vedno na zalogi.

A. Lampret,

Ljubljana

Krakov trg 10. Tel. 247.

100.000

do 200.000

dinarjev

obratni kapital

proti popolnemu jamstvu išče za

Soba za pisarno
SE ISČE. — Naslov pove
uprava »Slov. Nar.«. 4451

Mehlovana sobica
na periferiji mesta SE OD-
DA TAKOJ. — Naslov po-
ve uprava lista. 4453

Naprodaj ste dve vili
z opravo, sadnim in sočiv-
nim vrtom blizu kolodvora
v Rogaški Slatini. — Naslov
pove uprava lista. 4448

Po ugodni ceni SE PRODA
nijava v Spodnji Šiški
v obsegu 1028 m², zelo pri-
pravna za zidanje dveh ali
treh hiš. — Naslov pove upra-
va »Slov. Naroda«. 4420

Naprodaj je posestvo,
(28 johov zemlje, travniki, 3
lepih gozdov) — oddaljeno
eno uro od Rimskega toplca. Vo-
da pri hiši: vse v dobrem sta-
nu. Zemlja rodovitna; redi se
šest goved. — Pojasnila daje:
hotel »Nova pošta«, Rimske
toplice. 4416

Inženjer arh.
z večletno prakso IŠČE
NAMESČENJE pri oddeljen-
stavnem podjetju kot pro-
jektant in konstrukter. —
Tozadevne ponudbe se pro-
si vpslati pod »Arhitekt
G/4452« na upravo lista.

ISČEMO spretnega in zanesljivega
zastopnika,
ki bi vzel na potovanja po Slo-
veniji s seboj tudi v vsaki hiši
potrebno h-anilo. — Ponudbe
pod »Gotov uspeh/4463« na
upravo »Slov. Naroda«.

PRODA SE
skoro nov vinski filter

Simplon II (Theo Seitz) za
polovično ceno. — Nadalje:
ena manjša vinska sesalka
s 15 m cevi in cementacijska
ura (kazalo o pretočeni mno-
žini). — Ogleda se pri L. Jaku,
Ljubljana, Slomškova ulica 31.
4493

Brez lis, ne vlečelo
na črno ali modro
čisto bela

izdelulem pod lamstvom

„VITRUM“ Novi-SAD III, Futoški put 48

100.000

do 200.000

dinarjev

obratni kapital

proti popolnemu jamstvu išče za

izvršitev večih naročil dobro vpe-

lano tehniške podjeje z

velikim dobičkom. Udeležba mo-

goča. Pismene ponudbe na upravo

Slov. Naroda pod »Stroj-elek-

trična družba 4469«. 4469

100.000

do 200.000

dinarjev

obratni kapital

proti popolnemu jamstvu išče za

izvršitev večih naročil dobro vpe-

lano tehniške podjeje z

velikim dobičkom. Udeležba mo-

goča. Pismene ponudbe na upravo

Slov. Naroda pod »Stroj-elek-

trična družba 4469«. 44

Kritičen moment sovjetske vlade.

Iz poročil, ki prihajajo iz sovjetske Rusije, bi se dalo sklepati, da se bliža sovjetska vlada po petletnem obstoju resni notranji krizi. Orožje, s katerim jo se borili boljševiki proti zunanemu sovražniku — takozvani inozemski buržuaziji, se je v zadnjem času nekoliko skrhalo in mogoče je celo, da izborni organizirani aparat vohunstva in propagande v drugih državah popolnoma odpove svojo službo. Bogastvo, ki ga je imela država v gotovini in blagu, je izčrpano, cerkvene dragocenosti so izgubile breg sledu in tako težko pričakovane uspeha. Potrebnost narodnih mas, ki jim komunistični gesla in obljube glede svetovne revolucije do danes še niso rodile vsakdanjega kruha, prikipa do vrhunca in če bi sovjeti ne imeli opraviti z nekulturnim, do skrajnosti depimiranim in vsakega prelivanja krvi sitim ljudstvom, bi jim bila morda že odbila zadnja ura. Tako pa se drži še dokaj krepko in kakor vse kaže, sami niti ne premišljajo, da bi zlezli s svojih stolčkov. Kaj je tista magična sila, ki jih drži na površju, čemu trpi narod vlado, o kateri je splošno znano, da je prišla na krmilo s pomočjo strojnega in topov, na to vprašanje je težko odgovoriti. Mnogi mislijo, da je kriva z ene strani politična nezrelost in povojna izmučenost ruskega naroda samega ter nasilje, kršitev elementarnih državljanov pravic in sistematično teptanje svobodnega mišljenja, z druge pa slabost in omahovanje Evrope, ki ima polno glavo skrbi za svoje razmere in se ne zmenja bogve kaj zato, kar se godi v Rusiji. Vse to je res in morda je treba samo še pripomniti, da imajo v ruski revoluciji svoje prste posledice svetovne vojne in pa nekatere velesile, ki jim močna Rusija ni bila nikoli po volji. V današnjih časih pa bi jim utegnili biti celo nevarna. Komunistem na zapadu je v zadnjih dveh letih tako nazadoval, da je pričakovane kakega komunističnega puča docela neutemeljeno. Evropa noče iz dežja pod kap, delavske mase zapadnih držav so se na ruskem primeru prepirale, da je bolje držati vrabca v rokah nego loviti goloba na strehi. Kar je bilo in še obstoja komunističnih organizacij izven Rusije, so s svojim destruktivnim delovanjem izgubile zaupanje delavstva in z malimi izjemami danes ne igrajo v političnem življenju nobene odločilne vloge. Okupacija Poruhija, od katere so si obetali ruski, pa tudi evropski komunisti toliko koristi, je dokazala, da je misel o svetovni revoluciji sedaj manj upravičena kakor je bila tik po svetovni vojni. Da so sovjeti računali s pomočjo proletarijata premaganih držav, zlasti Nemčije in da je bilo njihovo najbolj privlačljivo geslo mir brez aneksij in kontribucij, brez premaganih in zmagovalcev, to je splošno znano. Povojni dogodki so pa dokazali, da bi bilo to geslo dobrodošlo premaganim narodom, nikakor pa ne onim državam, ki so za zmago žrtvovali neizmerna bogastva in milijone človeških življenj, ki tvorijo danes večino in imajo v tem oziru tudi nevtralne narode na svoji strani.

Dokler verjetnost dejanske pomoči od zunaj ni bila tako minimalna kakor je danes, so imeli sovjeti v rokah zanesljivo agitacijsko orožje, s katerim so pobijali nezadovoljstvo v revolucionarni vrtnice potegnevanj mas. Potrpite, ne obupavajte, zdaj, zdaj nam sežejo v roko delavci zapadne Evrope in konec bo naše bede. Tako so boljševiki govorili narodu, kadar je mrmral in to je po navadi pomagalo. V tem oziru so ruske mase otročje naivne. Od početka revolucije do danes so nasprotniki komunizma upali, da jih bodo rešile druge države, njegovi pristaši so pa zidali zlate gradove v oblakih revolucionarnega gibanja na zapadu. Prvim so dajali boljševiki tečno hrano v obliki čezvračke in dokaz brezobzirne justice, druge pa so tolažili z obljubami in pogosto porjenim poročili o tem, da je svetovna revolucija že na pragu. V obeh slučajih je lek seveda učinkoval. Zanimivo je dejstvo, da se aparat sovjetske justice silno barometrično ravna po pritisku notranjopolitične atmosfere in da čezvračka razgraja samo takrat, kadar vlada komunistične stranke čuti, da se ji majo tla pod nogami. Od lanskega procesa proti socializmom, čigar izid pa ni bil tako strašen kakor bi bil v začetku revolucije, je ruska giljotina večinoma počivala. V zadnjem času pa se znova začneja njeno delovanje. Usmrtitev katoliških duhovnikov, ki lahko rodi za soviete usodopolne posledice, je dokaz, da se je komunistična revolucija začela zopet obračati v nasprotni smeri, da je notranji položaj Rusije začel na ono kritično polje, ki ga ob vsaki priliki argumentirajo teroristični akti. Evropska javnost, zlasti Poljaki in Vatikani, se je zganila in odločno protestira proti smrtni obsodbi. Seveda so mnogi pozabili, da je ista javnost uporno molčala takrat, ko je čezvračka morila mnogobrojne pravoslavne duhovnike in pripadnike tujih držav, posebno naše in Češkoslovaške. Ti procesi stvarno ne bodo ničesar izpremenili, kvečjemu lahko povzročijo diplomatske zapletitve med Poljsko in Rusijo. Zato pa bo mo-

ralni učinek tega zverstva tem večji. Blokada, ki duši soviete že pet let, se bo nadaljevala še z večjo odločnostjo in pereče vprašanje njihovega priznanja bo zopet položeno ad calendas graecas. Tudi pomoč v hrani in obleki ki so jo pošiljale gladojučim različne dobrotelne korporacije, med katerimi se je posebno odlikoval rimski papež, lahko v očigled to krivolonočnosti preneha, dasi narod kot tak v tem slučaju ne nosi neposredne odgovornosti.

So pa še druga dejstva, ki pričajo, da se sovjetska vlada bliža kritičnemu momentu. Na jugu države se vedno bolj množe nemiri, v centralnih mestih se polnijo ječe s politično nevarnimi osebami, v obliki koncesij se pojavlja na polju narodnega gospodarstva inozemski kapital, ki izpodriva kolektivna sovjetska podjetja. Življenje je prisililo komunistične teoretike, da so krenili od kolektivizma nazaj k individualizmu. Poleg tega pa leži na smrtni postelji mož, ki je revolucijo začel in vodil v najtežjih časih. V osebi Ljlenina je imela ruska komunistična stranka ne samo najbolj genialnega, marljivega in treznega voditelja, marveč tudi nekaj simbol svoje slege, moči in bodočega uspeha. Ni čudno, da je njegova bolezen povzročila toliko šuma, da so izgubili sovjetski politični krogi glavo in še danes ne vedo, kaj bodo počeli v slučaju, če Ljlenin umrje. Sedanji teroristični akti so brez dvoma v tesni zvezi s to nevarnostjo, ki je celo boljševiki ilisti ne taje. V konsolidiranih državah bi smrt uglednega politika za notranji položaj ne imela posebnih posledic, tam pa, kjer mora v vseh šolah in javnih lokalih viseti njegova slika, kjer so njegove besede peljale na barikade tisoče delavcev in kmetov, kakor je bilo v Rusiji, lahko postane ta izguba usodopolna. Komunistična stranka že davno ni več enotna. Skrajno levo krilo, ki je proti vsakemu popuščanju, zahteva strogo komunistični družabni red in bi bilo v ugodnem trenutku celo pripravljeno na agresivno politiko napram Evropi, se bori z bolj zmernim desnim krilom, ki se zaveda, da bo uspeh revolucije odvisen od dejanskih razmer in da ni mogoče doseči to, kar je bilo obseženo v prvotnem programu. Ljlenin spaja s svojo avtoriteto ta dva tabora in njegova smrt lahko povzroči razpad komunistične stranke. Položaj na zapadu, kjer bo komunizem pešal tem bolj, čim bolj se bo boljšalo gospodarsko stanje in razmere v Rusiji sami govorijo za to, da se bližajo za sovjetsko vlado resni časi.

Jugoslovenci na hotelirskem velesleimu v Pragi.

Dne 7. in 8. marca t. l. se je vršil v Pragi hotelirski velesleim, ki so ga posetili mnogobrojni gostje od vseh stran. V Pragi so s posebnim veseljem pozdravili udeležbo hotelirjev in restavratevov iz Jugoslavije: g. Anton Koritnik iz Ljubljane, Guro Valljak in Bogumir Slahta iz Maribora, Anton Tonejc iz Zidanega mosta, Milan Martinović, nadalje g. Majdič iz Celja in g. Frankl s soprogo iz Beograda.

Dne 5. marca popoldne smo zapustili Jugoslavijo ter prispeli že drugo jutro 6. marca okoli 7. ure zjutraj na Wilsonov kolodvor v Prago, kjer nas je pričakoval odbor hotelirskega sejma. Prirčno smo bili sprejeti. Po kratkem odmoru v hotelu Beranek so nas člani komiteja peljali v mesto na ogled praških znamenitosti. Popoldan se je vršil ob številni udeležbi zbor Saveza hotelirjev in trgovskih zbornici. Predsedoval mu je, znani po svojih sposobnostih in vrlinah, zvržen predsednik g. Alois Junger, ki je prirčno pozdravil goste, osobito Jugoslovane. Odgovoril mu je v lepih besedah g. Milan Martinović iz Celja.

Tajnik Saveza g. Šroubek je v svojem govoru prav podrobno obrazložil vse težkoče hotelirske in gostilničarske stroke. Povdarjal je pomen in gospodarsko važnost organizacije in njenih priredb, osobito hotelirskega sejma. Za njim je govoril narodni poslanec g. Petrovický, ki je med drugimi povdarjal veliko važnost hotelirskega in gostilničarskega stanu za državo. Država ne dobiva od gostilničarskega obrta samo velikih dohodkov, marveč je treba vpoštevati tudi lepe lokale, ki služijo v okras vsakega mesta. Posebno je omenil točnost in disciplino na tem občnem zboru ki je pokazal, da je organizacija na svojem višku.

Zvečer so nas bratje Čehi povabili na skupno večerjo v hotel »Zlata Husa«. Hotel je s svojimi krasnimi lokali, izborno kuhinjo in vzorno postrežbo napravil na nas najboljše vtis. Večerjali smo v dvorani »Myslivna«, ki je opremljena v lovskem stilu. Pri večerji je imel lep govor zvezni tajnik g. Šroubek. V imenu prisotnih Jugoslovanov sta izpregovorila g. Bogumir Slahta in Guro Valljak iz Maribora. Razvila se je prav živahna zabava ob izvrstni godbi finnega salonskega orkestra.

Naslednji dan 7. marca smo bili povabljeni na uradno otvoritev hotelirskega velesleima, ki se vrši pod protektoratom trgovskega ministra g. Novaka v obč. posvetovalni dvorani. Razum mnogostevnega domačega občinstva so bili prisotni delegati iz skoro vseh evropskih držav. Zbor je otvoril župan mesta Praga g. dr. Baxa s krasnim nagovorom. Za njim sta govorila trgovski minister ter predsednik praškega velesleima g. Boháč, ki je naglašal gospodarsko važnost te prireditve. Zahvalil se je v imenu saveza predsednik g. Junger. Po otvoritvi smo šli na razstavišče na Žofinske in Strelečke otoke, kjer je bilo vse izjemno pripravljeno. Razstavljeni so

bili vsi predmeti od najmanjšega do največjega, ki so potrebni v gostilniški in kavarniški stroki. Posebno pozornost je vzbudila velika, kompletno urejena kuhinja, opremljena z najmodernejšimi predmeti. Popoldne smo se odpeljali z avtomobilom v Melnik, ki je oddaljen kakih 40 km od Praga, na posestvo kneza Lobkovic, kjer nam je g. upravitelj tega posestva s posebno ljubeznivostjo razkazal velikanse šampanjske in vinske kleti.

Naslednjega dne smo si ogledali hotelirski sejem, po obedu pa podjetja g. Beranek, ki so zelo obsežna ter okusno in strokovno urejena. V podjetjih se nahajalo okoli 50 raznih oddelkov, urejenih za prodajo raznih živil. Posebno pozornost je vzbujal mesni oddelek z ledenicami, v katerih se je nahajalo nad 500 kosov zaklane živine in ogromne količine mesa. Podjetje, katero vodi z obudovanja vredno strokovno spretnostjo g. Beranek sam, ima 300 uslužbencev raznih strok. Pričel je delati z malim in prav skromnim obratom ter se s svojo agiliteto in delavnostjo po mnogih letih povzel do današnjega velikega obrata.

Dne 9. marca dopold. smo si ogledovali natančneje mesto. Popoldne smo se odpeljali v Praški sanatorij, kjer nam je ob tej priliki ravnatelj razkazal ves sanatorij. Praktična in krasna uredenost te institucije nas je naravnost očarala.

V nedeljo 11. marca popoldne smo posetili skupno z odborom zveze hotelirjev v Pragi vzorčni velesleim, ki se je ta dan otvoril. Žal da je ravno ta dan precej nagajalo deževno vreme.

Drugo jutro smo zapustili Prago in se napotili v Češke Budejovice, da si ogledamo znano pivovarno. Presenetila nas je uredenost in polnost velikanskega podjetja ter izvrstna kvaliteta piva. Istega dne popoldne smo se napotili v Hluboko, da si tam ogledamo krasoto gradu Schwarzenbergov. Pred odhodom na kolodvor je g. Guro Valljak pozdravil v slovo vse prisotne zlasti župana mesta g. Oto Svoboda, ki se mu je zahvalil, izražajoč simpatije in željo za čim hitrejšo in trajno zvezo med Čehi in Jugoslovenci. Nato smo skupaj zapeli »Hej Slovani!« ter se bratsko poslovili.

Poset praškega hotelirskega sejma je bil za nas velikansega pomena. Ne le, da smo spoznali delavnost in pomen svojih kolegov, marveč nam bo priredba služila kot vodnica za nadaljno delovanje in napredovanje v naši stroki, ki je danes pri nas še zelo pomanjkljiva. Dosti je še treba storiti, da dosežemo oni višek, na katerem so že naši češki kolegi.

Obenem smo s tem izletom storili prvi korak za zblizanje in utrditev ožjih stikov med češkim in jugoslovenskim narodom.

Žal, da se letos vslavlje neugodnih razmer ni moglo udeležiti sejma večje število Jugoslovanov. Želimo pa, da se vabilu hotelirskega velesleima v prihodnjem letu odzove čim več udeležencev.

S posebnim hvaležnostjo se spominjamo vseh g. kolegov, ki so nam ves čas posrečali požrtvovalno in ljubeznivo ter pripomogli do tako popolnega uspeha.

Češkoslovaško vojaštvo in Francija.

Iz Pariza javljajo, da obišče maršal Foch v kratkem Prago, da si pred vsem ogleda češkoslovaške legije, ki so se borile pod njegovim poveljstvom za časa svetovne vojne na francoskem bojišču, pa tudi na laški fronti in v Sibiriji.

Ob tej priliki piše pariški Figaro sledeče:

Francija sledi z najživahnejšo simpatijo trudopolnemu stremeljenju tega malega, a junaškega naroda v srednji Evropi, ki si je znal ohraniti svoje življenje pod stoletnim habsburškim jarmom in se dvigniti na višino civilizirane sveta, takoj, ko je postal svoboden, in ki se je tako pokazal vrednega, da živi, s tem, da si je sam opomogel in s tem, da vstrahuje mogočne sode, ki preže nani.

Nova država, ki se je začela zidati na ruševinah starega cesarstva, je bila takoj v začetku od mnogih strani ogrožena. Socijalne težave v notranjosti, grožnje zavidnih in lakomnih sosedov od zunaj, slabe in še ne stalno določene meje. Potrebnost imeti armado, se je takoj pokazala vodilnim krogom in zgodovina jim bo hvaležna, da so popolnoma razumeli, kako vlogo igra in kakó mora biti organizirana.

Ni bilo lahko amalgamirati ostanke avstro-madžarske vojske, ki so se nahajali v deželi in raznovrstne elemente, ki so prihiteli iz vseh bojnih polj, ko se je razkidal smodnikov dim. Da se vse to zvari v enoten blok, je bilo treba izvežbanih vojaških organizatorjev, ki se niso dali oplašiti od lokalnih težkoč.

Češkoslovaška vlada je poklicala v deželo francoske inštruktorje, na čelo katerih je bil postavljen general Pellé, miren in pogumen vojak, eden najboljših generalov, ki jih je kdaj imela francoska armada.

Komaj je bil začel urejevati kadre, ko je ofenziva mađarskih boljševikov prekinila vse. Domovina je bila v nevarnosti. Vse je prišlo za orožje. V vsej naglici so se vrge češkoslovaške nepripravljene čete napadalcem nasproti. Bili so tedni nemirnega upanja... Ko bodo znane potankosti te vojne, res ne vem, kaj bo treba obzudovati, ali neupogljivo delavnost vlade ali junaštvo naroda in heroizem par Francozov, ki so se na čelu čet aktivno udeleževali bojev.

Po sklenjenem miru je bila francoska misija že v ozkem kontaktu s če-

tami; reorganizacija se je krepko nadaljevala in pokazala lepe uspehe leta 1921, za časa zadnjega poskusa cesarja Karla in pa lani, ko so se vršili veliki manevri.

General Pelléja, ki je bil prestavljen v Carigrad, nadomeščuje general Mittelhauser, tudi Francoz, ki je vodil boje na Slovaškem proti Mađžarom in se tam posebno odlikoval. Ta nadaljuje započeto delo. Vspehi so dobri. Oficijskih kandidatov za častniška mesta je bilo leta 1922. — 291; leta 1923. — 446. Na rezervne častnike se tudi ni pozabilo, inštrukcijska šola v Pragi šteje letos 1437 prostovoljnih slušateljev.

Splošno je danes češkoslovaška armada solidna enota, s katero je treba računati.

Kako je v Nemčiji?

Poročevalec beogradskega lista »Novo Vremja« opisuje razmere v Berlinu takole: Nemci imajo nekaj skupnega z nami (Rusi): pozno se zavedajo storjene neumnosti. Svoledno so v Nemčiji vse nezdore pripisovali inozemcem, ki so zapravljali tu dolarje, seveda zbog pravišnega kurza s precejšnjimi ugodnostmi. Začela se je histerika po listih. Zvišali so imozemcem davke. Sedaj je dosežen odtok švedskih kron in holandskih guldenarjev. Nemci zopet kriče. Trgovine, hoteli in drugi javni lokali so prazni. Obdavanje je doseglo v Berlinu čudovito višino. Pri zelo skromnih razmerah plačujem dnevno 750 mark davka za to, ker živim v zavetišču. Inozemci, ki stanujejo v bolj dragih hotelih, plačujejo dnevno za to srečo poleg še itak drage stanarine že 30—40 tisoč mark davka. Če se točno izračuna so morali pustiti tujci v januarju 1923, leta v Berlinu okrog 7 milijard mark. Naval inozemcev pa se je med tem časom znižal od 30% do 12%. Nemci že uporabljajo poseben izraz »Fremdenverschuechung«.

Nemci se nikakor ne morejo prilagoditi republikanskemu režimu. Vrš se borba z različnimi znamenji monarhije, dočim je sprejeta v novem grbu »svobodne države Bavarije« krona. Res je, da se to godi na Bavarskem in da se krona imenuje narodna. Socijalisti so se seveda prestrašili in se spominjajo besed nekega bavarskega ministra, ki je izjavil, da je cesarska krona v Nemčiji »zašla samo začasno«.

Pred kratkim so bili nemški republikanci upravičeno docela razkačeni. Kakor je znano, je novembra revolucija uvedla nacionalne barve — črno, rdečo, rumeno namesto prejšnjih — črne, bele in rdeče. Teh starih barv se krepko drže nacionalisti. Radi zastav se stalno dogajajo ulični spopadi. Prusko vrhovno administrativno sodišče je pred kratkim sklenilo priznati črno-beloredečo zastavo za zakonito in odredilo, da jo mora policija ščititi. Republikanci so strašno hudi na to odredbo in pravilo, da je s tem dovoljeno nositi tudi sovjetsko zastavo. Sicer pa so dosežaj sovjetske zastave nemoteno vihrale na ulicah Berlina in nihče jih ni motil. Mesto je polno govorice o Rusiji, kjer se je evidentno začel razpad. Zapravljanje denarja v restavracijah se med boljševiki agenti več ne opaža. Še ni dolgo, ko so spali ogromne vsote. Sedaj so slučaj, ko gost ne more poravnati svojega računa. Upravnik računa zveze med Moskvico in Berlinom je bil prisiljen zbog deficita v blagajni prodati od svojih treh avtomobilov dva. Glasilo »Nakanune« bo ustavljen. Tiskalo se je 5 tisoč izvodov, pa še ti se niso razprodali. Sloph pa je ta komunistični list malokdo čital in njegov vpliv je bil precej neznamenit. Zanimive stvari se dogajajo v nekem ruskem lokalu v Berlinu, kamor pogosto zahaja premožno občinstvo. Skoraj vsak večer zahteva kdo, naj orkester igra rusko himno »Bože carja hrani«. Pogosto zahtevalo to celo židje. Himno poslušajo stoje. Navzoči boljševiki zahtevajo »internacionalo«, toda orkester ne posluša. Igra »preobraženski marš«, ki ga spremljajo boljševiki s petjem »internacionala«, Ralska idila.

Razne stvari.

• Velik požar v Ameriki. Listi poročajo iz New-Yorka, da je požar v državi New-Yersey uničil 60 ha gozda, 33 hiš in eno cerkev.

• Rojstni mesec in značaj. Neki holandski list prinaša razpravo znanstvenika, ki trdi, da tudi rojstni mesec vpliva na značaj. V prvi vrsti velja to za ženske. V januarju rojena devojka postane dobra gospodinja. Malo je naklonjena melanholiji, ima pa dobro srce in smisel za enostavno in vkusno oblačenje. Žena, ki se rodi v februarju, je dobra soproga in majka. Obenem pa je kaj rada gizdava. Žena iz meseca marca se rada prepira. Dela veliko, toda brez posebne pozornosti. Zelo je koketna in troši veliko za obleke in klobuke. Tudi aprile niso kaj posebnega. Njihova inteligenca je omejena, poleg tega pa so še nestanovitne. Majski popki so ljubki, nežni in elegantni. Junjski cvetovi so strastni, vzljubljajo vse, kar pada v oči in se temu primeru tudi oblačijo. V juliju rojene devojke so vsikdar dobre volje in rade jedo slaščice. Ako je rojena v avgustu, tedaj je blaga in opočiča vsakemu. Ljubi pa razkožje in izživajoč nastop. V tem pogledu se razlikujejo od septembrijskih rojenk, ki so zelo prijazne in štedljive. Vendar se znajo tudi te okusno oblačiti. Oktoberske hčerke so v družbi zelo prilazne. Govore mnogo in brzo njihova fantazija nima meje ter se odlikuje s posebno veselostjo. So sladke, toda pri tem površne in lahkomiselne. Njihove novembarske sestrice so dobrega srca. Prav lahko se razpalijo in razburijo, dajo se pa tudi zelo hitro pomiriti. Kot gospodinjice niso kaj posebnega, ali so dobre majke. Decembarska žena družo osebo dražest z nenavadnim oblačenjem. Ljubi svilo in krzno, šminko in puder. Prav čisto povzroči propast svo-

jega moža. Po naziranju tega znanstvenika so žene iz januarja, maja, septembra in novembra simpatične, česar v enaki meri ni moči reči o ženah iz marca, aprila, junja in oktobra. Prav opasne so decembarske, ki umejo privlačiti moške strasti in ki jih nato s svojo razsipnostjo uničijo.

Danilo:

K petindvajsetletnici gledališkega inspicienta.

Kaj je inspicient?

Inspicient pri gledališču je neviden faktor, ki vse ve in vse zna, brez njegove volje ne pade ptica ne pero iz neba, on dirgira dež, grom in blisk, vsi elementi so mu pokorni. Igralci se morajo pokoravati njegovemu pozivu in zato tudi mnogokrat prihajajo prepozno na oder, posebno igralke. Balet se tresne pred njegovo brutalnostjo. Ako se zgodi kaj za odrom, kriv je inspicient. Ako zastor prehitro ali prepozno pade, kriv je inspicient. Ako kdo ne zna nastopne besede, kriv je inspicient. Ako igralec plača globo, kriv je inspicient. Ako igralke niso pravočasno gotove, kriv je inspicient. Naj se zgodi karkoli, kriv je vsega inspicient. Ako trajajo skušnje predolgo in so igralci slabe volje, skrbi za zabavo in sam prenaša potrpežljivo vse muke režiserjev in igralcev.

Marsikdo ve iz lastne skušnje, da se porajajo v človeku trenotki, ko si sam sebi pove resnico; vidi jo kakor v ogledalu in uživa s krutim veseljem spomine preteklih dni.

Bili so dnevi časa našega gledališkega gostovanja ob počitnicah v Hrvaški, katere ne bi danes zamenjal za nobeno ceno; a zopet dnevi in situacije, v katerih je bilo treba poguma, diplomatske rafiniranosti in prisotnosti duha.

Naše predstave v Novi gradski so padle v dneve velikih izborov meseca maja ter so končale z ogromnim deficitom. Rezerva porabljena, devet ljudi na potu, trikrat devet hotelskih računov in pred nami pot v Bjelovar. Vse to se je ravnatelju Striziju vrtilo pred očmi in se množilo v nepreglednih številkah.

Kaj sedaj? Zadnje sredstvo... Konobar, cigare in račune! Eto, gospodine direktor... Otrovine je ravno toliko, da se so troški krili in da je natak dobil pošteno napitnico. Cerkvena miš ni mogla biti bolj suha od molega žepa.

Naš inspicient in rekviziter Habič, ki je imel čuteče srce, se mi približa s skrbnim čelom; zakaj ste plačali račune, saj ne moremo naprej. Kaj bo sedaj?

— Tebe zastavim... Dragi ravnatelj, tu konča kulturna zgodovina...

— Ne, pisala se bo znova; z žarečimi črkami se bo bralo; da si zastavi svoj život za umetnost, da reši mojo garderobo in svoje kolege in da moremo potovati dalje. V tem kraljevskem hotelu (hotel se imenuje pri kralju Stefanu) ti bo nadalje krasna Heba servirala hrvaško vino, ledni boš na moj račun pastete in nežne roke te bodo objemale, dokler te ne rešim iz te zagate.

— Oštr, koncilijant in za umetnost dovteten človek, kateri je bil poleg in mi je moj nagovor vrlo prijal, odšel je težke petkonosne srebrnjake, s katerimi je še drugo jutro vsa družba rano odpeljala dobre volje in s pogumom solcu nasproti.

Umetniku je ves svet odprt; prišedši v Bjelovar je bila prva pot v knjižarno k Bauerju; čudno, v Hrvaški se vsi knjižničarji pišejo Bauer; tam je bila predprodaja vstopnic za naše gledališke predstave in koncert.

— Na pokon predstavljanja brz pošklim, kje leži pola za predprodajo vstopnic. — Srce se mi je zaguncalo, ko ugledam skoro vso dolgo polo, polno križev, in kako ne bi, v Novi gradski je bila moja čast, moja garderoba, moj inspicient in čast imena slovenskih igralcev — zastavljena in rešiti vse to, je moja ravnateljska dolžnost, in takale vse vprek in vprek prekrizana pola! Več ko je križev, več je cvenkov. — Drugo jutro je dobil oštr kraljevskega hotela Stefana v Novigradski telegrafnim potom svoje srebrnjake in izpustil je našega Habiča iz gajbice. — Popoldne ob štirih pridrdra vlak na postajo v Bjelovar in z njim Habič ter garderoba. Na kolodvoru pa ga je pričakoval ves ensembl. Habič je bil sprejet, lepše kot naš minister prosvete, s cvetjem in živjo klic. S solzami v očeh, sladko ginjen se je priklanjal, dokler ga ni naš Betetto potkal po rami: »Habakuk, tebi čast in slava«.

AKO PIJEŠ BUDDHA ČAJ
VŽIVAJ SE NA ZEMLJI RAJ

Čudili se tudi Vi bode nizkim cenam, po katerih se prodaja suknjo, volna platno, cefir, modrovina, hlačovina, robci in sploh vsa manufakturna roba v veletrgovini R. STERMECKI, Celje, katera dobiva stalno velikanske pošiljave robe direktno iz prvih svetovnih tovarov. Zahtevajte cenik! 2217

Lisičje kože

ter vseh vrst divjačine sprejme v stroj, barvo in izdelavo:

Krznarstvo L. ROT, Ljubljana,
Gradišče št. 7.

Zaloga kožuhovine!

Moderniziranje kožuhovine!

Pozor!

Dobro idočo galanterijsko trgovino s krasnimi in obširnimi prostori v sredini mesta Ljubljane dam v najem, eventualno tudi s celim inventarjem prodam. Potreben kapital ca 130-150.000 Din. Resni reflektanti naj vložijo pismene ponudbe pod "Takoj" na Anončni in reklamni zavod "APOLO" R. Golebiowski, Ljubljana, Stari trg 19/II. 4483

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 3.

Krovi, stebel, galanterijski in okrasni kaper. Instalacije vodovodov, naprave strojev. Naprave in kmetijske naprave izdelovanje posod iz pločevine za firme, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Anton Steiner
mestni tesarski mojster
v Ljubljani

prevzame vsakovrstna tesarska dela, kakor strešne stole, kupole, stolpe, mostove, vrtno ulice itd. Parna žaga z vsemi stroji za obdelovanje lesa. 1141

Loj topljen

kupi vsako množino družba:

Slovenija, Ljubljana.

Pismene ponudbe z vzorci naj se pošljejo na zgoraj imenovani naslov.

Zdraviliško kopališče Gleichenberg

Avstrija (Štajersko), postaja **Feldbach**. Sezona: Maj—oktober. Zdravi katere, nahuho, emphysem, bolezn srca i. t. d. Dobra prehrana. Znamenita zdravilna vrelca: Konstantin in Ema. Pojasnila in prospekte daje

zdraviliška komisija Gleichenberg.**Manufakturst**

z večletno prakso, popolnoma več manufakturne stroke se sprejme kot vodja v detajlno trgovino. Ponudbe na poštni predal 44, Celje.

Jajca kupuje

po najvišjih cenah od oddajnih postaj
in plača
poti oddajnemu potrdilu in brez odtegljaja

E. Vajda

izvoz jajec, Čakovec, Medjimurje, Jugoslavija.
Brzjaviti: Vajda, Čakovec. Telef. Interurb. 59, 4, 3.

Kürt & Co, Wien XII,
Schönbrunnerstrasse 171.

Velika zaloga strojev
za obdelovanje
lesa, železa, pločevine.

Dne 26. aprila do 5. maja bomo na Dunaju (Wien VII, Hotel Höller, Belariastrasse) da pacientom po naravi napravimo in vstavimo

umetne oči.

F. Ad. Müller-Söhne, Wiesbaden,
zavod za umetne oči.

Inserirajte v „Slovenskem Narodu“.**Zdravo slavonsko seno**

prešano u balama prodaje uz umjereni cennu,
franko vagon,

Trgovačka banka d. d. u Novoj
Gradiški.

NA DROBNO!

Radi preureditve trgovine in pomanjkanja prostorov se bodo prodajali **vrvarski izdelki**, kakor vrvi vseh debelosti, štriki za perilo, štrange, uzde, špaga, gurte, dretna mreže za seno, ogniglasne cevi, bombažne mreže za otroške postelje, tržne torbe, kakor tudi pravi tržaški bičevniki, biči, konjske krtače, žima, morska trava itd. po znatno nižani ceni.

Se priporoča

Telefon št. 444

Ivan N. Adamič, Ljubljana - Sv. Petra cesta 31.

Šentjanški premog

vseh vrst in vsake množine nudi po zmernih cenah
za promptno dobavo

Šentjanški premogovnik

And. Jakil, Krmelj,
Dolenjsko.

Prodajni urad v Ljubljani, Krekov trg št. 10.

Okrajni zastop v Sevnici odda potom pismene licitacije
zgradbo novega železobetonskega

mosta na cesti Šmarje-Planina km 18

Pismene ponudbe naj se vložijo pri okrajnem zastopstvu v Sevnici

najkasneje do 25. majnika 1923.

Načrt mostu, izkaz del in pogoji so razloženi v vpogled pri okrajnem načelniku Karlu Cimperšku v Sevnici. Ponudnik, katerega ponudba bo sprejeta, mora vložiti pri sklepu stavbene pogodbe kavcijo v znesku 5% ponudene svote.

Okrajni zastop si pridržuje pravico oddati dela ne ne oziraje se na višino ponudene svote.

Okrajni zastop v Sevnici!

Delniška glavnica in rezerve Din 36,000.000—

Ustanovljena l. 1900.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani**naznanja**

da se preseli iz dosedanjih poslovnih prostorov, Stritarjeva ulica št. 2. v poslovne prostore v

novodograjeni lastni bančni palači na**Dunajski cesti št. 1,****v katerih prične poslovati 2. maja 1923.**

Naslov za brzjavke: Banka, Ljubljana.

Telefon št. 261, 413, 502; devizni odd. št. 503 in 504.

P o d r u ž n i c e :

Brežice, Celje, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split,
Trst, Gorica.

L'UNION

francoška zavarovalna družba v Parizu osnovana leta 1828. Skupna glavica 400 milijonov frankov. Prevzema vse vrste požarna in življenjska zavarovanja. Pojasnila dajejo vsi krajevni zastopniki in Generalno zastopstvo za Slovenijo „MEXIDA“, mednarodna eksportna in importna družba z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 33. Agilne zastopnike sprejemamo pod ugodnimi pogoji!

Izolacijske plošče 3282
Ceresit in Watproof
Portland cement
Živo apno
Opeko zidno in strešno
Alabaster-gips

Ruberoid, hamburški
Strešno lepenco
Lesni cement (smolo)
Strešni l-k
Katran in karbolni
Asfalt naravni in umetni
Bitumen (asfaltni kit)

In druge stavbene potrebščine nudimo
LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA
Ljubljana, Blewelsova cesta št. 18.
Prevzema asfaltovanje in izvrševanje kšoličnega tiska!

Akcijonarska družba za prometne in železniške potrebe

Ljubljana, Karlovska cesta 30.
Lokomotive, vozički, prekrucniki, platoski vozovi, okolesja za poljske železnice ter vsakršni drugi material za poljske železnice točno in ceno s skladišča v Ljubljani ali Zagrebu. — Zahtevajte ponudbo!

DOBAVLJAMO

odmah uz dnevne cijene sa skladišta Zagreb
SVE STROJEVE I ALAT

za stolare, tvornice pokućstva, kolare i pilane, za bravare, mehanikare i radionice za popravke, za limare, tvornice limenih i kovinskih predmeta, Bogato skladište transmisija, strovojnih in benzin-motora, kao i uredjaje za svariti i bijele kovine.

ALAT I STROJEVI **KARL JETZBACHER** ZAGREB
dion. dr. Viska ulica broj 25

Vila na Bledu

visokoprtilična, s 5 sobami, kuhinjo itd., popolnoma opremljena, s čolnom vred. se prodaja. Naslov pove upr. Sl. Naroda. 4286

Dobro vpeljana tovarna

brez konkurence išče v svrhu povečanja obrata kapitala Din. 50 do 100 tisoč. Ponudbe pod Poimna varnost na Anončni zavod Drago Beseljak in drug. Ljubljana, Sodna ulica 5. 4253

Kupim v Ljubljani

ENODRUŽINSKO HIŠO ali VILO s vrtom, event. tudi primerno hišo s kakim lokalom. — Pismene ponudbe do 10. maja pod »E. K./4342« na upravo »Slov. Narod«. 4388

Sobarica

z večletnimi dobrih spričevali IŠČE SLUŽBO v hotelu ali sanatoriju čez sezono. Uslužbena je bila do sedaj v prvovrstnih hotelih in sanatorijih, ter je večja slovenska in nemškega jezika. — Ponudbe pod »Sobarica/4410« na upravo »Slov. Narod«. 4388

KORANIT

zajamčeno pravi asbestni škrlil za kritje streh.

Koranit ne premoči, ne odzobe, se ne lomi in ne trga, je popolnoma siguran proti ognju, toči in viharju, tehta na 1 m² samo 12 kg, je neomejeno trpežen, je boljši kot vsi eterniti, je najboljša in najcenejša streha, ker ne potrebuje nikdar popravila.

Fran Hočevar
Žirovnica (Mesta) Gorenjsko.

200.000 kron posodim

za primerne obresti proti jamstvu onemu, ki mi da stanovanje v Ljubljani s najmanj tremi sobami, ali ki zamenja tako stanovanje s manjšim (soba, sobica in pritlikline). — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Posojilo/4395«. 4388

Knjigovodja

(bilančni) popolnoma zmožen samostojnega knjigovodstva z večletno prakso SE SPREJME TAKOJ PRI VEČJEM TRGOVSKEM PODJETJU. — Ponudbe so nasloviti na poštni predal št. 102. 4388

Tri hiše naprodaj

ob hribu v št. Vidu nad Ljubljano (velikost 17,60 x 8 m, vrta 500 m², 12,30 x 6 m, vrta 580 m², 11,70 x 6,50; poleg je hlev). — Pojasnila se izvedo: št. Vid nad Ljubljano, h. št. 20. 4389

Manufaktura Krisper PRIDELOVANJE VATE LJUBLJANA ROŽNA ULICA 19.

Prideluje in ima v zalogi vse vrste pamučne vate. Za odeje, krznarstvo, bandažiste in konfekcionarje. 3687

Lep vinograd naprodaj.

Devet orolov velik, dva orala prima vinograda, najlepša lega, pol ure od postaje Slivnica pri Mariboru, tri hiše z močno prejšo, lepa klet z vinom in posodami, sadonosnik, travniki, polja in gozd. — Natančnejša pojasnila daje Marija Koprivnik. Maribor, Badlova ulica št. 15. I. nadstropje. 3586

Idrijske

čipke

iz najinejšega lanenega sukanca

prodaja

Osrednja čipkarska zadruga

Pod Trnovo št. 1.

Mlinarji!

Pristno in svežo švicarsko moko prvovrstne znamke „Albert Wyler“, 24 in 32 cm široka mlinena moka, podeno žitno krmilo, granitirano mlinarsko krmilo za belo, zmesno in krizno meljavo, gurto, peharčke, vijake itd. poročila po najnižjih dnevnik cenah

specialna trgovina za mlinarske potrebščine

Čadež & Brcar,

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 35.

Zahtevajte cenike in ponudbo!

Dolnisko društvo v Zagrebu

Preradovičeva 2

TELEFON 23-88

BRZOJAVI: ASTRA.

Važno za industrijalce in poljedelce

Zahtevajte informacije in cenike!

Ogromna prihrana!

BENCIN

brez naplate drž. trošarine s slobodnega skladišča

za bencin v vrapcu pri Zagrebu.

la. dup. raf. petrolej

Plinsko olje

Vsa mineralna olja

Cilindrska olja

amerik. provenijencije

Avto olja

Tovotna mast

Parafin

po najnižjih dnevnih cenah.

Registrirna blagajna

SE PRODA.

Naslov pove uprava lista. 4346

Sprejemem

NEKAJ GOSPODOV, oz. GOSPODIČEN NA DOBRO DOMAČO HRANO. Naslov pove uprava lista. 4307

Plačilni natak

z večletnimi spričevali IŠČE SLUŽBO. — Ponudbe pod »Zanesljiv/4396« na upravo »Slov. Narod«. 4388

Trinadstropna hiša

v sredini mesta, pripravna za trgovino ali obrt, SE PRODA. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4305

Službe kot poduradnik

ali SKLADIŠČNIK IŠČE PODČASTNIK, več slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika. — Ponudbe pod »Poduradnik/4397« na upravo lista. 4388

Posodim 50.000 Din

na prvo intabulacijo in proti 20 % obrestim. — Ponudbe se pošlji pod »Posojilo/4401« na upravo »Slov. Narod«. 4388

Ježice (Knoppert)

KUPUJEM SAMO NA VAGON, zdravo blago, za takojšnjo dobavo in proti takojšnjemu plačilu. — Ponudbe na: Julio Hofmann, Čakovce. Telefon št. 31. 4349

PRODAM popolnoma novo

trgovsko opravilo

obstoječo iz ene špecerijske, ne manufakturne, dvh pudelov, ene decimalne tehtnice. Nadalje dobro ohranjeno iz ožbeno okno in vhodna vrata z vsemi vzdigninami, šipami in olo. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4413

Naprodaj

iva stoječa parna kotla s cilindri c vmi iz kovanega železa, vključno armature; na parna sesalka, dva nadržalnika, različne kopalne ladi iz cinka in drugi kovinski predmeti. — Ponudbe pod »Ugoden nakup 372/4386« na upravo »Slov. Narod«. 4413

Išče se

za Osiček zdravo, resno DEKLE ali ŽENA do 45 let, za vse. Plača po pogodbi. — Naslov pove uprava lista. 4409

Kupi se majhna hiša

V MESTU. — Pogoji: prostost stanovanje. — Naslov pove uprava lista. 4425

Skladišče v mestu

SE IŠČE ZA TAKOJ. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4380

PRODA SE

moški šivalni stroj

znamke »Singer«, DOBRO OHRANJEN. — Polzve se: Breg 18, pritličje. 4383

Pozor!

Vsa slikarska in plesarska dela izvršuje najceneje ANTON STIPLOSEK, Ljubljana, Rožna ulica 13. II. nads opje. 4385

Turinski Chiribiri

avtomobili, 12 HP.

Debego, črkovni razmnoževalnik.

AMERICAN IMPORT CO., MARIBOR, Koroška c. 24.

Prodaja se posestvo

z gozdom, travniki in obdelanimi posejanimi njivami.

Janez Dežman, Lesce 8, Gorenjsko.

Parcele za fabrike ili industrije

u Novom Sadu kraj željezničke pruge i domova. Za fabriku ili drvaru sposobna veća mesta.

Jedno eventualno sa drvarom na prodaju.

Poblizje kod LJUEVITA REINERA, drvotrzca, Novi Sad. 3572

Važne gospodarske knjige.

SLOVENSKA KUCHARICA.

VELIKA IZDAJA

z mnogimi slikami v besedilu in več barvanimi tabelami. Sedma izpopolnjena in pomnožena izdaja. Priredila S. M. FELICITA KALINŠEK. Cena okusno opremljeni knjigi, vezani v celo platno, Din 220.—. — Obširna knjiga vsebuje nad 700 strani besedila s slikami in 33 tabel na umetniškem papirju v barvotisku. Tabele nudijo 193 krasnih slik v naravnih barvah, ki jih je izvršil ravnatelj Dragotin Humek, reproducirala pa domača tiskarna. Poglavje o gobah, njih najdiščih, uporabi in spoznavanju je napisal Ante Beg. Niti bogato nemško s. ovisstvo ne premore teko obširne in lepo opremljene kuhinjske knjige.

PRAKTIČNI SADJAR.

Zbirka najvažnejših sadjarskih nauk, pojasnjena s 25 barvanimi prilogi in 92 slikami v besedilu. Priredil Martin Humek, višji sadjarski nadzornik. Cena vezani knjigi Din 120.—. — Tudi ta knjiga prekaša vse pričakovanje; mnogostanski in pregledno razdeljena tvarina je tiskana na 420 straneh, 25 umetniških tabel v barvotisku, vezava in vsa oprema je tako okusna, da je posebno v današnjih časih nismo več vajeni.

Vseled bogate vsebine in velikega števila umetniških prilog v barvotisku je imelo založništvo za obsejni ogromne dobavne stroške in je prodajna cena obeh knjig za današnje razmere skrajno nizka in vsled tega samo začasna. Zaradi visoke obrestne mere more zdržati založništvo te dve ceni najdalje do konca avgusta t. l., na kar se obe knjigi podražita vsaj za polovico sedanje cene.

Sadje v gospodinjstvu. Navod o ravnanju s sadjem, sadni uporabi in o kon-serviranju sadja in zelenjadl. Za gospodinjstvo in delavce priredil M. HUMEK, višji sadjarski nadzornik, s 13 barvanimi prilogi in 42 slikami. Cena za to lepo novo knjigo znaša Din 30.—.

Sadno vino ali sadjevec. Priredil M. HUMEK, višji sadjarski nadzornik. Ta knjiga izpopolnjuje prvo in velja Din 20.—

Breskev in marelica. M. HUMEK, višji sadjarski nadzornik. Cena za to novo knjigo, ki podaja navete, kako gojiti ti dve najplemenitejši sadni vrsti, ki nudita velik uspeh in dobiček, znaša Din 12.—.

Nauk o čebelarstvu. A. Janša. Novi natis priredil P. ROJINA z dodatkom čebelarimo. Priredil M. HUMEK, višji sadjarski nadzornik. Cena za to knjigo, ki temeljito seznani čebelarje, kako postopati s kranjci in kako čebelariti v novem, modernem panju, znaša Din 24.—.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI.

P. n.

Uljudno naznanjam, da sem preselil svojo trgovino s mešanim blagom, delikatesami ter zajtrkovalnico iz dosedanjih prostorov

na Sv. Petra cesto 43 (dvorišče).

Priporočam se za nadaljno cenjeno naklonjenost ter beležim

s odličnim spoštovanjem

T. Mencinger.

NAGROBNE KRIŽEVE

uteze iz ljevanog željeza, kao i sav trgovački lijev dobavlja uz najniže dnevne cijene i

„SMEV“ tvornica strojeva U BJELOVARU

BREMEN — NEW YORK

Direktna zveza s prekrasnim ameriškim vladnimi parniki. Neprekosljivi po udobnosti, snaznosti in izborni prehrani. Hitre in varne ladje.

„George Washington“ „America“

„President Roosevelt“ „President Harding“

Zahtevajte natančnejša pojasnila in vozni red št. 217.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

Beograd, Palata Beogradske zadruge

BREMEN — NEW YORK

Direktna zveza s prekrasnim ameriškim vladnimi parniki. Neprekosljivi po udobnosti, snaznosti in izborni prehrani. Hitre in varne ladje.

„George Washington“ „America“

„President Roosevelt“ „President Harding“

Zahtevajte natančnejša pojasnila in vozni red št. 217.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

Beograd, Palata Beogradske zadruge

Birmška, krsna, za žene in neveste lepa darila. Ure, verige, obeski, zapeljivost, prameni, poročni prstani, namizni okraski in orodje (bešček). Velika izbira po najnižjih cenah. Dalje nudim živalne stroje najboljšje, kakor tudi najtrpežnejša kolesa po 1875 Din dokler traja zaloga.

Tvrška J. SELOVIN-GUDEN, Ljubljana, Mestni trg 13.

Theodolite, tachymetre, nivelacijske instrumente, planimetre, pantografe, nivelacijske in trasirne leuze, merilne trakove, libele, logaritmi, računalna, šablone za pismo, trikotila, prismačna in druga precizna merila.

Risalna orodja, risalni stolovi. Aparate za svetlobne, svetlobne, prozorne in druge tehniške papirje ima stalno v zalogi.

Viljem Sequardt delavnica za precizno mehaniko Ljubljana, Šelenburgova ulica 4 (na dvorišču). Vsa v stroko spadajoča popravila se izvrše točno in solidno!

VODNETURBINE največje tvorilnosti, dobrote in cenovnosti.

Pat. preciz. regulatorji TRANSMISIJE Stroji za izdelovanje lesenine, celuloze in papirja. Specialna tvornica svetovnega slovesa

I. M. VOITH St. Pölten, Austrija. Heidenheim, Würtemberg. Pisarna: WIEN, IV. Argentinierstr. 24.

Zahtevajte ponudbo! Tvorilniška zaloga. Papir na deželo.

Ovojni papir (papir za pakovanje) vseh vrst, dalje tiskovni, konceptni, pisarniški, risalni papir i. t. d.

po tvorniški ceni vedno v zalogi. Glavna zaloga:

ABADIE cigaretnega papirja

A. LAMPRET LJUBLJANA Krekov trg 10. Telefon 247.

Lastne hladilne naprave. Lastna prodajna mesta v največjih tržiščih inozemstva.

Vstreljeno divjačino srne, divje koze, divje prešice, zajce, fazane, jerebice, kljunače, divje race

kupuje vsak čas in vsako množino po najvišjih cenah od oddajnih postaj

E. VAJDA veletrgovina z divjačino ČAKOVEC, Medjimurje, Jugoslavija.

Telefon interurb. št. 59, 4, 3. Brzjavlj.: Vajda Čakovec. Večje love prevzamemo potom naših organov od lovišč.

Soliden in točen obračun. 3930

Šmarješke toplice izborna zdravilišča proti revmatizmu, protinu, živčnim boleznim, 30-50° C — 12 km od Novega mesta.

Tik kopališča krasen gozd. Popolnoma preurejeno. Moderne sobe. Izvrstna kuhinja.

Najboljša kranjska in štajerska vina. Torej popoldan zdravnik na razpolago.

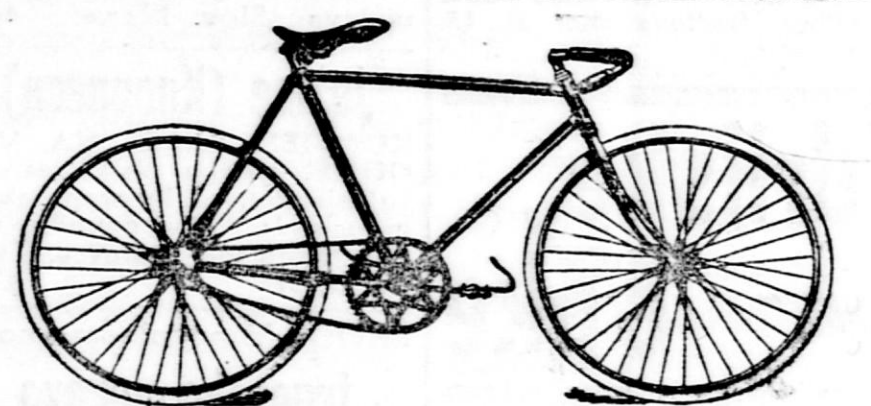
Voz k pol enajstemu vlak. Cene izvanredno nizke.

Za mnogobrojni obisk se priporoča **Ana Žilkar,** hotelirka in upraviteljica toplic v Šmarjeti pri Novem mestu (poprej v Mariboru).

Albina Bogataj

Izdelovalnica perila, Židovska ulica 1, II. nadst. izdeluje vsakovrstno perilo za dame in gospode po nizkih cenah, ter prevzema naročila oprem za neveste. **Strojno vživljanje motivov in šipk. Srajce za gospode — po meri —** 4329

Priporočila se preoblikovalnica slavnihov za dame in klobukov za gospode **Barborič-Završan** LJUBLJANA, Mestni trg št. 7.

Kolesarji, pozor!

Oglejte si pred nakupom prvovrstna kolesa **Puch in Waffner** pnevmatiko najboljšje nemške znamke ter vse druge potrebščine po najnižjih cenah pri tvrdki

IGN. VOK

Ljubljana, Sodna ulica 7. Podružnica: Novo mesto, Glavni trg 73.

Modna manufaktura trgovina

Janko Češnik

Štefanova ul., Ljubljana. Lingarjeva ul., Ljubljana.

Priporočila svoje zalogo; novosti, pomladansko in letno sezono, za ženske in moške obleke, etamin, markizet, krep de šin, delan, saten, belo in barvasto perilo, bele in barvaste bombažaste in platnene demast mične garniture za 6-12 oseb, bele in barvaste mične prta, salonsko preproge, pliš, tapetir, jute, linoleum, kokos, vseh velikosti, šipkasta posteljna prgrinjala, zastore postelne gobelin garniture i. t. d. po nizki zmerni ceni.

„Aikadont“ ZOBNA PASTA, USTNA VOJA, ZOENI PRASEK. Dobi se povsod. Glavna zaloga drogerija **A. KANC, Ljubljana, 2964**

Nogavice, rokavice! največja izbira pri tvrdki

A. & E. Skoberne, Ljubljana, Mestni trg 10.

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Bricej, Dunajska c. 19, se priporoča. Izvršitev točna. cene zmerno. 2530

Klavirje ugledje in popravila solidno in točno

ter gre tudi na deželo. **Feliks Povše** Ljubljana, Tiška c. 45

Peter Samko I. jugoslovanska barvarija, krmarstvo in strojarstvo

Ljubljana, Križevniška ulica 7. Barva lisičje kože, katere izdeluje v najmodernejše garniture. Prevzema tudi vsa popravila v moderniziranje.

Elektrotehnično podjetje. Izvršuje po zmernih cenah vse naprave za električno luč, pogon, telefone, električna zvonila, naprave strelododov, popravila itd.

IVAN MIHELČIČ, Lepi pot št. 12, Ljubljana. 3792

STE GU IN DRUGI pisarna v Ljubljani, v palači Ljubljanske kreditne banke, Dunajska c. 18, III. nad.

Koncesionirano podjetje za: vodovodne inštalacije, parne in vročevodne kurilne naprave, popravilo in postavitve kotlov za visoki pritisk, parne napeljave, lastna delavnica za stavbo in strojno ključavničarstvo na Viču-Glineah 5

Specialno podjetje za napravo in dobavo modernih žag, transmisij in strojev za obdelovanje lesa.

Posedniki novih stavb se vljudo opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih predmetov, kateri pridejo pri urejanju novih stanovanj v poštah in sicer:

Velika izbira preprog vseh vrst iz volne, jute, kokosovega vlakna in lina; lepa in umetniško izdelanih zastorov na kose in metre. **Moketi in gobelini** za pravleko otoman in divano.

Platno za rolete in verande. Različno posteljno perilo, kakor rjuhe brez šiva, grafi za žbanke in blazine, pernice, flanelaste in volnene odeje, široke odeje iz kloba, krefona, volne in soile.

Cene primerne! **Postrežba solidna!**

A. & E. Skoberne, Ljubljana, Mestni trg 10.

Alojzij Lenček

staobeni in galanterijski klepar **Ljubljana, Sv. Petra cesta 29** se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Cene zmerno. 4010 Delo solidno.

POZOR!! Dopisovanje poste restante pod šiframi ni več dovoljeno.

Lahko pa se to vrši potom inseratnega dela v „Slov. Narodu“.

UPRAVA

Lister!!!

Vsem p. n. trgovcem in konfekcionarjem se priporočam za nakup listra, katerega imam v vseh kvalitetah in barvah po najnižjih tovarniških cenah v zalogi v Ljubljani, Dunajska cesta št. 65. Z odličnim spoštovanjem

A. DULAR manufaktura en gros in komisijska zaloga trdke

STIASNY & SCHLESINGER v Brau.

Modni salon **Stuchly-Maške** Ljubljana, Židovska ulica 3

Priporočila najnovejše modele slavnihov, solenih klobukov in čepic. Priznana nizke cene.

Pozor! Zanimi klobuki v zalogi! **Pozor!** Ponudila se sprejemajo!

Posedniki novih stavb se vljudo opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih predmetov, kateri pridejo pri urejanju novih stanovanj v poštah in sicer:

Velika izbira preprog vseh vrst iz volne, jute, kokosovega vlakna in lina; lepa in umetniško izdelanih zastorov na kose in metre. **Moketi in gobelini** za pravleko otoman in divano.

Platno za rolete in verande. Različno posteljno perilo, kakor rjuhe brez šiva, grafi za žbanke in blazine, pernice, flanelaste in volnene odeje, široke odeje iz kloba, krefona, volne in soile.

Cene primerne! **Postrežba solidna!**

A. & E. Skoberne, Ljubljana, Mestni trg 10.

Posedniki novih stavb se vljudo opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih predmetov, kateri pridejo pri urejanju novih stanovanj v poštah in sicer:

Velika izbira preprog vseh vrst iz volne, jute, kokosovega vlakna in lina; lepa in umetniško izdelanih zastorov na kose in metre. **Moketi in gobelini** za pravleko otoman in divano.

Platno za rolete in verande. Različno posteljno perilo, kakor rjuhe brez šiva, grafi za žbanke in blazine, pernice, flanelaste in volnene odeje, široke odeje iz kloba, krefona, volne in soile.

Cene primerne! **Postrežba solidna!**

A. & E. Skoberne, Ljubljana, Mestni trg 10.

Posedniki novih stavb se vljudo opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih predmetov, kateri pridejo pri urejanju novih stanovanj v poštah in sicer:

Velika izbira preprog vseh vrst iz volne, jute, kokosovega vlakna in lina; lepa in umetniško izdelanih zastorov na kose in metre. **Moketi in gobelini** za pravleko otoman in divano.

Platno za rolete in verande. Različno posteljno perilo, kakor rjuhe brez šiva, grafi za žbanke in blazine, pernice, flanelaste in volnene odeje, široke odeje iz kloba, krefona, volne in soile.

Cene primerne! **Postrežba solidna!**

A. & E. Skoberne, Ljubljana, Mestni trg 10.

Posedniki novih stavb se vljudo opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih predmetov, kateri pridejo pri urejanju novih stanovanj v poštah in sicer:

Velika izbira preprog vseh vrst iz volne, jute, kokosovega vlakna in lina; lepa in umetniško izdelanih zastorov na kose in metre. **Moketi in gobelini** za pravleko otoman in divano.

Platno za rolete in verande. Različno posteljno perilo, kakor rjuhe brez šiva, grafi za žbanke in blazine, pernice, flanelaste in volnene odeje, široke odeje iz kloba, krefona, volne in soile.

Cene primerne! **Postrežba solidna!**

A. & E. Skoberne, Ljubljana, Mestni trg 10.

Posedniki novih stavb se vljudo opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih predmetov, kateri pridejo pri urejanju novih stanovanj v poštah in sicer:

Velika izbira preprog vseh vrst iz volne, jute, kokosovega vlakna in lina; lepa in umetniško izdelanih zastorov na kose in metre. **Moketi in gobelini** za pravleko otoman in divano.

Platno za rolete in verande. Različno posteljno perilo, kakor rjuhe brez šiva, grafi za žbanke in blazine, pernice, flanelaste in volnene odeje, široke odeje iz kloba, krefona, volne in soile.

Cene primerne! **Postrežba solidna!**

A. & E. Skoberne, Ljubljana, Mestni trg 10.

Posedniki novih stavb se vljudo opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih predmetov, kateri pridejo pri urejanju novih stanovanj v poštah in sicer:

Velika izbira preprog vseh vrst iz volne, jute, kokosovega vlakna in lina; lepa in umetniško izdelanih zastorov na kose in metre. **Moketi in gobelini** za pravleko otoman in divano.

Platno za rolete in verande. Različno posteljno perilo, kakor rjuhe brez šiva, grafi za žbanke in blazine, pernice, flanelaste in volnene odeje, široke odeje iz kloba, krefona, volne in soile.

Cene primerne! **Postrežba solidna!**

A. & E. Skoberne, Ljubljana, Mestni trg 10.

Posedniki novih stavb se vljudo opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih predmetov, kateri pridejo pri urejanju novih stanovanj v poštah in sicer:

Velika izbira preprog vseh vrst iz volne, jute, kokosovega vlakna in lina; lepa in umetniško izdelanih zastorov na kose in metre. **Moketi in gobelini** za pravleko otoman in divano.

Platno za rolete in verande. Različno posteljno perilo, kakor rjuhe brez šiva, grafi za žbanke in blazine, pernice, flanelaste in volnene odeje, široke odeje iz kloba, krefona, volne in soile.

Cene primerne! **Postrežba solidna!**

A. & E. Skoberne, Ljubljana, Mestni trg 10.

Posedniki novih stavb se vljudo opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih predmetov, kateri pridejo pri urejanju novih stanovanj v poštah in sicer:

Velika izbira preprog vseh vrst iz volne, jute, kokosovega vlakna in lina; lepa in umetniško izdelanih zastorov na kose in metre. **Moketi in gobelini** za pravleko otoman in divano.

Platno za rolete in verande. Različno posteljno perilo, kakor rjuhe brez šiva, grafi za žbanke in blazine, pernice, flanelaste in volnene odeje, široke odeje iz kloba, krefona, volne in soile.

Jugoslovenski Lloyd d. d., Maribor

Ruška cesta 45

Mi izdelujemo v svoji 10.000² veliki tvornici z električnim pogonom na 200 strojih:

OBLEKE za MOSKE DEČKE DEKLICE

Mi imamo velike tovarniške zaloge nemških in čeških predilnic:

SUKNO za DAME GOSPODE OTROKE

Prodaja samo na preprodajalce. — Na željo tudi vzorci!

Letna kolekcija že gotova. — Poset skladišča se priporoča!